

Jaarverslag 2024

KOERS HOUDEN IN ONZEKERE TIJDEN

Datum behandeling raad:

8 juli 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	4
PROGRAMMA 1: BESTUUR EN VEILIGHEID	6
PROGRAMMA 2: WONEN EN WERKEN	20
PROGRAMMA3: LEEFOMGEVING	38
PROGRAMMA 4: SPORT, CULTUUR EN ONDERWIJS	50
PROGRAMMA 5: MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	55
PROGRAMMA 6: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD	70
Paragraaf 1: Lokale heffingen	77
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	83
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen.....	97
Paragraaf 4: Financiering.....	101
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering.....	104
Paragraaf 6: Verbonden partijen	117
Paragraaf 7: Grondbeleid.....	126
Paragraaf 8: Wet open overheid.....	135
Bestuurlijke projecten en programma's	137
Basisset beleidsindicatoren	142

Inleiding

In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van alle activiteiten en resultaten die in 2024 binnen de verschillende beleidsterreinen aan de orde waren.

Per programma worden de belangrijkste onderwerpen tekstueel toegelicht. Ook is er een overzicht van baten en lasten per programma opgenomen. Vervolgens hebben wij in de bekende kleurentabel van de beleidsagenda, per activiteit inzichtelijk gemaakt wat de stand van zaken is met betrekking tot de realisatie van de activiteiten. Na de beleidsmatige programma's volgen de vaste, wettelijk verplichte paragrafen. Tot slot wordt in de rapportages over de bestuurlijke projecten en programma's de voortgang van die projecten en programma's verantwoord.

Het jaarverslag is complementair aan de jaarrekening 2024, die als afzonderlijk document wordt uitgebracht. Tezamen vormen ze de jaarstukken 2024. Wij stellen u voor deze vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris, de burgemeester,

Dennis Lacroix Ellen Nauta-van Moorsel

Recapitulatie per programma

Bedragen x € 1.000

Recapitulatie		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
01	Bestuur en veiligheid	8.515	9.918	10.000	9.806	194
02	Wonen en werken	6.720	7.603	15.494	13.073	2.420
03	Leefomgeving	22.537	17.586	22.509	22.757	-247
04	Sport, cultuur en onderwijs	10.078	10.297	9.733	9.978	-245
05	Maatschappelijke ondersteuning	49.287	46.083	56.217	57.741	-1.524
06	Algemene dekkingsmiddelen en overhead	15.896	15.046	16.569	19.113	-2.544
Totaal lasten		113.033	106.533	130.522	132.469	-1.947
01	Bestuur en veiligheid	1.074	1.175	1.404	1.503	99
02	Wonen en werken	4.146	3.984	8.285	9.735	1.450
03	Leefomgeving	15.468	10.651	10.737	15.248	4.511
04	Sport, cultuur en onderwijs	1.648	1.052	963	1.299	337
05	Maatschappelijke ondersteuning	15.816	8.246	17.853	19.518	1.666
06	Algemene dekkingsmiddelen en overhead	80.192	79.132	83.351	86.992	3.640
Totaal baten		118.344	104.240	122.593	134.295	11.702
Saldo van baten en lasten		5.311	-2.293	-7.928	1.826	9.755
Mutaties reserves (stortingen)		31.690	703	13.373	14.002	-629
Mutaties reserves (onttrekkingen)		33.298	5.150	24.506	16.483	-8.024
Totaal mutaties reserves		1.608	4.447	11.133	2.481	-8.653
Resultaat na bestemming		6.919	2.154	3.205	4.307	1.102

PROGRAMMA 1: BESTUUR EN VEILIGHEID

Hof van Twente werkt op verschillende manieren samen met andere gemeenten. We gaan uit van onze eigen kracht, maar staan open voor de kansen die samenwerking kan bieden; de kwaliteit van de dienstverlening vergroten, kwetsbaarheid verkleinen en kosten verlagen. Vanuit een heldere communicatievisie en via nieuwe communicatiekanalen werkt de gemeente samen met onze inwoners/ ondernemers aan een fijne woon- en leefomgeving. Daar waar mogelijk bieden wij onze dienstverlening digitaal aan. We geven ook persoonlijke aandacht waar dat nodig is. De ontwikkeling van de digitale dienstverlening de afgelopen jaren geeft ons ook die ruimte.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Waar vooraf gedacht werd dat het eenvoudiger zou worden met minder regels is na 1 jaar Omgevingswet dit nog niet gebleken. Wel is het eerste jaar veel ervaring opgedaan. Zowel het team VTH als de initiatiefnemers weten nu beter hun weg te vinden in de regelgeving.

Ons uitgangspunt is dat wij een veilige en leefbare gemeente zijn waar inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen. De aanpak van ondermijnende criminaliteit en high impact crimes zoals woninginbraken staat hoog op de agenda. Een effectieve aanpak van onder andere huiselijk geweld, of personen met verward gedrag is alleen mogelijk door goede samenwerking binnen en buiten het gemeentehuis.

Om de fysieke leefomgeving optimaal te beschermen en duurzaam te benutten, willen wij het volgende bereiken:

- Voor inwoners en ondernemers zijn we een deskundige gesprekspartner die zoekt naar mogelijkheden en die ondernemers, binnen de regels, ruimte en kansen biedt. We werken proactief aan een duurzame ontwikkeling;
- Wij staan voor goede uitvoeringskwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving om door een goede belangenafweging de kwaliteit in onze leefomgeving te verbeteren.
- Ketenpartners ervaren ons als een betrouwbare en rolvaste partner, die transparant werkt, hoge kwaliteit biedt en vanuit een open overlegcultuur samenhang brengt in tal van regels en maatregelen.
- Binnen het veiligheidsdomein werken we met onze Veiligheidsregio Twente en de Politie in Twente samen aan een veilig Twente in één crisisorganisatie. Met een integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit staan we voor een weerbare gemeentelijke organisatie.

KADERSTELLING:

- [Communicatievisie 2018](#)
- [P10](#)
- [Regiodeals](#)
- [Plan van aanpak Ondermijning](#)
- [VTH-beleid Hof van Twente](#)
- [Welstandsnota 2012](#)
- [Algemene plaatselijke verordening Hof van Twente 2024](#)
- [Richtlijn Bouw- en Sloopveiligheid](#)
- [Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026](#)

Prioriteiten en aandachtspunten	
Onderwerpen	Resultaten 2024
1.1 Bestuurlijke samenwerking	1.1.1 Europese samenwerking Burgemeester Ellen Nauta was tot en met 2024 lid van de VNG-commissie “Europa & Internationaal”. Op basis van dat lidmaatschap was zij lid van het Comité van de Regio’s (CvdR). Dit orgaan is de spreekbuis voor de gemeenten en provincies binnen de Europese Unie. Tevens was ze lid van de commissie NAT: een commissie van het Comité van de Regio’s waarin onderwerpen worden besproken die te maken hebben met plattelandontwikkeling. De burgemeester was sinds de zomer van 2023 tevens plaatsvervangend lid van de Rural Pact Coordination Group. Deze groep komt voort uit het Rural Pact. Dat is een belangenorganisatie waarin overheden, het maatschappelijk middenveld, het bedrijfsleven, de academische wereld en burgers samenwerken voor het platteland. Een belangrijke taak van deze groep is om de Europese Commissie van voorstellen te voorzien met betrekking tot het landelijk gebied. De P10-gemeenten zijn aangesloten bij het Rural Pact.
	1.1.2 P10 P10 is het netwerk van grote plattelandsgemeenten waarin inmiddels 33 gemeenten samenwerken, onder aanvoering van voorzitter burgemeester Nauta. Kennisdeling en belangenbehartiging (richting landelijke en Europese politiek) staan daarbij voorop. Daarbij wordt op verschillende dossiers samengewerkt met de VNG, IPO en andere gemeentelijke netwerken.

	2024 was een jaar vol vacatures zowel ambtelijk als bestuurlijk: wisselingen in het Dagelijks Bestuur en de bijbehorende ambtelijke ondersteuning en de kernorganisatie. Aan het eind van het jaar waren we weer op sterkte. De P10 heeft zich actief ingezet om de ministeries en de VNG van inhoudelijke informatie en kennis van de lokale P10 uitdagingen te voorzien. Ze vroeg aandacht voor uitvoeringsproblemen en droeg daarvoor oplossingen aan. Ze bleef een andere beleids- en investeringslogica van het Rijk vragen in combinatie met de aanbevelingen uit het rapport 'Elke regio telt'. De leefbaarheid van het landelijk gebied is te belangrijk; de spiraal van verschraling moet gekeerd worden. In de tweede helft van 2024 heeft de minister de stekker gehaald uit het Landelijk Programma Landelijk Gebied. Met provincies en VNG pleitte P10 om gebiedsgericht (integraal) te blijven werken. Het uitgangspunt van P10 blijft verbinding met elkaar, met inwoners van het landelijk gebied, met planbureaus, wetenschap, gemeenten, provincies, het Rijk en Europa. Dit is vastgelegd in de bijgestelde strategische visie. Daarnaast is actief gelobbyd voor het principe dat "Elke Regio Telt!" voor alle regio's telt en niet alleen voor de prioritaire regio's uit het landelijke programma vitale regio's. De spiraal van verschraling beperkt zich immers niet tot de grensgemeenten.
1.2 Omgevingswet	De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De goede voorbereidingen van de afgelopen jaren hebben gezorgd voor een soepele overgang naar deze nieuwe wetgeving. Wel is gebleken dat er nog veel onduidelijkheden zijn. Jurisprudentie zal de komende jaren meer duidelijkheid moeten geven.
1.3 Openbare Orde en Veiligheid	1.3.1 Openbare Orde en Veiligheid

In 2024 zijn we verder gegaan met de uitvoering van de themanotitie veiligheid. Een belangrijk onderdeel was 'de basis op orde' te brengen op het gebied van ondermijning. Op basis van de uitkomsten van de weerbaarheidsscan die gehouden is in 2022 zijn we verder aan de slag gegaan met de aanbevelingen die daaruit voortkwamen zoals weerbaarheid, communicatie, samenwerking en het op de juiste manier oppakken van signalen. We lopen hiermee op schema en scoren op basis van een nieuw onderzoek over de stand van zaken van de aanpak ondermijning ruim voldoende.

Ook zijn wij in 2024 gestart met het project vitale vakantieparken. De uitkomsten hiervan en de aanpak worden in 2025 verder opgepakt. Daarnaast zijn de projecten veilig buitengebied en veilige bedrijventerreinen opgestart in 2024. Deze projecten zullen de komende jaren blijven doorlopen. De exploitatievergunning voor de horeca is ingevoerd en er zijn in 2024 meerdere integrale Gustos controles samen met onze ketenpartners georganiseerd.

Op het gebied van zorg en veiligheid hebben we een aantal zaken opgepakt en afgerond in 2024. Dat zijn onder andere de introductie van het AVE (Aanpak Voorkoming Escalatie) model dat de samenwerking tussen zorg en veiligheid bij complexe casuïstiek borgt, de opschaling ervan, het woonoverlast proces waarin de samenwerking met diverse partijen is vastgelegd en de escalatieladder hiervoor hebben we verder ontwikkeld. Om de samenwerking tussen zorg en veiligheid te waarborgen waar het gaat om personen met een onbegrepen gedrag is onze subsidieaanvraag van € 200.000 toegekend waarmee een wijkfunctionaris van de GGD en een ervaringsdeskundige van stichting IXTA NOA in onze gemeente aan de slag

	kunnen. Het doel is een snellere opvolging van meldingen en vroegtijdig signalering. Wij zijn gestart met de inzet van een HALT spreekuur op de Waardenborch te Goor. Dit voor de vroeg signalering van jeugd die mogelijk afglijdt in de criminaliteit. Het doel is te voorkomen dat leerlingen opnieuw in problemen komen. In 2024 is het hele zorg en veiligheidsnetwerk getraind in een methodiek in de vroeg signalering van jeugd. Hiervoor is ter borging ook een structureel overleg voor zorg en veiligheid gestart.
	1.3.2 Uitvoering programma toezicht en handhaving In 2024 lag hierbij focus op implementatie van de uitbreiding capaciteit Boa's en de daarbij behorende doorontwikkeling van deze functie. In 2024 is het gelukt om de boa-capaciteit uit te breiden naar zes fte. Bij de concrete uitvoering zal prioriteit worden toegekend aan de kleine ergernissen (zoals overlast door hondenpoep) zoals deze naar voren zijn gekomen uit de meting van het veiligheidsgevoel onder de inwoners van Hof van Twente. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan ons jaarlijkse VTH-taken uitvoeringsprogramma, met name op de daarin geprioriteerde taken en focussen wij ons op de bestrijding van overlast in en door de horeca.
	1.3.3 Bouw 2024 is geen representatief jaar geweest. De invoering van de Omgevingswet heeft ertoe geleid dat veel aanvragen eind december 2023 onder de oude regelgeving werden ingediend. Deze aanvragen hebben wij in 2024 'gemist'. Naar verwachting zullen de inkomsten aan bouwleges over 2025 wat meer normaliseren.
	1.3.4 Toezicht

	Op 1 januari 2024 is de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (lees verder: Wkb) in werking getreden. Toezicht tijdens de bouw van eenvoudige bouwwerken vindt heden primair plaats door de markt via zogenaamde kwaliteitsborgers. Welke effecten dat heeft op de gemeentelijke rol en betrokkenheid vraagt goede monitoring, hetgeen in 2024 heeft plaatsgevonden en zal worden voortgezet in 2025.
	1.3.5 Omgevingsdiensten Eind 2024 heeft vanuit het Rijk afhechting plaatsgevonden van het interbestuurlijk programma (IBP VTH). Dit heeft met name betrekking op het takenpakket en de organisatie van (het aantal) Omgevingsdiensten waarbij voldoen aan het criterium van robuustheid van belang is. Een aantal belangrijke resultaten uit het IBP VTH zijn geborgd bij de Omgevingsdienst NL. De Kennisinfrastuur VTH (KIS VTH) is een van die resultaten die door Omgevingsdienst NL verder in uitvoering wordt gebracht. Ook de samenwerking met onze eigen Omgevingsdienst Twente is in 2024 goed verlopen.
1.4 Participatie	Visie op participatie In 2024 is binnen de organisatie gewerkt aan het versterken van kennis en bewustwording rondom participatie. In april heeft de interne organisatie een algemene training gevolgd, waarbij nieuwe medewerkers zijn meegenomen in het thema en bestaande medewerkers hun kennis hebben opgefrist. In 2025 staat een vervolgtraject gepland waarin de verdieping wordt gezocht, onder andere door het behandelen van casuïstiek vanuit verschillende afdelingen. Op 1 oktober is de gemeenteraad tijdens een informerende bijeenkomst bijgepraat over de ontwikkelingen rondom participatie. Daarbij is onder andere het participatieproces binnen het project 'Op Stoom' toegelicht en is

	gezamenlijk gereflecteerd op de aanpak en de leerpunten. Daarnaast is in het vierde kwartaal verkend hoe participatie een structurele plek kan krijgen op de nieuwe gemeentelijke website. De verdere beoordeling en doorontwikkeling hiervan worden in 2025 opgepakt.
1.5 Dienstverlening	1.5.1 Notuleren raadsvergaderingen Naar aanleiding van een motie in de gemeenteraad om een objectief en onafhankelijke vastlegging in het Hofweekblad te bewerkstelligen is in oktober 2024 gestart met de verslaglegging van de raadsvergaderingen door het Hofweekblad. In het najaar van 2025 zal een lezersonderzoek worden uitgevoerd om te kunnen beoordelen of het beoogde doel van de verslaglegging wordt bereikt.
	1.5.2 Digitale Dienstverlening Gemeenten moeten hun digitale dienstverlening goed en toegankelijk inrichten. Dit is verplicht volgens landelijke wetten zoals de Wet Digitale Overheid, de Wet open overheid en de regels voor Digitale Toegankelijkheid. Daarom hebben we in 2024 onze hoofdwebsite Hofvantwente.nl vernieuwd. De nieuwe website is gebruiksvriendelijker en beter afgestemd op inwoners en ondernemers. Zij kunnen nu makkelijker en sneller vinden wat ze zoeken of regelen wat nodig is. Daarnaast voldoet de website aan de wettelijke eisen, zodat we klaar zijn voor de toekomst.
.	1.5.3 Informatiebeheer Het fysieke archief van de voormalige gemeente Ambt Delden is afgesloten. Dit is een wettelijke verplichting. Daarnaast is er invulling gegeven aan de rol Adviseur DIV/Informatiebeheer waarmee verdere doorontwikkeling op gebied van het digitale informatiebeheer kan plaatsvinden. Naast de Archiefwet heeft deze rol adviestaak rondom bijvoorbeeld de Wet open overheid (Woo).

	1.5.4 Informatieveiligheid De nieuwe NIS-richtlijn (NIS = Netwerk- en Informatiesystemen) is van toepassing op de gemeente. De NIS2 regeling betekent een wettelijke zorgplicht voor informatieveiligheid en wordt vertaald in de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Ook komt er een wettelijke meldplicht voor informatiebeveiligingsincidenten. Niet naleving van de NIS-richtlijn kan leiden tot boetes en andere straffen. Het is belangrijk dat de gemeente door blijft gaan met het plannen, uitvoeren, controleren en bijstellen van de maatregelen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De structurele extra capaciteit in de vorm van een parttime Information Security Officer is nog niet ingevuld.
1.6 Verkiezingen	De verkiezingen voor het Europees Parlement van 6 juni 2024 zijn over het algemeen voorspoedig verlopen, resulterend in een betrouwbare uitslag. De implementatie van de nieuwe procedure voor vaststelling van verkiezingsuitslagen (NPVV) is verbeterd ten opzichte van eerdere verkiezingen, dankzij opgedane ervaringen en doorgevoerde verbeteringen.
1.7 Burgerzaken	Paspoort-piek Het eerste jaar van de verwachte 'paspoortpiek', die begon in 2024, is succesvol verlopen. In de eerste helft van 2024 werden al vroeg in het jaar veel aanvragen ingediend. Deze verschuiving naar een eerdere piekperiode werd mede veroorzaakt door de gemeentelijke aanschrijving die burgers aanspoorden hun documenten tijdig te vernieuwen. Om de verwachte stijging in aanvragen het hoofd te bieden, hebben wij diverse maatregelen getroffen, zoals het verruimen van openingstijden en het inzetten van extra medewerkers. Deze proactieve aanpak heeft bijgedragen aan een soepele afhandeling van de aanvragenpensioenleeftijden maakt dat wij door nu

	mensen aan te nemen de piek en de uitstroom die zich voordoet op kunnen vangen.
1.8 Belastingen	Doorontwikkeling Belastingen In 2024 is hard gewerkt om de achterstand als gevolg van de hack in te lopen, zodat in 2025 de beschikkingen weer tijdig opgelegd konden worden. Dankzij het inlopen van de achterstanden heeft de Waarderingskamer de gemeente Hof van Twente weer opgeschaald naar drie sterren. Ook bij de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) zijn in 2024 de opgelopen achterstanden volledig ingehaald, mede door uitbreiding van het cluster met een BAG-beheerder. Dit heeft geleid tot een positieve terugkoppeling van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordering op de ENSIA. In 2024 zijn het aantal bezwaren van met name de 'No Cure No Pay (NCNP)-bureaus' fors toegenomen.
1.9 Blijven ontwikkelen blijven investeren (Bobi)	Organisatieontwikkeling bestemmingsreserve 2022-2024 Bij de programmabegroting van 2022 stelde u 1.3 miljoen euro beschikbaar om te blijven investeren in de ambtelijke organisatie. Door ontwikkelingen als digitalisering, steeds grotere opgaven waar een gemeente mee te maken heeft en de toenemende tekorten op de arbeidsmarkt is deze extra investering nodig. De afgelopen drie jaar hebben wij extra ingezet op: • Om- en bijscholing • Dakpansgewijze vervanging • Interne en externe mobiliteit • Aantrekkelijk werkgeverschap • Inclusieve organisatie

We hebben de afgelopen drie jaar te maken gehad met een instroom van 129 werknemers. Hier stond een uitstroom tegenover van 89. Verder stroomden 32 werknemers door naar andere functies.

Er is dus sprake van een hoge mobiliteit. Dit is een trend die ook herkenbaar is in de samenleving. Om de continuïteit in de dienstverlening te kunnen borgen hebben we fors ingezet op tijdige vervanging. Zeker waar er sprake was van solitaire functies of een functie waar veel kennis voor nodig is. In combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt een behoorlijke opgave. Daarbij kost het vervangen van werknemers geld en dus tijd. (Uit onderzoek blijkt dat dit ongeveer 20% van een jaarsalaris kost gedurende een jaar). Deze tijd kan dan niet besteed worden aan onze dienstverlening. De forsere inzet op tijdige vervanging is met name ten koste gegaan van bijscholing.

De toegenomen mobiliteit van werknemers is ook de reden om meer in te zetten op aantrekkelijk werkgever te zijn. We trokken daarom een recruiter aan. We zetten ook meer in op gezondheid. Vanwege een tekort aan P&O capaciteit ronden we dit traject in 2025 af. Van het budget van 1.3 miljoen gaat daarom 125.000 mee naar 2025.

Het was ook belangrijk om mobiliteit extra te blijven faciliteren. Dit kan zowel binnen als buiten de organisatie zijn. Uiteindelijk gaat het erom dat de juiste persoon op de juiste plek zit. Dit levert niet alleen werkplezier maar ook een hogere arbeidsproductiviteit op.

Verder investeerden we in uitbreiding en vernieuwing van ons digitaal leerloket; de Hofacademie.

	Tot slot is per 1 juli 2023 gekozen voor een nieuwe organisatiestructuur. Met als doel een wendbaardere organisatie (zie paragraaf 5 bedrijfsvoering). De aandacht voor meer professionalisering van de ambtelijk organisatie is programmatisch aangepakt. Kosten hiervoor zijn uit dit budget gedekt. Over al deze ontwikkelingen heeft de gemeentesecretaris u jaarlijks bijgepraat.
--	--

Reguliere taken	
Onderwerpen	Toelichting reguliere taken
IBT	De Provincie Overijssel houdt interbestuurlijk toezicht (hierna: IBT) op de volgende zes domeinen bij gemeenten: Financiën, Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo), Omgevingsrecht (voorheen Wro), Erfgoed, Informatie-en archiefbeheer en Huisvesting statushouders. Het IBT-beeld wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt aan de hand van een “stoplichtmodel”. Het IBT-totaalbeeld voor Hof van Twente kleurde dit jaar oranje. Het domein Omgevingsrecht VTH kleurde groen en het domein informatie- en archiefbeheer oranje. We streven ernaar om in 2025 een groen totaalbeeld te behalen
Bedrijfsvoering	Het cluster burgerzaken verzorgt diverse diensten aan inwoners. Cluster Serviceteam staat inwoners te woord die contact met ons opnemen. Verder verzorgt het team de offline en online communicatie voor onze inwoners over alle gemeentelijke onderwerpen die onze inwoners aangaan. Raad, college en teams worden op het gebied van communicatie, financiën, inkoop, gebouwen, juridische zaken en informatiebeheer geadviseerd. Ontwikkelingen die te maken hebben met deze faciliterende/adviserende rol lichten wij toe in paragraaf 5 Bedrijfsvoering.
Vergunningverlening	De gemeente verleent omgevingsgunningen voor verschillende activiteiten die nodig zijn voor het bouwen, slopen, kappen, aanleggen van een inrit of verbouwen van een monument. Bij meervoudige aanvragen met een milieucomponent vragen wij advies van de Omgevingsdienst Twente. De invoering van de Wet kwaliteitsborging (Wkb heeft tot gevolg gehad dat aanvragen

	voor nieuwe gevolgklasse 1 bouwwerken (grondgebonden woningen en kleinere bedrijfshallen) bouwtechnisch niet meer door de gemeente worden beoordeeld. Omdat eind 2023 veel van dit soort aanvragen zijn gedaan is in 2024 nog weinig gemerkt van deze wijziging.
Toezicht	Wij houden toezicht op de uitvoering van verleende vergunningen en rechtstreeks geldende regels. Hierbij is leidend het vastgestelde VTH-beleid en de prioriteiten die in het jaarlijks VTH-taken uitvoeringsprogramma zijn vastgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar het Jaarverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving VTH-taken uitvoeringsprogramma.
Omgevingsdienst Twente	De Omgevingsdienst Twente (lees verder: ODT) voert sinds 2019 milieutaken uit voor de Twentse gemeenten. De ODT wordt geconfronteerd met een aanhoudend hoge toestroom van aanvragen voor vergunning- en adviesproducten vanuit Hof van Twente. We zullen ook in 2025 de processen zorgvuldig monitoren en bijstellen waar nodig, op basis van de geldende dienstverleningsovereenkomst. Over 2024 zal geen naheffing plaatsvinden voor Hof van Twente. Er wordt binnen de begroting van 2024 gebleven. Zoals het zich nu laat aanzien zal naar verwachting een teruggave van € 300.000 ton volgen. Dit komt onder andere door de beperkte capaciteit bij de ODT. Circa 80% van de geplande controles is uitgevoerd. Ook is het aantal vergunning- en adviesaanvragen achtergebleven bij de prognose over 2024.
VTH-beleid	Vanaf 2019 is op lokaal en regionaal niveau VTH-beleid vastgesteld. Het VTH-beleid is in 2023 geactualiseerd en aangepast aan het stelsel van de Omgevingswet. Door de regionale afstemming van het beleid voeren wij de VTH-taken steeds meer op een gelijke wijze uit als de andere Twentse gemeenten. Dit vergt een goede monitoring en afstemming met de andere gemeenten.
Regionale en lokale VTH-takenuitvoeringsprogramma	Jaarlijks wordt het VTH-Takenuitvoeringsprogramma opgesteld. Het regionale uitvoeringsprogramma wordt in overleg met de ODT samengesteld. De naleving en uitvoering van beide programma's wordt gemonitord en bijgesteld waar nodig. Interbestuurlijk toezicht van de provincie Overijssel ziet hierop toe.
Openbare orde en veiligheid	We verlenen vergunningen op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening, de Alcoholverordening en bijzondere wetten. We vertalen landelijke wetgeving en ontwikkelingen in lokale (beleids)regels en voeren bezwaar- en beroepsprocedures. Ook in 2024 hebben wij in regioverband samengewerkt in het voorkomen en bestrijden van rampen/calamiteiten.

BELEIDSAGENDA 2024			
	PROGRAMMA 1: BURGER EN VEILIGHEID	Besluit	Gepland
1.1	Keurmerk veilig buitengebied (ondermijning) invoeren	College	Q4 2024
1.2	Uitbreiding BOA-capaciteit realiseren	N.v.t.	Q2 2024
1.3	Beleid wet woonoverlast en verwarde personen	College	Q4 2024
1.4	Actualisering Wet Bibob-beleid	College	Q2 2025
1.5	Nieuwe website in gebruik nemen	College	Q3 2024
1.6	Algemene aanpassing van de APV	College	Q4 2024
1.7	Actualisatie verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit	Raad	Q4 2024
1.8	Digitale dienstverlening verder uitbouwen	College	Q4 2024
1.9	Visie op dienstverlening actualiseren	College	Q1 2025
Gerealiseerd	Conform planning	Afwijking in planning	

Wat heeft dit gekost?

Bedragen x € 1.000

1 Bestuur en veiligheid		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
01001	Bestuur	2.632	2.922	2.778	3.197	-419
01002	Burgerzaken	1.038	1.033	1.113	1.186	-73
01101	Crisisbeheersing en brandweer	2.769	3.029	3.024	2.986	39
01102	Openbare orde en veiligheid	746	1.082	1.128	1.010	119
01704	Milieubeheer	1.329	1.852	1.956	1.428	528
Totaal lasten		8.515	9.918	10.000	9.806	194
01001	Bestuur	617	540	655	638	-17
01002	Burgerzaken	409	577	695	782	87
01101	Crisisbeheersing en brandweer	4	3		7	7
01102	Openbare orde en veiligheid	44	54	54	75	21
01704	Milieubeheer					
Totaal baten		1.074	1.175	1.404	1.503	99
Saldo van baten en lasten		-7.441	-8.744	-8.596	-8.303	292
01010	Mutaties reserves (stortingen)					
01010	Mutaties reserves (onttrekkingen)	119	50	63	40	-23
Saldo mutaties reserves		119	50	63	40	-23
Resultaat na bestemming		-7.322	-8.694	-8.533	-8.264	269

PROGRAMMA 2: WONEN EN WERKEN

Hof van Twente is een veelzijdige plattelandsgemeente met veel aandacht voor de omgeving waarin ruimte is voor de inwoners om te wonen, werken en ontspannen. Ontwikkelingen zijn mogelijk en samen kijken we wat passend is bij de identiteit.

Er is veel vraag naar woningen en we zoeken ruimte om woningen toe te voegen. Dit kan zijn in gebieden die een functie verloren hebben of op gebieden aansluitend aan de kernen. Ook in buurtschappen is wonen belangrijk als één van de dragers voor de leefbaarheid voor de toekomst. We overleggen met onze inwoners hoe we de individuele woningbouwlocaties goed kunnen inrichten en we stimuleren de realisatie van projecten om de druk op de woningmarkt te verlichten.

Aantrekkelijke centra zijn belangrijk en we zoeken samen met de ondernemers naar kansen. Op bedrijventerreinen streven we naar een passende balans tussen vraag en aanbod van de beschikbare ruimte.

We zetten ons in om onze gemeente groen te maken en te houden door de uitvoering van projecten op het gebied van biodiversiteit en klimaat. Daarnaast zetten wij ons in voor energieopwekking en -besparing. Samen kunnen we het verschil maken en samen maken wij onze toekomst.

KADERSTELLING:

- [Grond voor gebruik](#)
- [Structuurvisie landelijk gebied](#)
- [Sociale Economische Visie](#)
- [Bestemmingsplannen](#)
- Woonvisie gemeente Hof van Twente 2021-2025
- Woningbouwprogramma 2024
- Regionale Woonagenda Twente
- WONEN MET KWALITEIT Woondeal Twente
- Regionale woonzorgvisie Twente
- Afsprakenkader voor ouderenhuisvesting Twente
- Actieprogramma Toekomstbestendig Bouwen

Prioriteiten en aandachtspunten	
Onderwerpen	Resultaten 2024
2.1 Plattelandsontwikkeling	Al jarenlang voeren we in de Hof van Twente een actief beleid gericht op Plattelandsontwikkeling. Door gesprekken aan de keukentafel, bijeenkomsten en gerichte projecten is er veel contact met inwoners en ondernemers in het buitengebied en werken we veel samen. Deze samenwerking met ondernemers en inwoners was ook in 2024 weer de belangrijkste sleutel om te werken aan een vitaal platteland. Vrijwillige kavelruil Twentse Maat Onder het POP-project Twentse Maat hebben we in 2024 onder andere het kavelruilproject Elsen uitgevoerd. In het gebied Elsen is er met een 30-tal grondeigenaren ruim 85 hectare geruild. Het project Elsen was een deelproject van het Twente brede project Twentse Maat. Het grotendeels vanuit Europa en de provincie Overijssel gefinancierde project hebben we als penvoerder eind 2024 afgerond. In Twente hebben we via dit project de afgelopen jaren ruim 260 hectare geruild. Vrijwillige kavelruil draagt bij aan het verbeteren van de landbouwstructuur, de veiligheid op onze plattelandswegen maar helpt ook mee bij het realiseren van doelen op het gebied van water en natuur. Toekomst Gerichte Erven Het doel van het project Toekomst Gerichte Erven is om erfeigenaren te begeleiden bij het maken van passende keuzes richting toekomst. Keuzes die passen binnen ons beleid bijvoorbeeld rondom onder andere vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen. Door de inzet van onze

	erfcoach worden inwoners en ondernemers geholpen. In 2024 zijn er door de erfcoach op ruim 40 erven één of meerdere gesprekken gevoerd. De gesprekken zijn vooral gericht op de mogelijkheden voor Rood voor Rood, asbestsanering en verbreding van activiteiten. Digital Rural In het voorjaar 2024 zijn we gestart met het Europese project “Digital Rural”. In dit project werken we samen met 13 partners, verdeeld over heel Europa. Aan de hand van het “Smart Village” concept wisselen we met ervaring en kennis uit gericht op het toekomstbestendig maken van het landelijk gebied. Thema's waar we ons met name op richten zijn: verbreding van de landbouw, energietransitie op het platteland en samenwerking tussen de agrarische sector en andere bedrijvigheid. Dit project helpt ons om samen met inwoners en ondernemers te werken aan onze visie landelijk gebied.
2.2 Leader	In het voorjaar van 2024 is de startbijeenkomst voor de nieuwe Leader periode georganiseerd. De Lokale Actie Groep (LAG) heeft de Lokale Ontwikkel Strategie (LOS) voor de periode 2023 – 2027 gepresenteerd met de thema's Groeiend, Bloeiend, Stoeiend en Boeiend Zuidwest Twente. In 2024 zijn de eerste twee projecten in onze gemeente goedgekeurd en beschikt. In Hengevelde wordt gewerkt aan het aanleggen, exploiteren en onderhouden van een gedenk- en herdenkingsbos alsmede de restauratie van het oude Processiepad en de kapel op de begraafplaats. In Markelo gaat men in 2025 met behulp van Leader aan de slag met het realiseren van een multifunctionele ontmoetingsplek in de gerenoveerde Martinuskerk.
2.3 Gebiedsgerichte Aanpak	Nadat het kabinet het transitiefonds (ongeveer 20 miljard) ingetrokken had is in 2024 ook Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) gestopt. Dit

betekende ook het einde van het Provinciaal Programma Landelijke Gebied (PPLG). Wel houdt de provincie Overijssel onder het programma “Toekomst voor Ons Platteland” (TvOP) vast aan de gebiedsgerichte 3x3 aanpak. Met deze 3x3 aanpak wordt gewerkt aan een goed sociaal-economisch perspectief, een toekomstbestendige landbouwsector en herstel van de natuur, het watersysteem en het klimaat. Voor de aanpak en uitvoering van het programma ontvangt de provincie Overijssel 231 miljoen euro vanuit het Rijk. Deze middelen wordt beschikbaar gesteld voor subsidieregelingen en de koploperprojecten en proeftuinen.

In het kader van het programma Toekomst voor Ons Platteland blijven we ook de samenwerking in Zuidoost Twente voortzetten. In 2024 is er naar aanleiding van het Aanbod van ZOT gewerkt aan een proeftuin gericht op het ontwikkelen van de organisatie. Echter vanwege het stopzetten van Nationaal Programma Landelijk Gebied en het intrekken van het transitiefonds staat de concrete uitvoering voorlopig stil. Wel hebben we eind 2024 als partners besloten om een gezamenlijke ambitie uit te werken met een uitvoeringsagenda voor de komende jaren. De landbouw is daarbij een belangrijke stakeholder. Daarom hebben we ook in 2024 de bijeenkomst Toekomst voor boeren in Zuidoost Twente samen met de gemeenten Borne, Enschede, Haaksbergen en Hengelo en de provincie Overijssel georganiseerd. Ongeveer 200 agrariërs zijn aanwezig geweest en hebben deelgenomen aan kennissessies gericht op onder andere mestverwaarding, melkveehouderij in de toekomst, klimaatverandering en ondernemerschap.

In het kader van de Gebiedsgerichte aanpak worden de koploperprojecten wel doorgezet. In onze gemeente is er in 2024 gewerkt aan drie

	koploperprojecten; Landgoederen Diepenheim; Twickel en Markel-Noord. Daarnaast zijn we halverwege 2024 gestart met een werkgroep in het gebied rondom Herikerberg. Gelet op de uitdagingen ten aanzien van onder andere landbouw en waterbeschikbaarheid is voor dit gebied in oktober 2024 het besluit genomen om een koploperproject aan te vragen. Begin 2025 is de formele aanvraag bij de provincie ingediend.
2.4 Visie Landelijk Gebied	Als verdieping op de omgevingsvisie werken we aan een update van de structuurvisie buitengebied (2010). In 2024 hebben we een plan van aanpak uitgewerkt en vanuit het project Digital Rural thema's benoemd. In 2025 gaan we met diverse stakeholders in gesprek.
2.5 Economische ontwikkeling	Actualisatie centrumvisie Centrum Goor is afgerond. Via bijeenkomsten, i.s.m. de BIZ, worden ondernemers en vastgoedpartijen op de hoogte gehouden en is samen een actieplan opgesteld. Deze is opgeleverd en heeft groen licht gekregen. Zodoende is de voorbereidingsfase opgestart met als belangrijkste punt het opzetten van een projectteam. Deze fase is met succes afgerond zodat we kunnen starten met de ontwerpfase. Eind 2023 zijn er gesprekken gevoerd met alle kernen om te komen met een jaarplan voor de centrumgebieden. Deze moeten een impuls geven aan de uitstraling van de kernwinkelgebieden. Na deze uitvraag is er naar onze mening nog te weinig output ontvangen en zijn we opnieuw, via de economische werkgroep, met elkaar in gesprek gegaan om toch tot concrete plannen te komen. Met alle binnengekomen jaarplannen/ideeën zijn we aan de slag gegaan om tot concrete projecten te komen die in de komende jaren moeten worden uitgevoerd. Een aantal daarvan lopen al.

De gemeente is samen met o.a. de relatiebeheerder van Goor Collectief betrokken bij het project "Adopt idee". Hier wordt de koppeling gemaakt tussen het primair onderwijs en het bedrijfsleven.

Er is een start gemaakt met het uitzetten van een onderzoek naar de uitbreidingsbehoefte van ondernemers per kern. De behoefte-raming moet de gemeente helpen om te kunnen sturen op toekomstige ontwikkelingen m.b.t. bedrijventerreinen. Ook moet het onderzoek de basis gaan vormen voor de nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinenvisie. Daarnaast zijn we al bezig met de voorbereiding voor de uitbreiding van bedrijventerrein Het Wegdam in Hengevelde.

In 2024 zijn er goedlopende projecten in Goor en Delden m.b.t. de KVO. Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid organiseert in samenwerking met de gemeente voorlichtingsbijeenkomsten bij bedrijvenverenigingen. Er hebben ondertussen meerdere schouwen op de bedrijventerreinen plaatsgevonden in Goor en Delden en de daaropvolgende bijeenkomsten hebben al plaatsgevonden en staan voor de toekomst ook al op de planning.

Cluster Economie is in 2024 veel betrokken geweest bij projecten als de toegankelijkheid in de Hof en de EnergieHub Goor en blijft dat doen. Ook heeft cluster, samen met HofMarketing, diverse ondernemers in het zonnetje gezet tijdens de Week van het Ondernemen met onder andere de Startersprijs, Bedrijfsbezoeken met en zonder collega, Ondernemersontbijt met de Team van het Jaar verkiezing. Een week die voor veel positieve aandacht en reacties zorgt.

	Wat betreft Vrijetijdseconomie ligt er een duidelijke link met Plattelandsontwikkeling, Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid als het gaat om Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal. Naast betrokkenheid bij de werkgroep is de koppeling dit jaar expliciet gemaakt door een bezoek aan de Borkeld medegeorganiseerd door Staatsbosbeheer met leden van de Gemeenteraad. Verder wordt er doorlopend vanuit de Visie Beleef Hoffelijkheid 2.0, advies gegeven aan college en initiatiefnemers in de recreatieve sector voor zowel unieke verblijfsrecreatie als gewenste doelgroepen en activiteiten. Het Recreatieschap Twente is volop in ontwikkeling en die regionale samenwerking neemt ook de nodige (bestuurlijke) afwegingen met zich mee.
2.6 HofMarketing	De doorontwikkeling van HofMarketing is onderdeel van de themanotitie Ondernemen. Hofmarketing verzorgt gebiedsmarketing voor wonen, werken en recreëren in Hof van Twente. Dit doen we samen met belangrijke stakeholders uit het Ondernemersplatform Hof van Twente, VTE projectgroep, Twentemarketing en het recreatieschap. De verantwoording wordt weergegeven in de jaarstukken 2024 van Hofmarketing.
2.7 Uitvoering Routekaart Energieneutraal / Transitievisie Warmte	In 2024 is er verder gewerkt aan de uitvoering van de Routekaart Energieneutraal 2035 en de Transitievisie Warmte. Belangrijke ontwikkelingen zijn de volgende: Buurtenergie In 2024 is de gemeente doorgegaan met het ondersteunen van lokale energieopwekinitiatieven. In Hof van Twente liepen er meerdere initiatieven.

Helaas zijn afgelopen jaar de initiatieven voor het zonneveld Endemansdijk (geen sluitende businesscase) en monomestvergisting in Wiene (te grote risico's voor de kleine boeren) stopgezet. Wel is er gewerkt aan de voortang van het monomestvergistingsproject Markelosebroek. Door de uitspraak van de Raad van State over intern salderen heeft de provincie Overijssel echter alle aanvragen voor natuurvergunningen en de subsidieverlening stopgezet. Het is op dit moment onduidelijk of en hoe het project doorgang kan vinden. Initiatiefnemers kunnen de businesscase van grootschalig zon op dak niet sluitend krijgen door de te hoge financieringskosten. Daarom staat dit initiatief ook stil.

Energiecoaches

Verduurzaming is veelomvattend en het kan voorkomen dat inwoners niet goed weten waar ze moeten beginnen. Hof van Twente heeft daarom 3 energiecoaches die op vrijwillige basis verduurzamingsadviezen geven aan inwoners die daar behoefte aan hebben. In 2024 hebben de energiecoaches 76 gesprekken gevoerd.

Energiescans

Sinds het voorjaar van 2024 bieden wij energiescans aan. Ondernemers kunnen een energiescan laten uitvoeren om inzicht te krijgen in de mogelijkheden om energie te besparen. In eerste instantie worden de onderzoeken betaald door de gemeente. Ondernemers hoeven dit alleen terug te betalen als zij genoeg kunnen besparen. In 2024 hebben 7 ondernemers gebruik gemaakt van het aanbod.

Energiestrategie Twente

In regionaal verband is gewerkt aan de totstandkoming van de opvolger van de RES 1.0: de Energiestrategie Twente. In de tweede helft van 2024 hebben er twee consultatierondes plaatsgevonden en zijn er diverse webinars georganiseerd. De tekst is nu af en wordt naar verwachting in Q2 van 2025 vastgesteld. Na vaststelling van de EST zal er regionaal worden gewerkt aan de totstandkoming van een decentraal energiesysteem, het verhelpen van netcongestie, de warmtetransitie en het verankeren van lokaal eigendom.

Isolatiesubsidie en de bespaaractie

Begin 2024 heeft het college de isolatiesubsidie en de bespaaractie vastgesteld. Inwoners die een koopwoning hebben met energielabel D, E, F of G en een WOZ-waarde die lager is dan € 352.000 kwamen in aanmerking voor de isolatiesubsidie. In 2024 hebben er 900 inwoners gebruik gemaakt van deze subsidie. In 2025 zijn de voorwaarden voor deelname versoepeld. Inwoners die geen koopwoning hebben, maar wel in 2023 energietoeslag hebben ontvangen kwamen in aanmerking voor een cadeaukaart. Met deze cadeaukaart konden zij een witgoedapparaat vervangen voor een duurzamer alternatief. In 2024 zijn er 400 cadeaukaarten uitgegeven.

Energiehub Goor Vol Energie

Netcongestie zal de komende jaren blijven aanhouden. Daarom moeten we het bestaande net beter gaan benutten. Ondernemersvereniging Goor Collectief kijkt samen met de gemeente Hof van Twente en netbeheerders Enexis & Coteq naar oplossingen voor het overvolle elektriciteitsnet. Er is gewerkt aan oplossingen om de impact van netcongestie te beperken. In 2024 is er een initiële verkenning door middel van een energieanalyse

uitgevoerd. Uit deze analyse is gebleken dat er potentie is voor één of meerdere energiehubs. In 2025 zal er een verdiepende verkenning uitgevoerd worden.

Openbare laadpalen

Een groot deel van de uitstoot is te herleiden naar mobiliteit. Om inwoners te stimuleren om elektrisch te rijden werken we aan de realisatie van een dekkend netwerk van openbare laadpalen. In 2024 zijn er 10 laadpalen geplaatst en nog eens 9 nieuwe locaties aangewezen. Dit bracht het totaal aantal openbare laadpalen in december 2024 op 47. Dit staat gelijk aan 92 laadpunten.

Prestatieafspraken woningcorporaties

Op 9 december 2024 zijn de prestatieafspraken met de woningcorporaties ondertekend. In de afspraken zijn ook ambities met betrekking tot duurzaamheid opgenomen. Zo zijn er afspraken gemaakt over het verbeteren van het isolatieniveau van woningen met een energielabel E of lager en het aardgasvrij maken van de bestaande woningvoorraad.

Programmeringsafspraken windenergie

Met het vaststellen van de nieuwe Omgevingsverordening in 2024 heeft de provincie Overijssel de regie genomen op de opwek van duurzame elektriciteit. Zonnevelden die groter zijn dan twee hectare zijn niet meer toegestaan. Om wildgroei van windturbines te voorkomen heeft de provincie aan alle gemeenten het aanbod gedaan om programmeringsafspraken te maken. De gemeenteraad van Hof van Twente heeft in juni 2024 de

	programmeringsafspraken bekrachtigd. Hierdoor geldt er op dit moment een maximumopwek van 40 GWh. Soortenmanagementplan (SMP) De meest effectieve manier van isoleren betreft spouwmuurisolatie. In de spouwmuur kunnen kwetsbare dieren leven, daarom zijn de voorwaarden voor deze isolatie veel strenger. Zo is het verplicht om, voordat de isolatiemaatregelen worden uitgevoerd, ecologisch onderzoek te laten uitvoeren. Omdat de kosten voor inwoners voor dit onderzoek hoog zijn laat de gemeente Hof van Twente soortenmanagementplannen (SMP's) opstellen. Met deze SMP's hoeven inwoners zelf geen ecologisch onderzoek meer uit te laten voeren, hierdoor ontnemen we een aanzienlijke financiële drempel. In 2024 is gestart met het SMP voor Goor, de andere kernen zullen de komende jaren volgen. Verkenningdocument Routekaart Energieneutraal 2035 Door het veranderend speelveld zijn sommige maatregelen die zijn aangedragen in de in 2021 vastgestelde Routekaart Energieneutraal lastiger om te realiseren. Hierdoor loopt de verduurzaming vertraging op. Op verzoek van de gemeenteraad is daarom eind 2024 gestart met een verkenning van mogelijke extra maatregelen. De resultaten van deze verkenning worden in 2025 met de gemeenteraad gedeeld.
2.8 Wonen	Het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting is nog niet behandeld in de Tweede en Eerste Kamer. Hierdoor blijft het onduidelijk hoe de wet wordt vastgesteld, wanneer deze in werking treedt en welke taken en wettelijke verplichtingen de gemeente krijgt. Toch zijn we ons samen met andere

	gemeenten in de regio en de provincie aan het voorbereiden op de nieuwe wet waarin veel reeds geldend landelijk beleid wordt geformaliseerd. In 2024 heeft de gemeente deelgenomen aan de werkgroep voor het actualiseren van de Woondeal Twente. In 2024 is - naar aanleiding van woonbehoefte onderzoek gepubliceerd in 2023 - het woningbouwprogramma geactualiseerd en vastgesteld door het college. Om de ontwikkelingen op de Woningmarkt te monitoren is er een dashboard opgeleverd dat inzicht geeft in de ontwikkelingen en is de eigen planmonitor doorontwikkeld. In de notitie Kleinschalige woonvormen - vastgesteld door het college - gaat het college in op welke vormen van huisvesting we in Hof van Twente mogelijk willen maken, stimuleren en/of nadere regels over willen opstellen. In 2024 is een nieuwe verordening Starterslening van kracht geworden. Er zijn door de gemeente in 2024 22 toewijzingen verstrekt. De regionale Woonzorgvisie, inclusief het afsprakenkader ouderenhuisvesting is vastgesteld. Uitvoering vindt plaats via onze woningbouwprogrammering en de uitvoering van de lokale Woon, zorg en welzijnsvisie. In regionaal verband is gewerkt aan de Verkenning harmonisatiemogelijkheden urgentieverlening regio Twente. Er is een adviesrapport - waaraan ook Hof van Twente een bijdrage aan heeft
--	---

geleverd - opgeleverd. In het bestuurlijk overleg wonen is besloten, reeds vooruitlopend op de vaststelling van het wetsvoorstel Wet Versterking Regie Volkshuisvesting, conform advies in regionaal verband met de provincie, 14 gemeenten en corporaties verder te werken aan de harmonisatie.

In de Woondeal Twente is de uitwerking van het actieprogramma 'Toekomst bestendig bouwen' opgenomen. Onder leiding van de provincie is dit actieprogramma gepubliceerd. Aan de hand van het programma stimuleert de gemeente toekomstbestendig bouwen in een breed netwerk - samen met overheden en marktpartijen - de uitwerking van ambities op het gebied van toekomstbestendige woningbouw.

In het voorjaar 2024 heeft de provincie Overijssel een procesregisseur Huisvesting Arbeidsmigranten aangesteld om beleidsvorming en huisvesting van arbeidsmigranten bij alle gemeenten te stimuleren. De provincie heeft voor de zomer bij gemeenten informatie opgehaald en werkt aan een programma plan voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Parallel aan dit programma zal intern een proces starten wat moet zorgen voor meer inzicht in het vraagstuk, het delen van kennis, het opzetten van regionale samenwerking en het leggen van contacten met netwerkpartners en het vaststellen van beleid.

Vanuit de gemeente is stichting Noabershof Goor gefaciliteerd in het organiseren van twee informatieavonden waarin geïnteresseerde inwoners zijn geïnformeerd over de mogelijkheden van een Noabershof in alle kernen van de gemeente.

	Vanuit een gemeentelijke subsidie gaat de dorpsraad Bentelo onderzoek uitvoeren naar de woonbehoefte in Bentelo en aanvullend hoe woningbouw bij kan dragen aan het behouden en versterken van de leefbaarheid in het dorp. De gemeente (wonen) is onderdeel van het kernteam dat dit traject begeleidt. In 2024 zijn 105 bouwvergunningen voor woonruimte verstrekt. De provincie heeft het stimuleringskader voor woningbouw geactualiseerd. Dit Overijssels kader voor woningbouw geeft aan welke onderwerpen de provincie Overijssel meeneemt in de ruimtelijke overleggen over woningbouwprojecten.
--	---

Reguliere taken	
Onderwerpen	Toelichting reguliere taken
Kavelverkoop	Bij nieuwbouwprojecten worden de kavels op basis van de kavelinschrijflist toegekend.
Verkoop restgrond	Gemeentelijke gronden die vallen onder de criteria van restgronden kunnen worden verkocht.
Bestemmingsplannen	De ruimtelijke procedure kan op verzoek van een initiatiefnemer worden opgestart en doorlopen.
Begeleiding ondernemers	Middels bedrijfscontactfunctionaris, ondernemersfonds en economische werkgroep.
Prestatieafspraken woningbouwcorporaties	Jaarlijks afspraken maken met woningbouwcorporaties en huurdersorganisatie om samen belangrijke volkshuisvestelijke doelen te behalen.

BELEIDSAGENDA 2024			
	PROGRAMMA 2: WONEN EN WERKEN	Besluit	Gepland
2.1	Omgevingsvisie vaststellen	Raad	2024
2.2	Gebiedsgerichte aanpak zuid-oost Twente (vaststellen uitvoeringsagenda)	College	2025
2.3	Het 5e veegplan buitengebied vaststellen (Bestemmingsplan 'Buitengebied Hof van Twente, Veegplan 2023')	Raad	Q2 2024
2.4	Ontwikkelen nieuwe bedrijfsterreinenvisie	Raad	2025
2.5	Ontwikkeling en uitvoering Projecten energieopwekking en -besparing		2024-2026
2.6	Uitvoering projecten Buurtenergie	College	2024-2026
2.7	Opstellen wijkuitvoeringsplannen ikv uitvoering Warmtevisie (wijkuitvoeringsplannen)	College	2024-2026
2.8	Besluitvorming/voortgang Energiestrategie Twente	College	2025
2.9	Integrale wijkplannen opstellen: - Delden - Goor	College College	2024 2025

2.10	Vaststellen programmeringsafspraken windenergie met Provincie	Raad	2024
2.11	Project realisatie flexwonen besluitvorming (gaat over in 2.19)	College	2024
2.12	Beleid huisvesting arbeidsmigranten vaststellen	Raad	2025
2.13	Bestemmingsplan Markelo Noord vaststellen	Raad	Q3/4 2024
2.14	Realisatie woonwagenstandplaatsen	Raad	2025
2.15	Routekaart energieneutraal uitvoeren	College	2024-2026
2.16	Agenda Biodiversiteit uitvoeren	College	2024-2026
2.17	Woningbouwlocaties in diverse kernen ontwikkelen (doorlopend proces)	Raad	2024-2026
2.18	Actualisering Centrumvisie Goor	College	2024
2.19	Kleinschalige woonvormen in Hof van Twente	College	2024
2.20	Woningbouwprogramma 2024	College	2024

Gerealiseerd	Conform planning	Afwijking in planning
--------------	------------------	-----------------------

Wat heeft dit gekost?

Bedragen x € 1.000

2 Wonen en werken		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
02003	Beheer overige gebouwen en gronden	967	1.757	2.031	2.328	-297
02204	Economische havens en waterwegen	264	303	278	266	13
02301	Economische ontwikkeling	1.154	872	1.769	1.894	-126
02302	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	100	37	2.017	1.894	123
02303	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	89	134	327	85	242
02304	Economische promotie	419	545	700	594	106
02505	Cultureel erfgoed	190	223	230	201	30
02801	Ruimtelijke ordening	687	952	1.654	859	795
02802	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	628	196	2.653	2.344	309
02803	Wonen en bouwen	2.223	2.584	3.835	2.609	1.225
Totaal lasten		6.720	7.603	15.494	13.073	2.420
02003	Beheer overige gebouwen en gronden	1.059	1.746	2.048	2.401	353
02204	Economische havens en waterwegen	59	96	96	66	-30
02301	Economische ontwikkeling	260	0		852	852
02302	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	103	31	2.011	1.895	-116
02303	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	68	78	78	62	-16
02304	Economische promotie	6	5	5	5	0
02505	Cultureel erfgoed	4	6	267	263	-3
02801	Ruimtelijke ordening	159	184	184	116	-68
02802	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	340	138	2.481	2.612	131
02803	Wonen en bouwen	2.089	1.700	1.115	1.462	347
Totaal baten		4.146	3.984	8.285	9.735	1.450
Saldo van baten en lasten		-2.574	-3.619	-7.208	-3.338	3.870
02010	Mutaties reserves (stortingen)	1.536	9	9	511	-502
02010	Mutaties reserves (onttrekkingen)	2.609	1.025	4.095	1.171	-2.925
Saldo mutaties reserves		1.072	1.015	4.086	659	-3.426
Resultaat na bestemming		-1.501	-2.603	-3.123	-2.679	444

PROGRAMMA3: LEEFOMGEVING

Dit programma omvat het onderhoud en de verbetering van het onderhoud van de openbare ruimte voor de onderdelen milieu, bodem en asbest, verkeersveiligheid en duurzame mobiliteit, wegen, groen, afval, riolering en water en gemeentelijke gebouwen. De belangrijkste taken binnen dit programma zijn het uitvoeren van beheertaken, het dagelijks - en regulier onderhoud, het groot onderhoud en herinrichtingen in de openbare ruimte. Wij regisseren de uitvoering van deze kerntaken.

De kwaliteit van de openbare ruimte is een samenspel tussen de gemeente en haar inwoners, maar ook tussen inrichting, aanleg, onderhoud en gebruik. De uitgangspunten voor de inzet van middelen zijn 'schoon, heel en veilig'. Inwoners en ondernemers worden betrokken bij veranderingen van hun woon- of werkomgeving. We dagen inwoners uit om zelf mee te doen en geven ruimte aan initiatieven en zelfbeheer.

We willen de leefomgeving duurzaam in stand houden. Daarom koppelen we investeringen integraal aan andere gemeentelijke opgaven zoals asbestsanering, duurzaamheid en klimaatopgave. Het investeringsvermogen loopt terug, zowel bij de gemeente als bij partners. Daarom gaan we aan de slag met de agenda herstructurering openbare ruimte en aanpassing van de beeldkwaliteit. We gaan een visie ontwikkelen op het technisch beheer, die toekomstgericht en mensgericht is en bijdraagt aan de invloed en het geluk van onze inwoners en ook financieel beheersbaar is.

KADERSTELLING:

- [Milieubeleidsplan incl visie 2011-2020](#)
- [Masterplan Asbest 2017-2024](#)
- [Bodemkwaliteitskaart](#)
- [Gemeentelijk Mobiliteitsplan 2016-2020](#)
- [Beheerplan Wegen 2013](#)
- [Beleidsplan Openbare Verlichting 2013-2018](#)
- [Beleidsnotitie verduurzamen Openbare Verlichting](#)
- [Beheerplan Bermen en sloten 2016](#)
- [Visie op beheer Openbare Ruimte 2013](#)
- [Beheren op Beeldkwaliteit 2013](#)
- [Groenbeheerplan 2015-2025](#)
- [Besluiten Algemene begraafplaatsen](#)
- [Gemeentelijk Rioleringsplan t/m 2024](#)
- [Afvalbeleidsplan 2015-2030](#)
- [Gebouwenbeheervisie 2015-2019](#)
- [Meer Jaren Onderhoud Planning 2020-2029](#)

Prioriteiten en aandachtspunten	
Onderwerpen	Resultaten 2024
3.1 Openbare Ruimte	Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) In 2024 zijn de doorrekeningen van onderhoud openbare ruimte verwerkt op de diverse kostenposten binnen openbare ruimte. Onderscheid hierbij in dagelijks en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. Het door de raad beschikbaar gesteld budget voor vervanging is onderverdeeld naar de diverse producten.
3.2 Bodem & Asbest	3.2.1 Omgevingswet en Bodem Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is de gemeente verantwoordelijk voor fysieke leefomgeving, waaronder ook 'Bodem'. De gemeente heeft hierdoor nieuwe wettelijke taken overgedragen gekregen van de provincie. Twentse gemeenten en provincie blijven nauw samenwerken voor bijvoorbeeld de aanpak van nieuwe (zeer zorgwekkende) stoffen (zoals bijv. PFAS), locaties die vallen onder de oude wetgeving, nieuwe wet- en regelgeving via deelname aan Onder Twente.
	3.2.2 Asbestarme gemeente in 2025 – Masterplan asbest De doelstelling van het Masterplan Asbest middels de tussenevaluatie 2024 bijgesteld. De belangrijkste wijziging is de beëindiging van de asbestdakensubsidie eind 2028 en het verlengen van de looptijd Masterplan tot einde van de looptijd Projectbureau BAS. Het Projectbureau BodemAsbestSanering (BAS) voert de sanering van asbest in de bodem uit om het doel een asbestarme gemeente te bereiken.
3.3 Wegen	3.3.1 Gladheidsbestrijding

	Vanaf het najaar 2024 zijn we overgegaan op preventieve gladheidsbestrijding (nat) strooien. Het gemiddeld aantal uitrukken is verhoogd van 22 naar 27 per gladheidbestrijdingsseizoen.
	3.3.2 Onkruidbestrijding In 2024 hebben we twee rondes onkruidbeheersing op verharding uitgevoerd. Hiermee wordt ruim voldaan aan het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau C.
3.4 Spelen en bewegen	Inclusieve speeltuinen We hebben speeltoestellen in stand gehouden op plekken waar die behoefte aanwezig was. Bij de renovatie van speeltuinen of bij het plaatsen van nieuwe speeltoestellen hebben we per kern integraal naar de opgaven gekeken voor inclusie, natuurvriendelijkheid, ontmoeten en bewegen. Het doel hierbij was aantrekkelijke speelplekken te creëren die geschikt zijn voor ouderen en kinderen waar ze kunnen bewegen en ontmoeten. Voorbeelden zijn de Kievitstraat Delden en Het Jannink Goor.
3.5 Riolering en water	Gemeentelijke rioleringsplan (GRP) 2021-2024 In 2024 is het huidige beleid voor riolering en water in overeenstemming met het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) voortgezet. Hierbij is eveneens aandacht gegeven aan het veranderende klimaat om de gemeente klimaatbestendig en waterrobuust in te richten. In dat kader is er vooral aandacht geweest voor het benutten van de koppelkansen vanuit de ruimtelijke opgaven binnen de gemeente. Om inwoners en bedrijven te stimuleren klimaatadaptieve maatregelen uit te voeren, wordt gebruik gemaakt van de stimuleringsregeling '<i>regenton, afkoppelen hemelwater en aanleg groenblauwe daken</i>'. In 2024 zijn 135

	aanvragen voor een regenton gehonoreerd. Daarmee kunnen inwoners en bedrijven op hun eigen terrein hemelwater opvangen. Ook is in de periode 21 maart 2024 en 31 oktober 2024 meegedaan aan het NK-Tegelwippen. In totaal zijn meer dan 16.000 tegels gewipt, waardoor de gemeente weer een stukje groener is. Om de (concept) gemeentelijke omgevingsvisie verder te concretiseren, is begonnen met het opstellen van de <i>‘Visie en ambitie klimaatadaptatie en biodiversiteit’</i>. Vanuit de Omgevingswet is eveneens begonnen met het opstellen van het <i>‘Programma voor klimaat, riolering en water’</i> (PKRW), de opvolger van het GRP.
3.6 Omgevingsvisie	In 2024 heeft concept-ontwerp ter inzage gelegen, is iedereen de ruimte geboden hierop te reageren. Hierop zijn 35 reacties ontvangen; deze worden nu verwerkt.
Reguliere taken	
Onderwerpen	Toelichting reguliere taken
Milieu	De gunning voor de saneringswerkzaamheden wegverkeerslawaaï van woningen aan o.a. de Markeloseweg, Goorseweg, Deldensestraat en Kerkstraat in Goor was gepland eind 2023/1 ^e kwartaal 2024. Procedures hebben vertraging opgelopen maar zijn in 2024 afgerond. De feitelijke sanering zal in 2025/2026 plaatsvinden. De woningen hebben een te hoge geluidbelasting door wegverkeer. De sanering betreft het aanbrengen van b.v. dubbel glas en gevelisolatie.

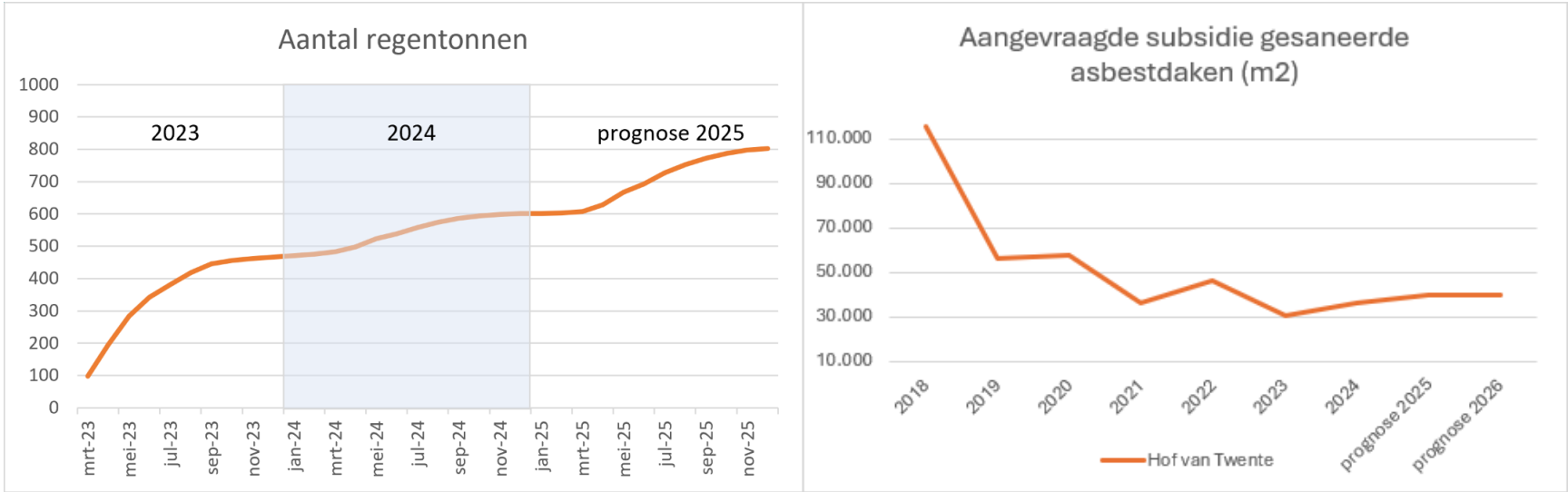
Aanpak asbestbodem	Het projectbureau Bodem Asbestsanering (BAS) gaat verder met de aanpak van de asbestbodemopgaven (onderdeel van Masterplan Asbest). In gemeente Hof van Twente vinden diverse projecten plaats binnen de aanpak van het projectbureau. Het projectbureau doet (jaarlijks) een voorstel voor een programma, begroting en verantwoording via de stuurgroep (provincie en de zeven deelnemende gemeenten). In 2024 heeft BAS bijgedragen aan onder andere diverse erven in het buitengebied, tuinen in de wijk de Whee in Goor en aanleg van glasvezel in het Gijmink.
Aanpak asbestdaken	Hof van Twente zet zich in voor het landelijke lobbydossier asbest (richting politiek Den Haag). De gemeente neemt op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau deel aan regionale en landelijke overleggen over de asbestdakenproblematiek. We hebben geprobeerd voor elkaar te krijgen dat er een landelijke regeling komt voor de aanpak van asbestdaken en dat er (landelijk) opnieuw budget beschikbaar komt om asbestdaken te verwijderen. Dat is helaas niet gelukt. Het Rijk stelt alleen budget beschikbaar voor voorlichting en communicatie. We hebben nog tot 31 december 2028 een subsidieregeling voor verwijdering van asbestdaken, een doe het zelf pakket waarmee mensen onder voorwaarden zelf hun dak mogen verwijderen en ondersteunen projecten. Ondanks dat er geen wettelijk verbod is afgekondigd blijft asbest gevaarlijk; de verwerking en het vrijkomen van vezels stopt immers niet. Verwijdering (sanering) van asbest is daarom op enig moment noodzakelijk. We hebben de subsidieregeling uitgebreid met een mogelijkheid om geld te lenen. Daarvoor is (bij de tussenevaluatie van het Masterplan) de subsidieregeling aangepast met den verzilvering- en maatwerklening.
Openbare verlichting	De vervanging van openbare verlichting door led-armaturen is in 2024 voortgezet. Dit project loopt tot en met 2030, waarmee we twee jaar eerder gereed zijn dan vooraf was geprognostiseerd. Hiermee wordt alle openbare verlichting in onze gemeente duurzaam gemaakt.
Wegen en civieltechnische kunstwerken	Alle wegen en civieltechnische kunstwerken zijn conform de daarvoor geldende richtlijnen (CROW) geïnspecteerd. Op basis van het integraal uitvoeringsplan zijn de jaarlijkse programma's (groot onderhoud en vervanging) wegen en civieltechnische kunstwerken (bruggen, duikers, beschoeiingen) uitgevoerd.

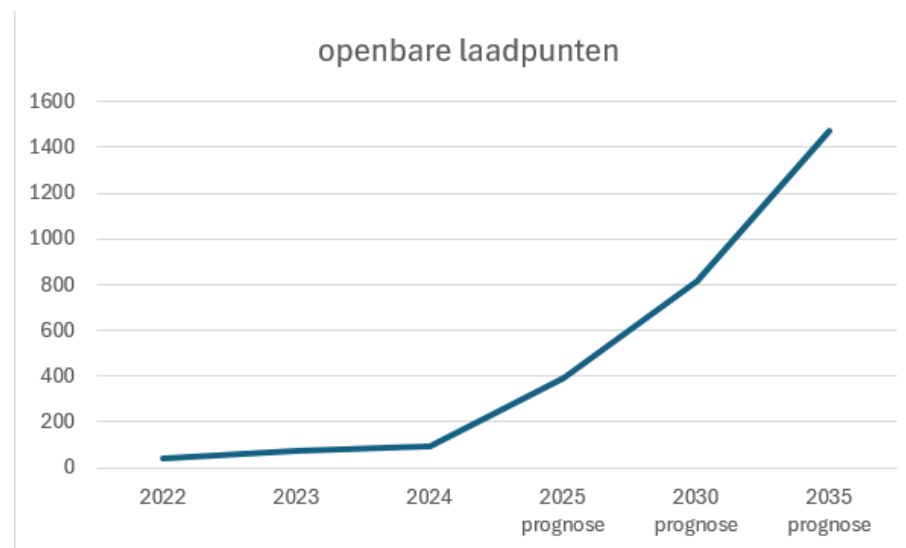
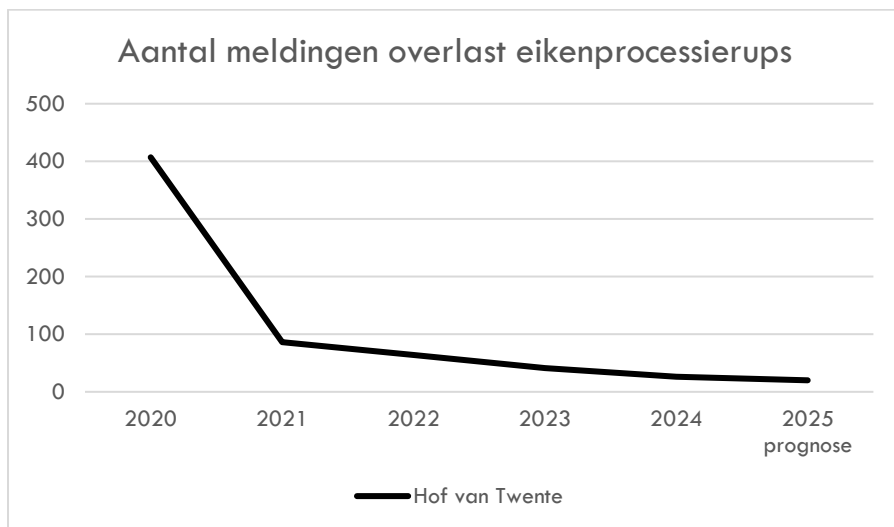
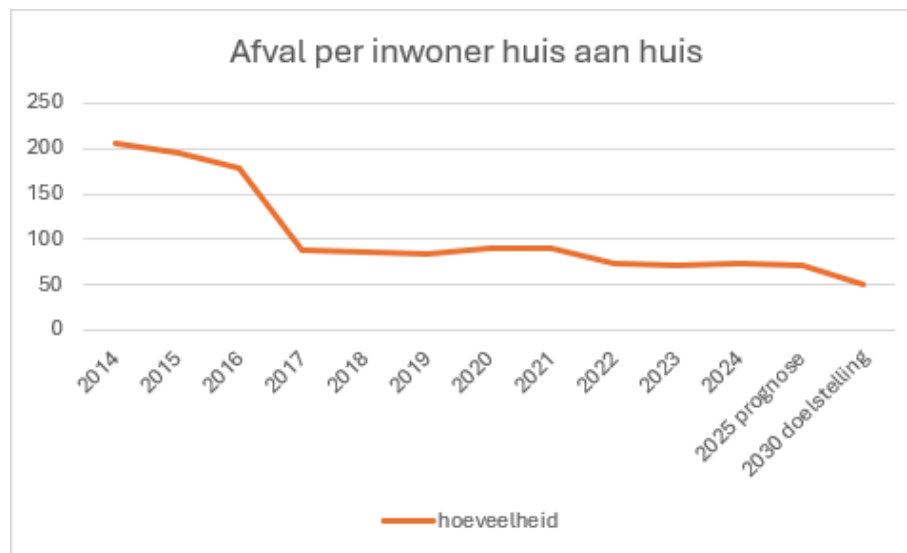
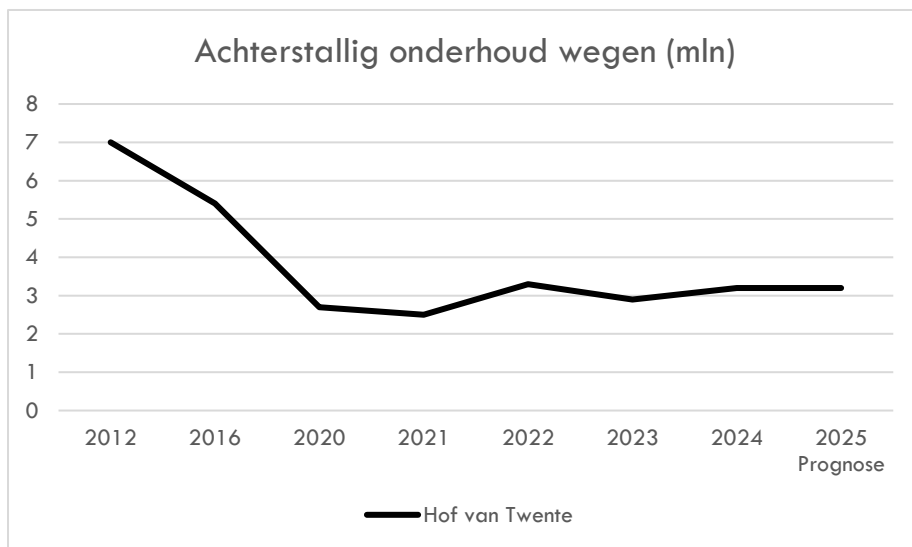
	Meldingen openbare ruimte zijn binnen dagelijks onderhoud afgehandeld. Het straatvegen is op beeldkwaliteit C uitgevoerd. Dit houdt in dat in 2024, naast twee rondes onkruidbeheersing op verharding, aanvullend 4 volledige veeggrondes zijn uitgevoerd. Het maaien van bermen en sloten is zodanig uitgevoerd dat de biodiversiteit wordt vergroot.
Verkeersveiligheid en (duurzame) mobiliteit	In het kader van de uitvoering van het Gemeentelijk Mobiliteitsplan, hebben we in 2024 o.a. aanvullende snelheid remmende maatregelen gerealiseerd op gemeentelijke wegen in 30- en 60km zones in combinatie met wegonderhoud. Ook hebben we de gedragsbeïnvloedingsmaatregelen voorgezet, waarbij we onderscheid maken in voorlichting, educatie, 'verleiden' en handhaving. In 2024 zijn we verdergegaan met het plaatsen van openbare laadpunten in de kernen van onze gemeente. Volgens de vastgestelde Integrale laadvisie Hof van Twente zetten we in op het tijdig realiseren van een toegankelijke, betaalbare, betrouwbare en veilige laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Hiermee willen we inwoners en bedrijven informeren en stimuleren in de transitie naar duurzame mobiliteit.
Groen- en bomenbeheer	Het groenbeheer in de openbare ruimte en op begraafplaatsen is en blijft zodanig uitgevoerd dat kansen voor biodiversiteit zullen toenemen. Bomenbeheer is uitgevoerd op basis van meldingen en incidenten. De meldingen zijn weliswaar toegenomen, maar door korte lijntjes met de aannemer zijn gevaarlijke situaties voorkomen. De schade aan het openbaar groen als gevolg van de extreme droogte afgelopen jaren zijn ondanks dit natte jaar zichtbaar gebleven. Dit komt met name door het lagere onderhoudsniveau waarvoor is gekozen.
Eikenprocessierups en exoten	De bestrijding van de eikenprocessierups is gedaan op een preventieve en curatieve wijze. Dit is succesvol verlopen en we hebben over het gehele jaar weer minder meldingen ontvangen dan de jaren hiervoor. We hebben m.b.v. provinciale subsidie de bestrijding van de invasieve planten-exoten uitgevoerd. Door de bestrijding i.s.m. Gildebor goed op te pakken blijft de uitbreiding van de schadelijke soorten beperkt. Dit jaar heeft in Goor wel een nieuwe invasieve exoot zich geïntroduceerd, nl het

	mediterraan draaigatje, een miersoort. We hebben onderzoek naar de verspreiding in die wijk gedaan.
Wijkbeheer: Jij en wij(k) aan zet	Wij stimuleren bewonersinitiatieven, zodat inwoners zelf de kwaliteit van hun directe woonomgeving kunnen verhogen. Wij faciliteren en stimuleren samen met andere maatschappelijke organisatie ideeën van inwoners waarbij spelen, ontmoeten, vergroenen en verduurzamen centraal staan. Door uw raad zijn hiervoor incidentele middelen beschikbaar gesteld voor 2023 en 2024. Op verzoek van stads- en dorpsraden voeren we wijkschouwen uit.
Afvalinzameling	Onze gemeente is in 2022 overgegaan op een ander inzamelschema voor de inzameling van afval (2-, 3- 4 inzamelsysteem). Hiermee gaan we mee door. Dit doen we omdat het afval steeds beter gescheiden wordt. Daardoor is er veel minder restafval. Omdat de wagens van Twente Milieu minder vaak rijden en dus minder CO2 uitstoten, is het ook duurzamer. Daarnaast zijn de kosten voor het inzamelen van afval hoog. Om het betaalbaar te houden is er voor dit afvalschema gekozen. Ook komen we hiermee dichterbij de doelstelling om in 2030 minder dan 50 kg restafval per inwoner te produceren.
Riolering en water	Dit betreft de uitvoering van de gemeentelijke watertaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Met waterschappen is een gezamenlijke en gemeenschappelijke wateragenda en waterprogramma opgesteld om ambities, activiteiten en investeringen op elkaar af te stemmen. Dit mede vanuit het oogpunt van de klimaatopgaven die liggen bij de gemeente en waterschappen. In 2024 zijn diverse rioleringsprojecten afgerond, onder andere: ► Goor: omgeving Spoorpark. ► Goor: Meerkol- en Vinkstraat. ► Goor: Tuindorp (H. Heijermansstraat). ► Goor: De Breuker. Ook is invulling gegeven aan de voorbereiding van nieuwe projecten, zoals Herman Heijermansstraat (Goor), Mulderskamp (Goor), Noorderhagen (Delden) en Toonladder (Delden). Daarbij is direct de kans aangegrepen om het afvalwater- en hemelwatersysteem klimaatrobust in te richten door vergroening van de omgeving.

	Met beide waterschappen is een gezamenlijke samenwerkingsovereenkomst (wateragenda) opgesteld. Hierin staan de gezamenlijke watertaken en -opgaven beschreven, zodat de ambities, activiteiten en investeringen zoveel als mogelijk op elkaar worden afgestemd.
Gebouwen	We benutten kansen om gemeentelijk vastgoed verder te verduurzamen in combinatie met groot onderhoud. We bekijken per object welke maatregelen we kunnen treffen om minder energie te verbruiken of om energie op te wekken. Uitvoering van het onderhoud vindt plaats volgens het meerjarig onderhoudsplan (opnieuw opgesteld in 2024) waarmee ook wordt voldaan aan de per 2024 geldende duurzaamheidseisen voor gebouwen. Daar waar gemeentelijke gebouwen hun huidige functie verliezen, of gebruikt worden door andere partijen, bekijken we of we deze gebouwen kunnen verkopen of privatiseren.

Hoe meten we dat?

BELEIDSAGENDA 2024			
	PROGRAMMA 3: LEEFOMGEVING	Besluit	Gepland
3.1	Integraal beheerplan openbare ruimte uitvoeren (informerende raad)	Raad	Q2 2024
3.2	Tussenevaluatie asbestbodem-saneringsopgave 2023-2030 uitvoeren	Raad	Q4 2024
3.3	Nieuw GRP (per 2025 PKRW: Programma Klimaat Riolering en Water) o.b.v. visie klimaatadaptatie vaststellen	Raad	Q4 2024
3.4	Aangepast beleidsplan gladheidsbestrijding naar preventief strooien	Raad	Q4 2024
3.5	Herziening doorrekening beleidsplan Openbare Verlichting a.g.v. kostenstijgingen	Raad	Q4 2024
3.6	Extra ronde onkruidbestrijding	Raad	Q2 2024
3.7	Actualisering laadvisie en plaatsingsbeleid	Raad	Q2 2024
Gerealiseerd	Conform planning	Afwijking in planning	

Wat heeft dit gekost?

Bedragen x € 1.000

3 Leefomgeving		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
03201	Verkeer en vervoer	5.902	5.760	6.845	6.397	448
03204	Economische havens en waterwegen	36	44	35	33	2
03205	Openbaar vervoer	15	18	18	16	2
03507	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.988	2.887	3.326	2.916	410
03702	Riolering	4.168	4.649	4.649	4.530	119
03703	Afval	3.224	3.424	3.514	3.576	-62
03704	Milieubeheer	5.873	484	3.776	4.870	-1.094
03705	Begraafplaatsen en crematoria	331	321	347	420	-73
Totaal lasten		22.537	17.586	22.509	22.757	-247
03201	Verkeer en vervoer	514	378	466	655	189
03507	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	24	23	15	16	1
03702	Riolering	5.199	5.722	5.722	5.653	-69
03703	Afval	4.081	4.268	4.274	4.361	87
03704	Milieubeheer	5.366			4.351	4.351
03705	Begraafplaatsen en crematoria	284	260	260	212	-48
Totaal baten		15.468	10.651	10.737	15.248	4.511
Saldo van baten en lasten		-7.068	-6.935	-11.772	-7.509	4.263
03010	Mutaties reserves (stortingen)	233	23	23	52	-30
03010	Mutaties reserves (onttrekkingen)	1.110	397	4.226	754	-3.472
Saldo mutaties reserves		877	375	4.203	702	-3.502
Resultaat na bestemming		-6.191	-6.561	-7.569	-6.807	762

PROGRAMMA 4: SPORT, CULTUUR EN ONDERWIJS

In onze Visie Gezonde Verbinding staan de inwoners van de gemeente Hof van Twente centraal. We gaan er van uit dat iedereen in Hof van Twente de drive heeft om mee te tellen in de samenleving. Wij geloven dat meedoen waarde heeft en geeft aan de persoon zelf (meer autonomie, zelfvertrouwen, gezondheid, minder eenzaamheid) en voor onze samenleving (minder zorgkosten, beter voor de economie, etc.).

Hof van Twente is een gemeente waarin de gemeenschapszin groot is. Mensen kijken om naar elkaar. Veel informele en maatschappelijke organisaties helpen mee of willen meehelpen om de zelf- en samenredzaamheid van inwoners te vergroten. Dit is ons maatschappelijk kapitaal. Onze uitdaging is dat we deze organisaties willen blijven faciliteren en stimuleren, ook nu onze financiële middelen beperkter worden.

KADERSTELLING:

- [Visiedocument De Gezonde Verbinding](#)
- [Basis Infrastructuur \(BIS\) 2018-2022](#)
- [Integraal Huisvestingsplan \(IHP\) Primair en Voortgezet Onderwijs](#)
- [Cultuurvisie Samen vooruit, Samen verbonden](#)

Prioriteiten en aandachtspunten	
Onderwerpen	Resultaten 2024
	.
4.1 Gezondheid, bewegen en sport	4.1.1 Renovatie kunstgrasvelden In 2024 zijn drie kunstgrasvelden voorzien van een nieuwe top laag: het hoofdveld van voetbalvereniging SV Delden en beide velden van hockeyvereniging GMHC. De definitieve afronding van de werkzaamheden t.b.v. beide hockeyvelden loopt gedeeltelijk over in 2025. De beoogde afspraken over verdeling van de kosten voor toekomstige vervangingen van kunstgrasvelden voorzien we in de loop van 2025.
	4.1.2 Duurzaamheid zwembad Markelo Samen met Sportfondsen Hof van Twente BV is in 2024 een flinke duurzaamheidsslag voorbereid. De uitvoering volgt in de eerste helft van 2025. PVT-panelen om water te verwarmen en zonne-energie op te wekken gaan het huidige gasverbruik aanmerkelijk terugdringen.
4.2 Besluitvorming Cultuurvisie	In 2024 is een aangepast proces doorlopen om tot een definitieve cultuurvisie en uitvoeringsprogramma te komen. Hierbij is nadrukkelijk samen opgetrokken met een raads werkgroep en met betrokken partners uit het culturele veld. De pijlers van de nieuwe visie gaan over het behouden/versterken van noaberschap, een inclusieve en toegankelijke benadering van cultuur, het behouden van aansprekend cultureel aanbod (toekomstbestendigheid) én het ontwikkelen van nieuw cultureel aanbod voor de toekomst (innovatie).

4.3 Actualisatie Basis Infrastructuur (BIS) voor subsidies	De actualisatie van de BIS is niet in 2024 afgerond, maar volgt in de eerste helft van 2025. Dit komt voort uit andere prioriteiten.
4.4 Integraal huisvestingsplan	Het integrale huisvestingsplan (IHP) is in het 2e kwartaal vastgesteld. Vervolgens is in de Kadernota 2025 en in de Programmabegroting 2025 geld gereserveerd om de beoogde huisvestingsplannen te kunnen bekostigen. Er zijn voorbereidingen getroffen om de werkzaamheden projectmatig op te pakken. Er is sprake van een nauwe samenwerking met schoolbesturen om te komen tot een gerichte voorbereiding. Elk individueel plan zal in de komende jaren in de vorm van een businesscase voor concrete besluitvorming aan uw raad worden voorgelegd.

Reguliere taken	
Onderwerpen	Toelichting reguliere taken
Subsidies structureel	Jaarlijks verlenen wij structurele subsidies. Aan de hand van beleidsregels wordt bepaald wie er voor een subsidie in aanmerking kan komen. Er zijn beleidsregels voor sport, cultuur, zorg, jeugd, accommodaties, buurtschappen, promotie van kernen, HofMarketing, dorps- en stadsraden.
Investeringsubsidies	Verenigingen en stichtingen die investeren in hun accommodatie (verduurzamen, verbouw, nieuwbouw, onderhoud) en als basisvoorziening worden aangemerkt, hebben in 2024 een beroep gedaan op de regeling Investeringsubsidies.
Combinatiefunctionarissen	In 2024 zijn bij tal van verenigingen en organisaties combinatiefunctionarissen (buurtsportcoaches), veelal op projectbasis, ingezet.
Sport	Sportverenigingen worden ondersteund om te komen tot een vitale sportvereniging. Een vitale vereniging heeft zijn eigen organisatie op orde, zorgt voor regulier sportaanbod en vervult daarnaast een bredere maatschappelijke functie.

Onderwijs	Op verschillende manier werken wij samen met Onderwijs, schoolbesturen en directies in en buiten Hof van Twente. Die samenwerking gaat over inhoud en over huisvesting, met als doel een zo goed mogelijk pedagogisch klimaat te creëren.
-----------	---

BELEIDSAGENDA 2024			
	PROGRAMMA 4: SPORT, CULTUUR EN ONDERWIJS	Besluit	Gepland
4.1	Besluiten m.b.t. renovatie kunstgrasvelden	College	Q2 2024
4.2	Besluiten mb.t. Duurzaamheidsinvesteringen zwembad Markelo	College	Q2 2024
4.3	Cultuurvisie vaststellen	Raad	Q4 2024
4.4	Integraal huisvestingsplan onderwijs vaststellen	Raad	Q2 2024
4.5	Besluitvorming rondom MFA Hengevelde en Diepenheim (Kadernota)	Raad	Q2 2024
4.6	Actualisatie Basisinfrastructuur	Raad	Q1 2025
Gerealiseerd	Conform planning	Afwijking van planning	

Wat heeft dit gekost?

Bedragen x € 1.000

4 Sport, cultuur en onderwijs		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
04402	Onderwijshuisvesting	832	646	692	732	-40
04403	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.360	2.413	2.241	2.159	82
04501	Sportbeleid en activering	543	405	518	501	16
04502	Sportaccommodaties	3.374	3.683	3.370	3.573	-203
04503	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	2.115	2.243	2.020	2.126	-106
04504	Musea	44	51	46	44	3
04506	Media	810	857	846	844	2
Totaal lasten		10.078	10.297	9.733	9.978	-245
04402	Onderwijshuisvesting	14			75	75
04403	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	504	323	252	311	59
04501	Sportbeleid en activering	287	202	202	298	95
04502	Sportaccommodaties	499	376	359	404	45
04503	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	248	48	48	113	64
04504	Musea	10	12	12	10	-2
04506	Media	86	91	90	90	0
Totaal baten		1.648	1.052	963	1.299	337
Saldo van baten en lasten		-8.430	-9.245	-8.770	-8.679	91
04010	Mutaties reserves (stortingen)	1.383	668	1.648	1.648	0
04010	Mutaties reserves (onttrekkingen)	2.414	1.869	2.921	2.894	-27
Saldo mutaties reserves		1.032	1.202	1.273	1.246	-27
Resultaat na bestemming		-7.399	-8.043	-7.497	-7.433	64

PROGRAMMA 5: MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

In onze visie staan de inwoners van de gemeente Hof van Twente centraal. We gaan er van uit dat iedereen in Hof van Twente de drive heeft om mee te tellen in de samenleving. Wij geloven dat meedoen waarde heeft en geeft aan de persoon zelf (meer autonomie, zelfvertrouwen, gezondheid, minder eenzaamheid) en voor onze samenleving (minder zorgkosten, beter voor de economie, etc.).

In de eerste plaats zijn onze inwoners zelf verantwoordelijk voor onder andere hun gezondheid, levensonderhoud, betaalde of zinvolle dagbesteding. Het is de normale gang van zaken dat mensen in eerste instantie hun problemen zelf oplossen, al dan niet met inzet van hun netwerk. Daar waar dit tijdelijk of structureel niet lukt, ondersteunen wij inwoners met individuele voorzieningen.

Meedoen, erbij horen, participeren en je verbonden voelen zijn allemaal termen die duiden op zaken die belangrijk zijn in ons menselijke bestaan. Ze geven zin aan en kwaliteit van leven. Wij hebben als gemeente een faciliterende en verbindende rol.

KADERSTELLING:

- [Visiedocument De Gezonde Verbinding](#)
- [Themanotitie Sociaal Domein](#)
- [Preventie en Handavingsplan "Naar een verantwoord alcohol en middelengebruik"](#)
- [Beleidsplan Minima en Schulden](#)
- [Woon-, zorg- en welzijnsvisie](#)

Prioriteiten en aandachtspunten	
Onderwerpen	Resultaten 2024
5.1 Algemeen	Landelijke ontwikkelingen: Integraal Zorgakkoord, Gezond en Actief Leven Akkoord. In 2024 zijn we meer dan in 2023 in staat geweest om gebruik te maken van door het rijk tot en met 2026 beschikbaar gestelde middelen op grond van de Specifieke Uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA). Dit is belangrijk omdat niet uitgegeven middelen aan het rijk terugbetaald moeten worden. In 2024 was voor verschillende onderdelen in totaal beschikbaar € 679.000. Hiervan is € 651.000 (95%) besteed. Voor een deel gaat het hier om activiteiten waarvoor ook zogenaamde middelen themanotities begroot waren. Deze middelen zijn deels teruggegeven bij de eerste bestuursrapportage van 2024, deels worden deze middelen op een later moment ingezet. Zodoende kunnen we gedurende een langere periode het verschil maken. In oktober 2024 heeft de Gemeenteraad de herijkte visie op het Sociaal Domein, de Gezonde Verbinding vastgesteld. Met deze belangrijke stap is geborgd dat we de komende jaren in het sociaal domein op eenzelfde manier en zoveel mogelijk integraal werken.
5.2 Kansrijk Opgroeien	5.2.1 Jeugd Hulp Team Deze pilot gaat over collectief gearrangeerde zorg in onderwijstijd op de meest zorgintensieve scholen (speciaal onderwijs) in Hengelo. De sturing en monitoring op deze pilot is geïntensiveerd. Zo kan een goed beeld verkregen worden van de verwachte voordelen van deze manier van werken: minder verwijzingen, lagere kosten, verbeterde kwaliteit voor de jeugdigen en hun

	gezin, ondersteuning dichterbij de natuurlijke omgeving van de jeugdige en zijn gezin. Deze pilot loopt door tot de zomer 2025. Gedurende de looptijd vindt waar nodig bijsturing plaats. De evaluatie van het project is geweest. Er zijn positieve effecten op financieel gebied (lagere kosten ambulante zorg voor JHT leerlingen ten opzichte van niet-JHT leerlingen op dezelfde school) en het onderwijs ervaart kwaliteitsverbetering van het onderwijs en de rust in de klas.
	5.2.2 Samenwerking lokale (preventieve) partners versterken Kansrijke Start heeft in 2024 concreet vorm gekregen. Kansrijke Start is een programma waarin samengewerkt wordt tussen jeugdgezondheidszorg, kraamzorg, verloskundigen, gemeenten, GGZ en welzijnswerk om alle kinderen een zo goed mogelijke start te geven gedurende de eerste 1000 dagen (van 9 maanden tot 2,5 jaar).
5.3. Gezonde leefstijl	5.3.1 Wat hebben we gedaan In 2024 zijn er belangrijke stappen gezet om een gezonde leefstijl onder inwoners te bevorderen. Zo is roken ontmoedigd door het instellen van rookvrije zones, is bewegen in de buitenruimte gestimuleerd en zijn de ketenaanpakken voor een gezond gewicht verder geïmplementeerd. In 2024 hebben we samen met onze samenwerkingspartners de uitvoering van lokale preventieactiviteiten voortgezet. Enkele wijzigingen zijn doorgevoerd: er is niet langer sprake van een akkoord, maar we blijven samenwerken op basis van het uitvoeringsplan voor de themalijn Gezonde Leefstijl. Dit plan is in Q4 met de Raad gedeeld via een raadsbrief. Succesvolle interventies zijn voortgezet en aangevuld met nieuwe activiteiten. De financiering komt uit de middelen van de themanotitie en de SPUK GALA-middelen.

	5.3.2 Bevorderen gezond gewicht In 2024 hebben we de JOGG aanpak (Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst) verlengd. We werken zowel regionaal als lokaal samen. Daarnaast zijn we gestart met de implementatie van de ketenaanpak Kind naar Gezond Gewicht (KnGG). JOGG richt zich op het stimuleren van voeding en bewegen op alle kinderen. KnGG is een aanpak voor kinderen met ernstig overgewicht. Voor volwassenen zijn we gestart met de ketenaanpak Volwassenen naar een Gezonder Gewicht (VnGG). Deze aanpak richt zich op het bieden van de juiste begeleiding en eventueel zorg bij volwassenen met ernstig overgewicht.
	5.3.3 Terugdringen middelengebruik In februari 2024 is het Preventie en handhaving Alcohol en Middelengebruik door de gemeenteraad vastgesteld inclusief de aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). De in het plan opgenomen activiteiten zijn in 2024 uitgevoerd conform planning.
	5.3.4 Gezonde leefomgeving In 2024 hebben we een impuls gegeven aan het creëren van rookvrije speeltuinen en rookvrije sportterreinen. Er zijn bij ongeveer 100 speeltuinen tegels en/of bordjes geplaatst van de rookvrije generatie. Daarnaast hebben 13 verenigingen zich gecommitteerd aan een rookvrij sportterrein. Om bewegen in de buitenruimte te stimuleren is gestart met het ontwerpen van een KWIEK beweegroute in Markelo.
	5.3.5 Valpreventie In 2024 is de ketenaanpak Valpreventie geïmplementeerd in de gemeente. Hiervoor is een werkgroep samengesteld en een lokaal plan ontwikkeld. Er zijn afspraken gemaakt met fysiotherapeuten voor het aanbieden van valpreventieve cursussen. Er is aanbod beschikbaar in: Goor, Markelo,

	Diepenheim en Delden, Ambt-Delden, Hengevelde en Bentelo. Er is een buurtsportcoach aangesteld voor de verbinding tussen de zorgpartijen en het sociaal domein en het begeleiden van deelnemers naar lokaal sport- en beweegaanbod. Er zijn in 2024 drie cursussen valpreventie gegeven.
5.4. Iedereen doet mee	5.4.1 Vernieuwd beleidsplan minima en schulden In 2024 hebben we grote stappen gezet. Het armoedebelief 'meedoen in de Hof' is vastgesteld. Op basis van de evaluatie van het huidige minimabeleid is het aanbod aan regelingen geactualiseerd, zodat het goed aansluit bij de behoeften van de diverse doelgroepen. De voorzieningen voor de jeugd (tot en met 17 jaar) zijn uitgebreid door aansluiting bij Samen voor alle kinderen. Na openstellen van het kindpakket (via Sam&) vanaf het schooljaar 2024/2025, zijn er 927 aanvragen ontvangen tot en met het einde van 2024. De aanvragen zijn verdeeld over 4 categorieën: schoolspullen, Sport & Cultuur via Sam&, ondersteuning via Kinderhulp en de verjaardagsbox (Jarige Job). Omdat gezinnen meerdere voorzieningen in verschillende categorieën kunnen aanvragen, maken wij een onderscheid in het aantal unieke gezinnen (87x) en het aantal unieke kinderen (165) die we tot nu toe al bereikt hebben d.m.v. een goedgekeurde aanvraag. Per kind kunnen er dus meerdere aanvragen (variërend over de 4 categorieën) worden goedgekeurd. Niet alle aanvragen kunnen worden goedgekeurd. De voorzieningen voor volwassenen zijn vanaf 2025 beschikbaar. Op het gebied van participatie (kunnen meedoen) zijn de mogelijkheden vergroot, mede door aansluiting bij het landelijke Volwassenfonds sport- en cultuur.

	Ook zijn er nieuwe afspraken gemaakt met zorgverzekeraar Menzis over een ruimere vergoeding vanuit de gemeente. In 2025 zal moeten blijken of de nieuwe begrote bedragen voldoende passend zijn. Juist omdat wij inspanningen verrichten om het beleid en de huidige voorzieningen onder de aandacht te brengen, verwachten wij een stijging van het aantal aanvragen op voorzieningen. Ook is de verwachting dat in 2025 vaker beroep wordt gedaan op maatwerkvoorzieningen.
	5.4.2 Begeleiding statushouders In 2024 zijn we gestart met het geven van workshops aan statushouders. Deze workshops hebben als doel hen te stimuleren meer te bewegen, hun zelfvertrouwen te vergroten, hun taalvaardigheid te ontwikkelen en verbinding te vinden met de maatschappij. Het uiteindelijke streven is dat zij actief deelnemen aan de samenleving, bij voorkeur via vrijwilligerswerk of een betaalde baan. Ook in 2025 blijven we deze workshops aanbieden om statushouders verder te ondersteunen in hun integratieproces. De inzet van een sleutelfiguur (ervaringsdeskundige zelf als vluchteling naar Nederland gekomen) bij de workshops en in individuele begeleiding werpt ook zijn vruchten af. Door zijn ervaring en inzicht te delen is hij een inspirator en weet hij andere statushouders die hier korte en lange tijd in Nederland verblijven te motiveren om ook in beweging te komen.
	5.4.3 Laaggeletterdheid In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet in de aanpak van laaggeletterdheid. In februari 2024 is het 'Plan ontwikkeling basisvaardigheden inwoners Hof van Twente' vastgesteld. Door vaststelling van dit plan kan er uitvoering gegeven worden aan de gezamenlijke ambitie, namelijk dat alle inwoners van Hof van Twente terecht kunnen op een plek

	waar zij de kans krijgen om de basisvaardigheden (lees, reken- of digitale) vaardigheid te verbeteren. In september 2024 is het DigiTaalhuis geopend. Welzijnsorganisatie Salut is een belangrijke schakel in de lokale aanpak van de basisvaardigheden, doordat zij op verschillende manieren ondersteuning kan bieden aan inwoners met een taalvraag. Mede door aansluiting te vinden bij de Basismeters van Stichting Lezen en Schrijven, kunnen we nu gericht inspelen op de behoeften van laaggeletterden. Daarnaast hebben we de samenwerking met Salut, de bibliotheek en ROC van Twente versterkt. Elke 4 weken komt de werkgroep Taal bijeen om de voortgang van de gestelde doelstellingen/ambities te bespreken. Door gezamenlijk uitvoering te geven aan het ambitieplan willen we een beter bereik van de doelgroep NT1 realiseren. Dit doen wij o.a. door in te zetten op meer en betere doorstroming tussen de samenwerkende organisaties en de inzet van ervaringsdeskundigen uit eigen gemeente.
	5.4.4 Circulair ambachtscentrum (“De Verbinding”) In 2024 is gebleken dat de realisatie van een circulair ambachtscentrum gepaard gaat met een forse investering. In afweging tot andere noodzakelijke investeringen (IHP, MFA's) is besloten om de ontwikkeling van een circulair ambachtscentrum vooralsnog on hold te zetten.
5.5 Vitaal Ouder Worden	5.5.1 Pilot Goodgoan Markelo Samenwerken in de keten is belangrijk om de uitdagingen van de komende jaren (grotere doelgroep/ achterblijvende middelen/ krapte op de arbeidsmarkt) het hoofd te bieden. Vanuit de evaluatie van de pilot Good Goan Markelo hebben we samen met de partners en ondersteund door de

	Twentse Koers een doorstart gemaakt. Per 1 november 2024 zijn we feitelijk gestart met het samen met de casemanagers Dementie van Carintreggeland indiceren van dagbesteding voor de gehele gemeente. De ervaringen van de eerste maanden zijn positief.
	5.5.2 Welzijn op Recept Na evaluatie van de pilot Welzijn op recept in Delden begin 2024 is hier de werkwijze structureel gemaakt. Ook huisartsen zien de toegevoegde waarde van het werken met een praktijkondersteuner Welzijn waarnaar inwoners laagdrempelig verwezen kunnen worden. In 2024 is het concept van Welzijn op Recept ook geïntroduceerd bij en ingevoerd door de Goorse Huisartsen. En in 2024 is gestart met de introductie in Markelo. In Goor en Delden zijn in 2024 96 inwoners geholpen door de praktijkondersteuner Welzijn.
	5.5.3 Woonzorgvisie In het laatste kwartaal van 2024 is gestart met het opstellen van een uitvoeringsplan voor de visie Wonen Zorg en Welzijn.
	5.5.4 Ondersteuning mantelzorgers. In 2024 heeft Salut gewerkt aan de extra ondersteuning voor mantelzorgers op basis van het hiervoor gezamenlijk opgestelde plan. De tussentijdse evaluatie heeft vanwege prioriteitstelling bij andere zaken niet meer in 2024 maar in het 1e kwartaal van 2025 plaatsgevonden. Wij hebben in 2024 samen met andere Twentse gemeenten en Zorgkantoor Menzis invulling gegeven aan de pilot logeerszorg. Deze pilot houdt kortgezegd in dat een aantal bedden voor respijtzorg is ingekocht en als beschikbaarheidsvoorziening ingezet kunnen worden. In 2024 is hiervan door 4 inwoners uit onze gemeente gebruik gemaakt.
	5.5.5 Bewustwordingscampagne

	Met name in de tweede helft van 2024 is gewerkt aan de totstandkoming van een bewustwordingscampagne. Een campagne die nodig is om inwoners bewust te maken van de eigen verantwoordelijkheid voor gezondheid, wonen en regie. De gemeente zal in de (nabije) toekomst de ondersteuning niet meer in de huidige vorm en op het huidige niveau kunnen uitvoeren. We doen dit als gemeente niet alleen maar in samenwerking met andere gemeenten in Twente via de Twentse Koers. Dit is belangrijk vooral vanwege de noodzaak om dezelfde boodschap te communiceren. Afstemming is nodig met veel verschillende partners ook binnen de gemeente waarbij kwaliteit gaat voor snelheid. Hierbij worden we soms verrast door initiatieven die ook de bewustwording beogen (zoals bijvoorbeeld van de ouderenbonden). De inzet die in 2024 is gepleegd maakt het mogelijk om in de eerste helft van 2025 zichtbaar te beginnen met de (regionale) campagne. In 2024 hebben wij aan Salut opdracht gegeven een verkennend onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden die technologie kan bieden bij het langer thuis blijven wonen. Met het onderzoek wordt in 2025 daadwerkelijk gestart.
	5.5.6 Een tegen eenzaamheid Hof van Twente is al een aantal jaren bezig met dit thema. Eind 2024 hebben we opdracht gegeven voor het opnieuw inrichten van de zogenaamde lokale coalitie. Eenzaamheid is een thema dat alleen samen met andere netwerkpartners succesvol opgepakt kan worden. Salut heeft hierin een coördinerende rol.
	5.5.7 Subsidie voor Wijk GGD

	In 2024 hebben wij bij ZonMW de subsidie “Vroegsignalering en onbegrepen gedrag” aangevraagd. Deze is eind 2024 ook toegekend. Met deze subsidie kunnen wij een Wijk GGD’er en een ervaringsdeskundige inzetten. Dit draagt bij aan vroegtijdige signalering van onbegrepen gedrag en vermindering van overlast in de wijk, beter zicht op de groep inwoners met een ondersteuningsbehoefte en versterking van de samenwerking tussen professionals
5.6 Overig	5.6.1 Eigen beheer uitvoeren van de regie op vervoer Op basis van voortschrijdend inzicht is in 2024 pas op de plaats gemaakt met de implementatie van de regiemodule voor leerlingenvervoer. In 2025 nemen we een besluit of en in hoeverre we dit verder willen implementeren, mede met het oog op de naderende aanbesteding van het vervoer.
	5.6.2 Aanbesteding ambulante hulp Wmo en Jeugd In 2024 is de aanbesteding voor ambulante hulp Wmo en Jeugd uitgevoerd. Wij hebben hier opnieuw de samenwerking gezocht met de overige Twentse gemeenten. De aanbesteding is op tijd afgerond en heeft geleid tot een dekkend zorglandschap, voldoende gecontracteerde aanbieders dus om de ondersteuning te leveren. De implementatie is ook voor inwoners goed verlopen omdat nagenoeg alle bestaande aanbieders een nieuw contract hebben gekregen.

Reguliere taken	
Onderwerpen	Toelichting reguliere taken
Re-integratie en inkomensvoorziening	In 2024 is gestart met het Doorstroompunt Hof van Twente. Voorheen was dit punt voor de Hof ondergebracht bij de gemeente Hengelo. Met de komst van het Doorstroompunt zijn wij laagdrempelig bereikbaar voor jongeren vanaf 16 t/m 27 jaar die zonder startkwalificatie (diploma) thuis komen te zitten. Deze jongeren worden 1 op 1 begeleid op een voor hen aansprekende wijze. Onze doorstroomcoaches helpen jongeren een oplossing voor hun probleem te vinden. Een oplossingsrichting kan zijn; starten met een opleiding, begeleiden naar werk, een BBL- of stageplek of soms een hulp- of zorgverleningstraject voor stabiliseren en oplossen van (complexe) problematiek. We zetten ook extra in op de doelgroep die al lange tijd afhankelijk is van een uitkering. De groep die niet op eigen kracht aan betaalde arbeid kan komen. Onze participatiecoaches, werken aan sociale activering en zetten in op vrijwilligerswerk, als betaalde arbeid nog een stap te ver is om hen wel mee te kunnen laten doen. Hiermee voorkomen we verdere escalatie van problemen en een sociaal isolement. Het beleid uitstroompremie is gewijzigd, de uitstroompremie wordt nu in twee gedeelten uitgekeerd. Het eerste deel € 375,00 wordt uitgekeerd direct bij het beëindigen van de uitkering. Hierdoor wordt de armoedeval (bij aanvang van werk) verzacht. Het tweede deel € 375,00 wordt achteraf uitgekeerd.
Wet maatschappelijke ondersteuning	Op basis van de Wmo ondersteunen wij onze inwoners bij maatschappelijke deelname en zelfstandig leven, het hebben van een schoon en leefbaar huis en verstrekken wij waar nodig hulpmiddelen. We doen dit vanuit de gedachte goedkoopst-adequaate. Ook organiseren wij het toezicht op de Wmo en beheren en managen wij alle contracten op dit gebied.
Jeugdzorg	We geven uitvoering aan de Jeugdzorg en ondersteunen kinderen, jongeren en ouders bij opvoed- en opgroevragen. Daarnaast zorgen we ervoor dat ze de juiste zorg en ondersteuning krijgen. Ook hier hanteren we de gedachte dat we kiezen voor

	een goedkoopst-adequate oplossing. De contracten die lokaal zijn ingekocht en die betrekking hebben op de ambulante hulpverlening, beheren en managen we ook zelf.
--	--

BELEIDSAGENDA 2024			
	PROGRAMMA 5: MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	Besluit	Gepland
5.1	Besluiten vernieuwd minimabeleid	Raad	Q3 2024
5.2	Besluit nemen Circulair ambachtscentrum	College	Q2 2024
5.3	Actualisatie Visie De Gezonde verbinding	Raad	Q3 2024
5.4	Project Kansrijke Start (1000 dagen) opstarten	College	Q2 2024
5.5	Evaluatie en actualisatie Lokaal Preventieakkoord	Raad	Q2 2024
Gerealiseerd	Conform planning	Afwijking van planning	

Wat heeft dit gekost?

Bedragen x € 1.000

5 Maatschappelijke ondersteuning		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
05202	Parkeren	19	58	58	59	-1
05601	Samenkracht en burgerparticipatie	9.821	6.478	14.221	12.980	1.241
05602	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	86	752	966	282	684
05603	Inkomensregelingen	12.192	11.187	11.447	11.668	-221
05604	WSW en beschut werk	2.814	2.595	2.943	2.912	31
05605	Arbeidsparticipatie	1.836	1.899	2.451	2.538	-87
05606	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.014	2.264	2.264	2.628	-364
05671A	Hulp bij het huishouden (WMO)	3.636	4.411	4.411	4.272	139
05671B	Begeleiding (WMO)	2.148	2.369	2.369	2.432	-64
05671C	Dagbesteding (WMO)	742	809	809	882	-73
05672A	Jeugdhulp begeleiding	2.928	2.981	3.239	3.308	-68
05672B	Jeugdhulp behandeling	1.759	1.730	1.930	2.486	-556
05672C	Jeugdhulp dagbesteding	590	641	641	663	-21
05672D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	203	180	180	252	-72
05673A	Pleegzorg	290	318	318	248	70
05673B	Gezinsgericht	882	729	779	901	-122
05673C	Jeugdhulp met verblijf overig	584	553	553	1.256	-703
05674A	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	1.231	1.242	1.242	1.308	-66
05674B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.939	1.953	2.249	2.429	-181
05681A	Beschermd wonen (WMO)	128	117	117	154	-37
05681B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang	13	49	49	11	38
05682A	Jeugdbescherming	1.754	856	1.067	2.171	-1.103
05682B	Jeugdreclassering	95	115	115	105	10
05701	Volksgezondheid	1.583	1.796	1.799	1.795	4
Totaal lasten		49.287	46.083	56.217	57.741	-1.524

Bedragen x € 1.000

5 Maatschappelijke ondersteuning		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
05202	Parkeren	22	17	17	20	3
05601	Samenkracht en burgerparticipatie	8.051	446	9.981	10.203	222
05603	Inkomensregelingen	6.867	7.398	7.180	8.135	955
05605	Arbeidsparticipatie	270		290	451	161
05606	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	401	381	381	431	51
05671A	Hulp bij het huishouden (WMO)	3	4	4	4	-0
05671B	Begeleiding (WMO)	5			6	6
05681A	Beschermd wonen (WMO)	198			268	268
Totaal baten		15.816	8.246	17.853	19.518	1.666
Saldo van baten en lasten		-33.471	-37.837	-38.364	-38.223	142
05010	Mutaties reserves (stortingen)	6.593		3.445	3.542	-97
05010	Mutaties reserves (onttrekkingen)	4.475	1.201	3.706	2.046	-1.660
Saldo mutaties reserves		-2.118	1.201	261	-1.497	-1.758
Resultaat na bestemming		-35.590	-36.635	-38.104	-39.720	-1.616

PROGRAMMA 6: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD

Dit programma geeft een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting.

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegenover staan. Deze middelen worden ingezet als dekking van de lasten en baten in de programma's. De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit: lokale heffingen, algemene uitkering gemeentefonds, dividenden en rente (afschrijvings)reserves.

De lasten en baten van overhead en financiering worden afzonderlijk inzichtelijk gemaakt. Deze dienen ter ondersteuning van de programma's.

KADERSTELLING:

Prioriteiten en aandachtspunten	
Onderwerpen	Resultaten 2024
6.1 Algemene uitkering gemeentefonds	6.1.1 Omvang gemeentefonds vanaf 2026 De raming van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2024. Voor 2024 is dat een bedrag van circa € 69 miljoen. De effecten van de september- en decembercirculaire 2024 zijn pas bekend geworden na de tweede bestuursrapportage 2024. Over de ontwikkelingen zijn via afzonderlijke raadsbrieven toelichtingen verstrekt, waaruit blijkt dat de hogere inkomsten respectievelijk € 30.000 en € 1.280.000 bedragen. Daarnaast hebben zich nog enkele mutaties voorgedaan ter grootte van een nadeel van € 21.000. Het gaat dus in totaal om € 1.289.000. Dit bestaat in hoofdlijnen uit een drietal onderdelen. Het betreffen gelabelde middelen voor specifieke onderwerpen € 328.000 afrekening van het btw-compensatiefonds € 765.000 en actualisatie van de uitkeringsbasis in de berekening € 196.000. Bij de uitwerking van deze twee circulaire's is rekening gehouden met een neutrale doorwerking van middelen voor specifieke onderwerpen. Dit betreft in totaal € 328.000 voor diverse onderwerpen. Compensatie voor meerkosten sociaal domein Oekraïners, Spreidingswet, alleenverdienersproblematiek, wet betaalbare huur, beëindigingsregeling veehouderijen, landelijke aanpak adreskwaliteit en register externe veiligheidsrisico's.

	Het Rijk heeft de financieringssystematiek van het gemeentefonds aangepast. De aanpassing leidt tot een structureel effect op de omvang van het gemeentefonds vanaf 2026. In het voorjaar van 2024 werd deze boodschap iets afgezwakt met een gedeeltelijke compensatie. De verdere oploop van de zogeheten ‘opschalingskorting’ wordt vanaf 2026 geschrapt. Indicatief betekent dit voor Hof van Twente dat we jaarlijks niet 4,5 maar zo’n 3,5 miljoen euro minder uit Den Haag zullen krijgen ingaande 2026.
	6.1.2 Hervormingsagenda Jeugdzorg Het Rijk en de VNG werken aan de Hervormingsagenda Jeugdzorg. Daarbij is er sprake van een besparing in het jeugddomein van structureel 500 miljoen euro. Het gaat om maatregelen waarbij gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden. Deze besparing is benoemd als een Rijksverantwoordelijkheid. Het Rijk is in eerste instantie aan zet om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen van de Hervormingsagenda. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 kan dit nog niet worden ingevuld omdat de maatregelen die tot besparing moeten leiden nog niet zijn gerealiseerd. In lijn daarmee zijn de middelen incidenteel ook weer toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor de jaarschijven 2026 tot en met 2028 zijn de middelen zoals die in de Hervormingsagenda zijn afgesproken als structurele en reële raming meegenomen in de meerjarenraming. Dit is in lijn met de richtlijnen vanuit de provinciale toezichthouder. Het Rijk moet hier te zijner tijd nog wel formeel over besluiten.

	6.1.3 Eigen bijdrage Wmo vanaf 2026 Het abonnementstarief in de Wmo zal worden afgeschaft en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo heringevoerd vanaf 2027. De invoeringsdatum is doorgeschoven van 2026 naar 2027. Hiervoor wordt een wetsvoorstel voorbereid. Dit leidt tot een verlaging van het gemeentefonds en een evenredige verhoging van de omvang aan eigen bijdragen.
--	--

Reguliere taken	
Lokale heffingen	Een nadere toelichting staat in de paragraaf Lokale heffingen.
Algemene uitkering gemeentefonds	De gemeente ontvangt een groot deel van haar inkomsten van het Rijk, via de algemene uitkering gemeentefonds. De basisraming van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2024. In de jaarrekening is de verantwoording gebaseerd op basis van de decembercirculaire 2024 en de actuele onderliggende maatstaven.
Dividenden	De gemeente ontvangt jaarlijks dividenduitkeringen. Dat is het rendement uit deelname in maatschappelijk kapitaal van instellingen en ondernemingen. Zie ook de paragraaf Verbonden partijen. Op basis van de resultaten uit het verleden en afspraken over mogelijke winstuitkering (dividendbeleid) en ontwikkelingen is bij de deelnemingen een structurele dividenduitkering opgenomen. De dividendopbrengsten in 2024 bedragen conform de bijgestelde begroting € 2,26 miljoen.
Onvoorzien	In de begroting is een jaarlijks bedrag voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 25.000. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat er een bedrag opgenomen moet worden voor onvoorziene lasten. In 2024 is het budget niet ingezet.

Vennootschapsbelasting	Nederlandse overheidsondernemingen zijn in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Het doel van de onderliggende wetgeving is een gelijk speelveld creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Op basis van interpretatie van algemene richtlijnen van de Belastingdienst en (voorlopige) aangiftes is een verwachte gemiddelde vennootschapsbelastinglast geraamd van circa € 15.000 per jaar. De vennootschapsbelasting over de eigen gemeentelijke grondexploitaties komt ten laste van de reserve grondexploitatie. In 2024 bedroegen de lasten met betrekking tot de aanslagen 2022 t/m 2024 € 223.000.
Rentetoerekening	Rente-omslagpercentage Voor financiering van investeringen wordt totaalfinanciering toegepast. Dit houdt in dat alle uitgaven en investeringen gezamenlijk worden gefinancierd, en niet per investering een aparte lening wordt aangegaan en/of geadministreerd. De rentelasten worden procentueel toegerekend aan de totale boekwaarde van de investeringen. De procentuele verhouding tussen de totale boekwaarde en de totale rentelasten wordt het rente-omslagpercentage genoemd. Paragraaf 4 geeft meer inzicht in de financiering.
	Rente afschrijvingsreserves Over de afschrijvingsreserves worden rentelasten berekend. Hierbij wordt het rente-omslagpercentage gehanteerd. De rente over de afschrijvingsreserves dient tevens als dekking van de rentelasten van de betreffende investeringen.
Overhead	Algemeen Conform de BBV-voorschriften worden kosten zoveel mogelijk direct toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. De lasten en baten van overhead worden centraal begroot en verantwoord. De overhead wordt gedefinieerd als het geheel van functies gericht op sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Het betreft zowel de fysieke componenten, zoals huisvesting en automatisering, als ondersteunende personele inzet.
	Heffingen en tarieven De overhead wordt betrokken bij de berekening van kostendekkende heffingen en tarieven. Zie paragraaf 1 lokale heffingen. Het aandeel overhead in de heffingen en tarieven wordt extracomptabel berekend.

	Grondexploitatie Voor de rendabele activiteiten van grondexploitatie maakt de BBV een uitzondering voor wat betreft het centraal begroten en verantwoorden van de overheadkosten. Deze worden wel toegerekend aan het taakveld.
	Verdeelsleutel De toe te rekenen overhead wordt bepaald door de totale lasten van het taakveld overhead te delen door de totale directe personeelskosten (loonkosten en inhuur), verdeeld naar taakveld.
Loon- en prijsontwikkeling	Jaarlijks anticiperen wij op de inflatieontwikkeling in de budgetten voor het nieuwe begrotingsjaar. Tegenover de loon- en prijsstijgingen staat (deels) een compensatie vanuit het gemeentefonds. Op basis van de gehanteerde uitgangspunten, gebaseerd op cijfers van het Centraal Planbureau, is de indexering opgebouwd uit meerdere componenten. Toegepaste uitgangspunten indexering budgetten in de begroting 2024: • Personele kosten 5,2% • Materiële uitgaven 8,9% • Bijdrage gemeenschappelijke regelingen 10,2% • Sociaal domein (vergoedingen Wmo en Zorg) 5,7% • Gewogen gemiddelde 7,1% • Subsidies en inkomsten van leges en belastingen 7,1%

Wat heeft dit gekost?

Bedragen x € 1.000

6 Algemene dekkingsmiddelen en overhead		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
06004	Overhead	14.577	14.714	15.475	16.000	-526
06005	Treasury	613	-367	638	1.955	-1.317
06008	Overige baten en lasten	97	305	71	556	-485
06009	Vennootschapsbelasting (VpB)	206	23	15	223	-208
06061	OZB woningen	272	207	207	218	-11
06062	OZB niet-woningen	87	94	94	103	-9
06064	Belastingen overig	31	54	54	42	13
06304	Economische promotie	14	15	15	15	
Totaal lasten		15.896	15.046	16.569	19.113	-2.544
06004	Overhead	901	797	871	1.010	139
06005	Treasury	4.011	2.041	2.866	4.262	1.397
06007	Algemene uitkering en overige uitkeringen	65.083	65.800	68.970	70.259	1.289
06008	Overige baten en lasten	99		150	609	459
06061	OZB woningen	5.669	5.973	5.973	6.080	107
06062	OZB niet-woningen	3.712	3.930	3.930	4.018	88
06064	Belastingen overig	93	55	55	98	43
06304	Economische promotie	624	536	536	655	119
Totaal baten		80.192	79.132	83.351	86.992	3.640
Saldo van baten en lasten		64.296	64.086	66.782	67.879	1.097
06010	Mutaties reserves (stortingen)	21.945	4	8.248	8.248	-0
06010	Mutaties reserves (onttrekkingen)	22.571	607	9.496	9.579	83
Saldo mutaties reserves		626	604	1.247	1.331	83
Resultaat na bestemming		64.922	64.690	68.030	69.209	1.180

Paragraaf 1: Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf biedt een overzicht van de resultaten van de belastingen die binnen onze gemeente geheven worden. Tevens worden gegevens verstrekt over de gemeentelijke woonlasten, mogelijkheden voor kwijtschelding en een overzicht van de dekkingsgraad van de gemeentelijke retributies.

Lokale heffingen

Heffingen kunnen worden gecategoriseerd als belastingen en retributies. In onze gemeente worden de volgende heffingen opgelegd:

Belastingen

- OZB
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Bedrijven-
investeringszone

Retributies

- Rioolheffing
- Reinigingsheffingen
- Lijkbezorgingsrechten
- Marktgelden
- Havengelden
- Leges

Retributies worden geheven voor specifieke diensten die door de gemeente worden verleend. De

opbrengsten hiervan mogen enkel gebruikt worden om de kosten van deze diensten te dekken. In tegenstelling tot retributies mogen inkomsten uit belastingen voor verschillende doeleinden worden gebruikt. Een ander significant verschil is dat de opbrengsten van retributies de daadwerkelijke kosten niet mogen overstijgen.

Voor het jaar 2024 zijn de tarieven van de heffingen over het algemeen verhoogd met een inflatiecorrectie van 7,10%.

Resultaten retributies en belastingen

Rechten/belastingen	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Verschil	Perc.
Onroerende-zaakbelastingen	€ 9.903.576	€ 10.098.873	€ 195.297	2,0%
Rioolheffing	€ 5.664.406	€ 5.545.098	€ -119.308	-2,1%
Afvalstoffenheffing	€ 3.874.733	€ 3.859.588	€ -15.145	-0,4%
Toeristenbelasting	€ 437.000	€ 527.393	€ 90.393	20,7%
Forensenbelasting	€ 98.422	€ 127.779	€ 29.357	29,8%
Lijkbezorgingsrechten	€ 260.284	€ 205.808	€ -54.476	-20,9%
Marktgelden	€ 38.068	€ 29.505	€ -8.563	-22,5%
Havengelden	€ 96.147	€ 66.399	€ -29.748	-30,9%
Leges	€ 1.125.600	€ 1.115.158	€ -10.442	-0,9%

Bedrijveninvesteringszone staat niet in deze lijst. Hieronder wordt hieromtrent meer informatie gegeven.

Hieronder wordt een toelichting gegeven van de belangrijkste verschillen tussen begrote- en werkelijke opbrengsten.

Toeristenbelasting

De werkelijke opbrengst van de toeristenbelasting voor 2024 (belastingjaar 2023) valt € 90.393 (20,7%) hoger uit dan geraamd. De afgelopen jaren zijn de begrote opbrengsten voor de toeristenbelasting ruimschoots gehaald. Het lijkt erop dat de positieve effecten na de coronacrisis van blijvende aard zijn.

Daarom zal worden voorgesteld om de begrote opbrengst voor de toeristenbelasting in de eerste bestuursrapportage van 2025 voorzichtig te verhogen.

Forensenbelasting

De opbrengst van de forensenbelasting in 2024 (belastingjaar 2023) was € 29.357 (29,8%) hoger dan geraamd. In de afgelopen jaren is een stijgende trend waarneembaar geweest in de inkomsten. Echter, vanaf 2025 wordt een verlaging van de inkomsten verwacht. Dit is te wijten aan het feit dat enkele parken het gebruik van de recreatiewoningen voor de eigenaren gaan beperken.

Lijkbezorgingsrechten

In 2024 waren de werkelijke opbrengsten uit lijkbezorgingsrechten € 54.476 (20,9%) lager dan geraamd. De inkomsten uit lijkbezorgingsrechten zijn lastig te voorspellen. Dit komt doordat het aantal bijzettingen (zowel graven als asbussen), de verlengingen van grafrechten en het aantal reserveringen voor een exclusief grafrecht jaarlijks fluctueren.

Marktgelden

De werkelijke opbrengst van de marktgelden in 2024 was € 8.563 (22,5%) lager dan geraamd. Het aantal marktkooplieden lijkt zich na de coronacrisis niet meer te herstellen. Daarom zal het nodig zijn om voor de eerste bestuursrapportage 2025 de verwachte opbrengsten naar beneden bij te stellen.

Havengelden

De havengelden in onze gemeente worden geïnd door het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente). De werkelijke opbrengsten waren € 29.748 (30,9%) lager dan geraamd. Het maken van een nauwkeurige inschatting voor de havengelden is bijna onmogelijk, omdat het gebruik van de havens sterk fluctueert. Met ingang van 2025 wordt de heffingssystematiek van de havengelden overigens gewijzigd, waarbij de heffing voortaan gebaseerd zal zijn op het aantal kubieke meters waterverplaatsing. In de komende jaren zal moeten blijken welke invloed deze wijziging zal hebben op de inkomsten.

Bedrijveninvesteringszone

Voor bedrijfspanden in de binnenstad van Goor wordt een BIZ-bijdrage geheven, die wordt uitgekeerd aan de Stichting BIZ. Deze bijdrage stelt ondernemers in staat om activiteiten te financieren die bijdragen aan de leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, veiligheid en economische ontwikkeling van het gebied. In 2024 is er een bedrag van € 35.845 uitgekeerd.

Lastendruk Hof van Twente

Voor woningeigenaren in Hof van Twente is de lastendruk in 2024 voor huishoudens met een restafvalcontainer van 140 liter met 7,77% toegenomen. Voor huishoudens die een restafvalcontainer van 240 liter gebruiken, bedraagt de stijging 8,01%.

Lastendruk	2023 Huish. 140 ltr.	2023 Huish. 240 ltr.	2024 Huish. 140 ltr.	2024 Huish. 240 ltr.
- OZB-eigenaar (*)	€ 382,61	€ 382,61	€ 405,67	€ 405,67
- Afvalstoffenhef:				
basisbedrag	€ 120,75	€ 120,75	€ 135,60	€ 135,60
containers	€ 60,00	€ 60,00	€ 60,00	€ 60,00
aanb. 140ltr restafv (**)	€ 44,45	-	€ 50,40	-
aanb. 240ltr restafv (***)	-	€ 87,60	-	€ 99,20
- Rioolheffing	<u>€ 304,80</u>	<u>€ 304,80</u>	<u>€ 331,80</u>	<u>€ 331,80</u>
Totaal	€ 912,61	€ 955,76	€ 983,47	€ 1.032,27

- De tarieven zijn in 2024 gemiddeld met 7,10% verhoogd (*).
- Het gemiddelde aantal aanbiedingen over 2023 was 7 (**).
- Het gemiddelde aantal aanbiedingen over 2023 was 8 (***)

De afrekening van diftar wordt jaarlijks achteraf opgelegd, waarbij gebruik wordt gemaakt van de tarieven en het gemiddelde aantal ledigingen van het voorgaande jaar.

Kwijtschelding

In onze gemeente is de inkomensnorm voor kwijtschelding bepaald op 100% van de bijstandsnorm. Verder worden de verruimde normen voor AOW-gerechtigden en de hogere vermogensnorm toegepast, wat resulteert in de meest ruime mogelijkheden voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Gegevens met betrekking tot verzoeken om kwijtschelding:

Aantallen Kwijtschelding	2023	2024
Ambtshalve verleende kwijtschelding	290	295
Toegewezen verzoeken kwijtschelding	118	121
Gedeeltelijk toegewezen verzoeken kwijtschelding	13	10
Totaal toegewezen kwijtschelding (incl. gedeeltelijk)	421	426
Afgewezen	90	86
Nog niet afgedaan per 31-12-2024	23 (*)	15

(*) Nog niet afgedaan per 31-12-2023

Baten versus lasten: een vergelijking van de in 2024 in onze gemeente geïnde retributies

Rechten	Directe kosten	Mutatie voorziening	Inkomsten	Netto kosten	Overhead	BTW	Totale kosten	Baten werkelijk	Dekkings-percentage
Reinigingsheffingen	€ 3.357.451	€ 318.428	€ -566.874	€ 3.109.004	€ 187.124	€ 563.460	€ 3.859.588	€ 3.859.588	100,0%
Rioolheffingen	€ 3.873.948	€ 783.101	€ -107.524	€ 4.549.525	€ 716.261	€ 279.312	€ 5.545.098	€ 5.545.098	100,0%
Lijkbezorgingsrechten	€ 414.268	€ -	€ -	€ 414.268	€ 44.411	€ -	€ 458.679	€ 205.808	44,9%
Marktgelden	€ 46.820	€ -	€ -	€ 46.820	€ 666	€ -	€ 47.486	€ 29.505	62,1%
Havengelden	€ 265.591	€ -	€ -	€ 265.591	€ 6.520	€ -	€ 272.112	€ 66.399	24,4%
Leges - Titel 1									
Algemeen dienstverlening	€ 293.678	€ -	€ -	€ 293.678	€ 254.325	€ -	€ 548.004	€ 562.142	102,6%
Leges - Titel 2									
Omgevingsvergunning	€ 273.747	€ -	€ -	€ 273.747	€ 237.065	€ -	€ 510.811	€ 513.365	100,5%
Leges - Titel 3									
Europese dienstenrichtlijn	€ 40.413	€ -	€ -	€ 40.413	€ 34.997	€ -	€ 75.410	€ 39.651	52,6%
Leges - Totaal generaal	€ 607.838	€ -	€ -	€ 607.838	€ 526.387	€ -	€ 1.134.225	€ 1.115.158	98,3%

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1 Algemeen

Volgens de BBV dient in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een vaste set financiële kengetallen opgenomen te worden. De bedoeling is dat deze kengetallen meer inzichtelijk maken hoeveel (financiële) ruimte de gemeente heeft om extra structurele of incidentele lasten op te kunnen vangen. De gemeenteraad en externe toezichthouders kunnen deze kengetallen betrekken in hun beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De tabel met de financiële kengetallen en de toelichting daarop is opgenomen in paragraaf 2.2.

Naast de kengetallen wordt in deze paragraaf in onderdeel 2.3 het risicoprofiel opgenomen. In dit onderdeel wordt ook de weerstandscapaciteit

beschreven en de ratio weerstandsvermogen bepaald.

2.2. Kengetallen

In de tabel op de volgende pagina, zijn de kengetallen samengevat weergegeven. De kengetallen hebben we beoordeeld aan de hand van de normeringen uit de VNG- uitgave “[Houdbare Gemeentefinanciën](#)”. In deze uitgave wordt een beoordeling aanbevolen van de kengetallen in relatie tot de financiële positie van de gemeente. Dat hebben wij hieronder summier gedaan. Voor een uitgebreidere beoordeling wachten wij de ontwikkelingen af. Hierbij valt te denken aan vergelijking met andere gemeenten, normeringen door provincie Overijssel en ervaringscijfers over meerdere jaren.

Netto schuldquote / netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Op de vaste schulden is de laatste jaren alleen afgelost, de liquide middelen positie is voldoende geweest om investeringen te financieren zonder extra leningen aan te trekken.

Netto schuldquote

Hoe lager, hoe beter

	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024
Vaste schulden +	48.662.759	46.223.590	43.769.970
Netto vlottende schulden +	7.700.671	8.608.791	10.987.744
Overlopende passiva +	5.162.372	10.075.132	11.458.810
Totaal FVA (art. 36 onderdelen d, e en f) -		-	-
Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jaar -	29.833.520	39.105.758	43.364.732
Liquide middelen -	27.624	99.689	464.151
Overlopende activa -	6.722.976	7.365.005	4.812.579
Saldo =	24.941.682	18.337.061	17.575.062
Totaal Baten /	112.829.739	118.343.858	134.295.137
Netto schuldquote =	22,1%	15,5%	13,1%

Netto schuldquote, gecorrigeerd voor leningen

Hoe lager, hoe beter

	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024
Vaste schulden +	48.662.759	46.223.590	43.769.970
Netto vlottende schulden +	7.700.671	8.608.791	10.987.744
Overlopende passiva +	5.162.372	10.075.132	11.458.810
Totaal FVA (art. 36 onderdelen b, c, d, e en f) -	6.283.338	6.497.849	6.304.923
Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jaar -	29.833.520	39.105.758	43.364.732
Liquide middelen -	27.624	99.689	464.151
Overlopende activa -	6.722.976	7.365.005	4.812.579
Saldo =	18.658.344	11.839.212	11.270.139
Totaal Baten /	112.829.739	118.343.858	134.295.137
Netto schuldquote =	16,5%	10,0%	8,4%

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is de laatste jaren stabiel.

Solvabiliteitsratio

Hoe hoger, hoe beter

	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024
Eigen vermogen +	96.430.086	101.873.648	103.699.890
Totaal vermogen /	163.312.252	173.126.858	177.666.201
Solvabiliteitsratio =	59,0%	58,8%	58,4%

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de gemeentelijke grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond aan te kopen voor (toekomstige) woningbouwprojecten, hebben ze een schuld opgebouwd. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de woningverkoop kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de bijlage grondexploitaties.

Grondexploitatie				
Hoe lager, hoe beter				
In exploitatie genomen gronden +		Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024
Totaal baten /		8.049	-1.443.969	1.015.879
Grondexploitatie =		112.829.739	118.343.858	134.295.137
		0,0%	-1,2%	0,8%

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook belangrijk te kijken naar de structurele baten en lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering van het gemeentefonds en de OZB. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Daarbij wordt het saldo van de structurele baten en lasten (inclusief structurele toevoeging en onttrekking reserves) gedeeld door de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Structurele exploitatieruimte

Hoe hoger, hoe beter

	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024
Totaal structurele lasten (excl. reserves) -	92.705.511	105.281.982	120.909.882
Totaal structurele baten (excl. reserves) +	100.595.926	109.638.908	125.842.700
Structurele toevoegingen aan reserves -	394.983	166.632	90.000
Structurele onttrekkingen aan reserves +	1.694.073	1.737.235	1.750.199
Saldo =	9.189.505	5.927.529	6.593.017
Totaal baten /	112.829.739	118.343.858	134.295.137
Structurele exploitatieruimte =	8,1%	5,0%	4,9%

Belastingcapaciteit

De OZB en de opcenten zijn voor gemeenten respectievelijk provincies de belangrijkste eigen belastinginkomsten. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende belastingjaar kan worden opgevangen en of ruimte is voor nieuw beleid.

Belastingcapaciteit

Hoe lager, hoe beter

	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde +	370	382	406
Rioolheffing voor gezin +	288	305	332
Afvalstoffenheffing voor gezin +	256	268	246
Totaal woonlasten voor gezin =	914	955	983
Landelijk gem. woonlasten meerpers. huidshouden t-1 /	944	944	944
Belastingcapaciteit =	97%	101%	104%

2.3 Risicoprofiel

In de door de gemeenteraad vastgesteld [Nota risicomanagement 2015](#) is omschreven hoe onze gemeente omgaat met risico's, de bepaling van de weerstandscapaciteit en de ratio weerstandsvermogen.

In overeenstemming met deze nota zijn de risico's in kaart gebracht. Daarbij zijn de risico's onderverdeeld in 4 categorieën: strategische risico's, marktrisico's, schaderisico's en operationele risico's. In aanvulling daarop is ook een 5^e categorie benoemd: de coronacrisis. In de begroting van 2024 is in deze 5de categorie een risico van € 0 opgenomen en dit is in dit jaarverslag niet gewijzigd. Deze categorie is in de vastgestelde begroting 2025 niet langer opgenomen. Binnen het totaal van deze risico's zijn 13 risicosoorten te onderscheiden. Deze bestaan elk uit 1 of meerdere dossiers.

Per dossier is het risico beoordeeld. Daarbij wordt de netto omvang van het risico ingeschat. Dit wordt gedaan door de kans, dat een risico zich ook daadwerkelijk gaat voordoen, te vermenigvuldigen met het gevolg van het risico.

Bij het inschatten van deze kans worden 3 categorieën gehanteerd, namelijk 25%, 50% en 75%.

In enkele gevallen is de omvang bepaald door gedifferentieerde percentages te gebruiken, voor bepaalde aspecten die betrekking hebben op een risico. In de tabel is dit in de kolom kans aangegeven met G%.

Voor de bepaling van het gevolg van een risico wordt de omvang van de gevolgschade van een risico ingeschat. Indien er al bestaande maatregelen zijn, zoals een voorziening die is getroffen of een verzekering die geldt, dan wordt hier rekening mee gehouden.

Ontwikkelingen

Ten opzichte van het laatst vastgestelde risicoprofiel, in het najaar van 2024, ten behoeve van de programmabegroting 2025 is één wijziging doorgevoerd.

Risico 11 'Cybersecurity en databeveiliging' is verplaatst. Eerder stond dit risico geraamd onder de categorie 'Operationele Risico's' onder risico 13 'Bedrijfsvoering'. Dit betreft echter een schaderisico en is in dit jaarverslag dan ook in die categorie opgenomen.

Omvang risico's

De omvang van de gekwantificeerde risico's (exclusief grondexploitatie) wordt op basis van de onderstaande tabel ingeschat op € 4,6 miljoen.

Risico	Bedrag
Strategische risico's	€ 1.410.000
Marktrisico's	€ 2.129.000
Schade risico's	€ 350.000
Operationele risico's	€ 750.000
Corona risico's	€ 0
Totaal risico's	€ 4.639.000

De omvang van de gekwantificeerde risico's voor de gemeentelijke grondexploitatie wordt ingeschat op € 1,1 miljoen.

Omvang weerstandscapaciteit

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit richten we ons op de stand van eind 2028, omdat op die manier rekening wordt gehouden met de onttrekkingen c.q. toevoegingen die in de meerjarenbegroting worden voorzien. Hierdoor ontstaat een zo reëel mogelijk beeld.

Het totaal van de weerstandscapaciteit algemeen is eind 2028 circa 14,9 miljoen (Algemene reserve € 14,1 miljoen en Reserve majeure projecten € 0,8 miljoen).

De reserve grondexploitatie heeft dan (zie paragraaf 7) een omvang van circa € 1,3 miljoen.

Ratio weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen algemeen komt uit op een ratio van 3,2 (€ 14,9 / € 4,6 miljoen).

De ratio weerstandsvermogen grondexploitatie komt uit op een ratio van 1,1 (€ 1,3 / € 1,1 miljoen).

De verwachte uitgaven in de komende jaren voor de vennootschapsbelasting hebben op de ratio slechts een marginale invloed.

De ratio weerstandsvermogen algemeen is hoger en de ratio weerstandsvermogen grondexploitatie ligt tussen de afgesproken bandbreedte van 1,0 tot 1,4.

Risicoprofiel

Op de volgende pagina's is het risicoprofiel van de gemeente Hof van Twente weergegeven.

In de kolom "voorjaar 2025" is het, ten behoeve van dit jaarverslag, geactualiseerde risicobedrag opgenomen. In de kolom "najaar 2024" is het risicobedrag uit het laatst vastgestelde risicoprofiel, ten tijde van het opstellen van de programmabegroting 2025, vermeld.

Strategische risico's						
Nr.	Risicosoorten	Dossiers	Kans (P)	Netto omvang risico (PxG) minus getroffen maatregel		Maatregelen
				voorjaar 2025	najaar 2024	
1	Rijksbezuinigingen / Nieuwe wetgeving	1.1 Kortingen op uitkering gemeentefonds	50%	€ 1.000.000	€ 1.000.000	De uitkering uit het Gemeentefonds wordt o.a. beïnvloed door de hier benoemde ontwikkelingen. De risico-inschatting heeft betrekking op de totale omvang van het gemeentefonds. Mutaties in de uitkering van het Gemeentefonds worden meegenomen in budgetcyclus. De financieringssytematiek van het gemeentefonds is met ingang van 2024 gewijzigd. De omvang van het accres (zowel volume als loon- en prijsontwikkeling) zal worden bepaald op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De inschatting is dat dit zal leiden tot een lagere compensatie via het gemeentefonds.
		1.2 Herijking verdeelmaatstaven gemeentefonds				
		1.3 Kortingen op specifieke uitkeringen				
		1.4 Risico invoering Omgevingswet		p.m.	p.m.	Ontwikkelingen actief volgen. Bij het voorstel tot bestemming van het jaarrekeningresultaat 2022 is € 485.000 gereserveerd voor de meerkosten in de uitvoering van de omgevingswet. Daarom is hier geen specifiek bedrag geraamd.
2	Bestuurlijke doelen	2.1 Realisatie taakstellingen	50%	€ 60.000	€ 60.000	Vanuit eerdere jaren zijn in de begroting taakstellingen opgenomen, waarvan bij een aantal nog niet zeker is dat deze geheel gehaald worden.
		2.2 Uitvoering themanotities	25%	€ 100.000	€ 100.000	Dit risico dient om eventuele financiële tegenvallers bij de uitvoering van de themanotities op te kunnen vangen.
		2.3 Realisatie bestuurlijke projecten	25%	€ 50.000	€ 50.000	O.b.v. projectrapportages van de bestuurlijke projecten.
3	Verbonden partijen	3.1 Samen Twente (voorheen Regio Twente)	50%	€ 23.000	€ 23.000	(Re-)actief volgen verbonden partijen.
		3.2 Veiligheidsregio Twente	50%	€ 32.000	€ 32.000	(Re-)actief volgen verbonden partijen.
		3.3 Omgevingsdienst Twente	50%	€ 20.000	€ 20.000	(Re-)actief volgen verbonden partijen.
		3.4 Zenkeldamshoek	25%	€ 0	€ 0	(Re-)actief volgen verbonden partijen.
		3.5 Overige aandeelhouderschappen	25%	€ 125.000	€ 125.000	(Re-)actief volgen verbonden partijen. De dividendafspraken met Cogas lopen t/m 2027.
4	Krimp	4.1 Op de lange termijn zal het voorzieningen-/accommodatie niveau onder druk komen te staan	p.m.	p.m.	p.m.	Continu beleid evalueren en bijstellen.
Subtotaal strategische risico's				€ 1.410.000	€ 1.410.000	

Marktrisico's						
Nr.	Risicosoorten	Dossiers	Kans (P)	Netto omvang risico (PxG) minus getroffen maatregel		Maatregelen
				voorjaar 2025	najaar 2024	
5	Grondexploitaties	5.1 Materiële vaste Activa (gronden niet in exploitatie)	G%	€ 965.000	€ 965.000	Zie paragraaf grondbeleid
		5.2 Gronden in exploitatie	G%	€ 140.000	€ 31.000	Zie paragraaf grondbeleid
6	Rente/treasury	6.1 Aantrekken//uitzetten gelden	50%	€ 175.000	€ 175.000	Gemeente loopt risico op ontwikkelingen marktrente over bedrag financieringsbehoefte.
		6.2 Verstrekte leningen aan verenigingen en stichtingen	25%	€ 70.000	€ 70.000	Periodiek evalueren.
		6.3 Gegarandeerde leningen	25%	€ 142.000	€ 142.000	Periodiek evalueren.
7	Economische ontwikkelingen	7.1 Dalende legesinkomsten	50%	€ 21.000	€ 21.000	Sturen op opbrengsten. Op korte termijn verwachten wij geen grote negatieve effecten op de legesinkomsten voor bouwactiviteiten. Op termijn sluiten wij dit echter niet uit.
		7.2 Inflatie	25%	€ 1.000.000	€ 1.000.000	Ten gevolge van geo-politieke ontwikkelingen is er een risico op kostenstijgingen die groter zijn dan de in de begroting gehanteerde indexeringspercentages. Ook kunnen de resultaten van aanbestedingstrajecten leiden tot extra kostenstijgingen.
8	Openeinderegelingen	8.1 Participatiewet (BUIG)	25%	€ 180.000	€ 180.000	Geen wijziging in het theoretische uitgangspunt dat er een risico is van volumegroei.
		8.2 Participatie budget - Reïntegratiekosten - Wsw	25%	€ 0	€ 0	
		8.3 Minimabeleid (waaronder Bijzondere bijstand)	25%	€ 25.000	€ 25.000	Risico door volume groei. We verwachten een toename van aanvragen vanwege het nieuwe minima en schuldenbeleid, echter hier zijn extra middelen voor beschikbaar gesteld.
		8.4 Opvang Oekraïners, statushouders en asielzoekers	25%	€ 0	€ 0	Uitgangspunt is dat de overschotten van 2022/2023 voldoende zijn om het risico op te vangen dat niet alle kosten worden vergoed door Rijk.
		8.5 WMO	50%	€ 500.000	€ 500.000	Geen wijziging in het theoretische uitgangspunt dat er een risico is van volumegroei.
		8.6 Jeugdwet				
		8.7 Leerlingenvervoer	25%	€ 11.000	€ 11.000	
		8.8 Aantal lijkbezorgingen van gemeentewege	50%	€ 5.000	€ 5.000	Risico van een toename in het aantal lijkbezorgingen.
Subtotaal marktrisico's (exclusief grondexploitaties)				€ 2.129.000	€ 2.129.000	

Schade risico's						
Nr.	Risicosoorten	Dossiers	Kans (P)	Netto omvang risico (PxG) minus getroffen maatregel		Maatregelen
				voorjaar 2025	najaar 2024	
9	Fraude		G%	€ 50.000	€ 50.000	Hiervoor is geen verzekering afgesloten. Er is een frauderisicoanalyse uitgevoerd.
10	Eigendom	10.1 Brand, storm, fraude en diefstal	n.b.	n.v.t.	n.v.t.	Risico en omvang worden laag ingeschat i.v.m. dekking door verzekeringen. Maatregelen: - Verzekeringen - Hufterproof investeren - Watermanagement - Meerjarige onderhoudsplannen
11	Cybersecurity en databeveiliging	11.1 Computerhack, verlies data	25%	€ 200.000		Zie toelichting bij kopje ontwikkelingen. Daarnaast de volgende maatregelen: - Beveiliging van website en versleuteling bij versturen van vertrouwelijke gegevens - Andere mitigerende maatregelen vanwege vertrouwelijk karakter niet verder toegelicht
12	contractuele verplichtingen/ aansprakelijkheid- stellingen	12.1 Aansprakelijkheidstellingen/nadeelcompensatie	G%	€ 100.000	€ 100.000	Voor veel situaties zijn we verzekerd. Voor situaties waarvoor we niet verzekerd zijn wordt een bedrag opgenomen.
Subtotaal schade risico's				€ 350.000	€ 150.000	

Operationele risico's						
Nr.	Risicosoorten	Dossiers	Kans (P)	Netto omvang risico (PxG) minus getroffen maatregel		Maatregelen
				voorjaar 2025	najaar 2024	
13	Bedrijfsvoering	13.1 Rechtmatigheid legesheffing		€ 500.000	€ 700.000	- Er zijn inmiddels middelen gereserveerd voor structurele oplossing van het risico stroomuitval en storing - Afspraken taakoverdracht - Formaliseren vervangingsmaatregelen - Interne controle/ VIC/ functiescheiding - Procesbeschrijvingen - Regionale samenwerking
		13.2 Debiteurenbeheer				
		13.3 Verplichte betaling dwangsommen bij niet tijdig beslissen				
		13.4 Oninbare vorderingen				
		13.5 Vergoeding bijzondere begraafplaatsen				
		13.6 Stroomuitval, storing				
		13.7 Wegvallen van medewerkers op kwetsbare posities				
		13.8 Fouten				
		13.9 Toename loonkosten (Fuwa/ premiestijging)				
		13.10 Stijging door kosten door marktontwikkelingen				
		13.11 Langdurige uitval door ziekte (door o.a. agressie burgers, werkdruk, niet optimale werkplek) en uitstroom		€ 250.000	€ 250.000	- Jaarlijks doorrekenen prijzen in tarieven leges - Periodieke rapportage - Budgetbeheer - Mobiliteitsbeleid - Voordelen gezamenlijk inkopen - VCA certificering - Opleiding agressie en geweld - RIE - Aanpassing werkplekken aan Arbo-eisen Horizontaal toezicht. Opgevangen met reserves (o.a. reserve transities). Contracten lopen nog enkele jaren. Continu contract met huurders. Monitoren of de reorganisatie leidt tot extra kosten Jaarlijkse vaststelling Programma Informatieveiligheid & Privacy.
		13.12 Niet afdragen van belastingen waar dat wel had gemoeten (loonheffing, BTW)				
		13.13 Extra personeel door o.a. herindicaties				
		13.14 Beëindiging huurcontracten gemeentehuis en niet opnieuw kunnen verhuren				
		13.15 Gevolgen Reorganisatie				
		13.16 Boetes/schadeclaims Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	25%			
		Subtotaal operationele risico's (vast bedrag)				

Corona risico's						
Nr.	Risicosoorten	Dossiers	Kans (P)	Netto omvang risico (PxG) minus getroffen maatregel		Maatregelen
				voorjaar 2025	najaar 2024	
14	Corona	Totaal corona risico	G%	0	0	Gemeenten zijn tot nu toe door het Rijk gecompenseerd voor mogelijke effecten. Wij gaan ervan uoit dat dit in de toekomst ook zo zal zijn.
Subtotaal corona risico's (vast bedrag)				€ 0	€ 0	

Doorrekening reserves weerstandsvermogen

Algemene Reserve	Rek.2024	2025	2026	2027	2028
Stand per 1 januari	11.066	17.393	14.182	14.235	14.172
Toevoegingen	7.136	4.432	115	0	0
Onttrekkingen	-809	-7.642	-63	-63	-63
Stand per 31 december	17.393	14.182	14.235	14.172	14.110
Totaal risico's conform berekening weerstandsvermogen	4.639	4.639	4.639	4.639	4.639
Ruimte t.o.v. benodigd weerstandsvermogen	12.754	9.543	9.596	9.533	9.471

bedra

Reserve Majeure Projecten	Rek. 2024	2025	2026	2027	2028
Stand per 1 januari	5.827	3.368	5.204	1.204	754
Toevoegingen	0	10.000	0	0	0
Onttrekkingen	-2.459	-8.164	-4.000	-450	0
Stand per 31 december	3.368	5.204	1.204	754	754

Reserve Grondexploitatie	Rek. 2024	2025	2026	2027	2028
Stand per 1 januari	1.310	1.256	1.256	1.256	1.256
Toevoegingen	386	0	0	0	0
Onttrekkingen	-440	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.256	1.256	1.256	1.256	1.256
Totaal risico's conform berekening weerstandsvermogen	1.103	1.103	1.103	1.103	1.103
Ruimte t.o.v. benodigd weerstandsvermogen	153	153	153	153	153

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen gaat in op de duurzame instandhouding van de gemeentelijke fysieke infrastructuur. Uitgangspunt is een sobere en doelmatige aanpak. Onderwerpen hierbij zijn wegen, kunstwerken, bermen en sloten, verlichting, groen, riolering en water en gebouwen. Voor de verschillende onderwerpen worden plannen opgesteld waarin de beleidskaders openbare ruimte, functie en samenhang kwaliteitsniveau met financiële consequenties zijn opgenomen. In de beheerplannen wordt een onderverdeling opgenomen voor de begroting 2024 volgens BBV- indeling: dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen.

Beleidskader 2024

In 2024 zijn we het onderhoud aan de openbare ruimte geleidelijk aan op integrale wijze gaan uitvoeren volgens het in najaar 2022 vastgestelde Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). Dit plan is (deels) uitgewerkt naar diverse

Financieel overzicht wegen

beheerplannen voor de verschillende onderwerpen. De beheerplannen vormen de basis voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte waarin als richtlijn kwaliteitsniveau C wordt aangehouden.

Beleidsplan	Vastgesteld	Achterstallig onderhoud
IBOR	2022	
Wegen	2013 ⁽¹⁾	Ja *
Kunstwerken	** ⁽¹⁾	Ja **
Bermen & sloten	2022	Nee
Verlichting	2024	Nee
Groen	2015 ⁽¹⁾	Nee
Riolering & Water	2021	Nee
Gebouwen	2024	Nee

(1) Beheerplannen worden in het kader van IBOR geactualiseerd.

* Achterstand 2024 bedraagt 3,2 miljoen. Voor het verloop van het achterstallig onderhoud sinds 2014 verwijzen wij u naar de grafiek die opgenomen bij de beleidsindicatoren van programma 3.

** Betreft vervangingen. Hiervoor worden incidentele middelen gezocht. Voor urgent onderhoud is t/m 2024 incidenteel jaarlijks € 50.000 in de begroting opgenomen

Onderwerp	Omschrijving	Beg. 2024	Rek. 2024
Vegen/onkruidbestrijding	Totaal	260.737	265.739
Wegen; onkruidbestrijding	Dagelijks onderhoud	260.737	265.739
Bermen en sloten	Totaal	837.060	917.212
Wegen; onderhoud (maaïen) bermen en sloten	Groot onderhoud	43.800	43.800
Wegen; onderhoud (maaïen) bermen en sloten	Dagelijks onderhoud	303.240	349.015
Wegen; onderhoud (maaïen) bermen en sloten	Dagelijks onderhoud (Gildebor)	466.560	500.135
Wegen; onderhoud (maaïen) bermen en sloten	Groot onderhoud (Gildebor)	23.460	24.261
Verkeersborden, bewegwijzering etc.	Totaal	120.070	151.805
Verkeersborden, bewegwijzering, etc.	Groot onderhoud	6.550	5.958
Verkeersborden, bewegwijzering, etc.	Dagelijks onderhoud	25.970	59.022
Verkeersborden, bewegwijzering, etc.	Dagelijks onderhoud (Gildebor)	47.550	49.739
Verkeersborden, bewegwijzering, etc.	Investerings	40.000	37.085
Verharding en deklagen	Totaal	2.537.098	1.604.867
Verharding en deklagen	Klein onderhoud	1.427.144	1.389.828
Verharding en deklagen	Groot onderhoud	391.120	119.034
Verharding en deklagen	Overhead Gildebor	92.834	96.005
Verharding en deklagen	Investerings	626.000	-
	Totaal	3.754.965	2.939.623

Stand reserve onderhoud wegen per 1-1-2025 481.839

Financieel overzicht civieltechnische kunstwerken

Onderwerp	Omschrijving	Beg. 2024	Rek. 2024
Kunstwerken	Groot onderhoud	191.190	24.548
Kunstwerken	Dagelijks onderhoud	32.460	8.612
Kunstwerken	Dagelijks onderhoud (Gildebor)	7.110	7.353
Kunstwerken	Investeringsen	99.000	-
	Totaal	329.760	40.513

Financieel overzicht openbare verlichting

Onderwerp	Omschrijving	Beg. 2024	Rek. 2024
Verlichting	Klein onderhoud	265.000	69.503
Verlichting	Groot onderhoud	124.000	95.311
Verlichting	Investeringsen	201.750	51.427
	Totaal	590.750	216.241

Financieel overzicht openbaar groen

Onderwerp	Omschrijving	Beg. 2024	Rek. 2024
Openbaar groen	Klein onderhoud	221.288	140.525
Openbaar groen	Groot onderhoud	195.268	241.193
Openbaar groen	Dagelijks onderhoud (Gildebor)	1.064.040	988.385
Openbaar groen	Groot onderhoud (Gildebor)	249.174	226.885
Openbaar groen	Overhead Gildebor	129.331	133.749
Openbaar groen	Investeringsen	167.000	178.173
	Totaal	2.026.101	1.908.910

Financieel overzicht riolering en water

Onderwerp	Omschrijving	Beg. 2024	Rek. 2024
Riolering algemeen	Onderzoek & onderhoud	386.606	294.961
Afvalwater	Onderhoud	675.224	632.289
Hemelwater	Onderhoud	113.223	108.648
Grondwater	Onderhoud	55.026	22.715
Riolering	Investerings	1.600.000	995.437
	Totaal	2.830.079	2.054.051

Stand voorziening riolering per 1-1-2025 1.930.319

Financieel overzicht gemeentelijke gebouwen

Onderwerp	Omschrijving	Beg. 2024	Rek. 2024
Gebouwen	Klein onderhoud	559.158	517.832
Gebouwen	Meerjarig onderhoud	426.285	0
	Totaal	985.443	517.832

Stand voorziening groot onderhoud gebouwen per 1-1-2025 1.534.711

Paragraaf 4: Financiering

Treasuryfunctie

De treasuryfunctie omvat de financiering van de beleidsvoornemens en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. Het beleid van de gemeente voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het Treasurystatuut 2021. Financiering met externe middelen wordt zoveel mogelijk beperkt door als eerste de beschikbare interne financieringsmiddelen aan te wenden. Hierdoor worden renterisico's en het renteresultaat geoptimaliseerd.

Risicobeheer

Het risicobeheer heeft als doel *'het beheersen van de mogelijke risico's die voortvloeien uit de afhankelijkheid van de rentestand op moment van financieren.'* Er zijn twee normeringen vastgesteld om het renterisico te kunnen becijferen die als richtlijnen gelden om de renterisico's te beperken. Dat zijn de *kasgeldlimiet* voor de korte termijn financiering, en de *renterisiconorm* voor de lange termijn financiering.

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende (kortlopende) schuld is voor gemeenten gelimiteerd tot 8,5% van het primitieve begrotingstotaal. De kasgeldlimiet bedraagt in 2024 € 9,1 miljoen. Als de omvang van de vlottende schuld deze limiet structureel benadert, wordt overgegaan tot het aantrekken van een langlopende lening. Bij een positief saldo in rekening courant wordt het 'automatisch' bij de schatkist uitgezet in verband met het verplichte schatkistbankieren.

De gemeente Hof van Twente is in 2024 binnen de wettelijke normen van de kasgeldlimiet gebleven.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft betrekking op het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de lange termijnfinanciering. De jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen mogen samen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal; het renterisico. Voor 2024 is de norm vastgesteld op € 21,3 miljoen.

Nr. + omschrijving	2024	2025	2026	2027
1. Begrotingstotaal	106.533	105.307	103.959	101.981
2. Wettelijk percentage	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm (1x2)	21.307	21.061	20.792	20.396
4. Renteherziening	-	-	-	-
5. Aflossing	2.437	2.485	2.668	2.935
6. Renterisico (4+5)	2.437	2.485	2.688	2.935
7. Ruimte vs. norm (3-6)	18.870	18.576	18.124	17.461

Bedragen x € 1.000

Leningenportefeuille

In 2024 zijn geen nieuwe langlopende financieringen aangetrokken, er is enkel afgelost op lopende financieringen.

Kredietrisicobeheer

Het uitzetten van middelen in het kader van treasury is alleen nog toegestaan binnen de kaders van de 'Regeling schatkistbankieren decentrale overheden' waardoor zich geen kredietrisico's voordoen. Bij het verstrekken van leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak worden, indien mogelijk, zekerheden of garanties gesteld.

Verstrekte leningen en garanties	1-1-2024	31-12-2024
Leningen aan verenigingen en stichtingen	4.991	4.811
Hypotheekregeling	102	90
Deelnemingen	1.404	1.404
Kapitaalverstrekkingen aan deeln.	1.532	542
Totaal verstrekkingen	8.030	6.847

Garanties Woningcorporatie/stichting	9.930	9
Garanties WSW (achtervang)	29.789	30.874
Overig (Zonnepark Entersestraat)	200	200
Totaal garanties	39.919	40.390

Bedragen x € 1.000

Rente (resultaat)

In de begroting 2024 is uitgegaan van een omslagrente van 1,0 %. Het BBV schrijft voor dat bij een afwijking groter dan 25% van de totale toe te rekenen rente, de renteomslag bijgesteld moet worden. Daarom is in de tweede bestuursrapportage 2024 de omslagrente bijgesteld naar 0,2%.

Vervolgens blijkt op basis

van de werkelijke rente 2024 dat er de rentebaten hoger zijn dan de rentelasten. Het BBV schrijft voor dat indien de baten de lasten overschrijden, dit voordeel niet wordt toegerekend. Daarom is de omslagrente vastgesteld op 0% en is dus geen rente toegerekend.

Renteresultaat taakveld Treasury		Balans	% Primitief 2024	BGW na wijz.	2024 W	2024 S
Externe rentelasten over de korte en lange financiering		44.850		955	960	953
Externe rentebaten verstrekte leningen	-/-			-110	-750	-1.003
Saldo rentelasten en rentebaten		44.850		845	210	-50
Diirberekening rente grondexploitatie	-/-	54	0,80%	0	12	12
Saldo toe te rekenen externe rente		44.795		844	222	-39
Rente over eigen vermogen:						
- Algemene reserve		9.435	0,00%			
- Bestemingsreserves		22.792	0,00%			
- Afschrijvingsreserves		49.628	1,00%	496	99	0
Rente over voorzieningen		5.193	0,00%			
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		131.843	1,02%	1.341	321	-39
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	131.843	1,00%	-1.318	-341	0
Renteresultaat op het taakveld treasury				22	-21	-39

* bgw na wijziging is gebaseerd op omslagrente 0,2% (bijstelling BERAP II 2024)

Bedragen x € 1.000

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Hofs-organisieren

We willen dat onze organisatie wendbaarder wordt. Daarmee kunnen wij makkelijker en sneller meebewegen met de veranderingen in de samenleving. Deze professionalisering coördineren we in het programma Hofs Organiseren waarbij we werken langs drie lijnen.

- Meer integraal richting geven aan de ambtelijke organisatie vanuit een heldere strategische koers
Afgelopen jaar zijn wij gaan werken met nieuwe directie- en teamplannen. Verder werken we met opdrachten waardoor vooraf duidelijk is waar we samen aan werken en wie welke rol heeft daarin.
- Meer aandacht en ondersteuning voor ambtelijke professionele ruimte en ontwikkeling.
We deelden onze kennis en organiseerden periodiek 'onboarding' trainingen voor nieuwe collega's. Daarnaast is de organisatiefilosofie "Dit zijn wij" vastgesteld. Hierin staat wat er verwacht wordt van een professional en wat we van een professioneel leidinggevende verwachten.

- Duidelijke rolverdeling in de organisatie
Het college stelde in december het Organisatiebesluit 2025 vast. Hierin is duidelijk omschreven welke rollen er in de organisatie zijn en wat er verwacht wordt van deze rollen. Er is een Handreiking programmatisch werken vastgesteld. Als hulpmiddel om complexe werkzaamheden goed te kunnen uitvoeren.

Een wendbare organisatie is een lerende organisatie waarbij reflectie daarbij essentieel. We hebben na ruim een jaar gepeild of de gewenste veranderingen zijn ingezet. Conclusie is dat dit het geval is en dat er nog genoeg te verbeteren valt. Dat vraagt tijd, aandacht en reflectie.

Digitaal vaardig en digitaal veilig werken

In onze organisatie blijven wij investeren in het verbeteren van de informatieveiligheid en het verhogen van het bewustzijn van de medewerkers. Dit doen wij onder andere door het aanbieden van een verplichte leerlijn en door geregeld nieuwsberichten over informatiebeveiliging te publiceren op ons intranet. Daarnaast is in het onboardingsprogramma voor nieuwe werknemers

informatiebeveiliging en privacy een belangrijk onderwerp. Wanneer het nodig is voeren wij technische maatregelen door om de digitale veiligheid te borgen.

Duurzame inzetbaarheid

Binnen onze organisatie vinden wij het belangrijk om aandacht te hebben voor de duurzame inzetbaarheid van de werknemers. Hierbij gaat het niet alleen om vitaliteit en (mentale) gezondheid, maar ook om professionele (toekomstgerichte) inzetbaarheid en werkvermogen. Dit kan binnen of buiten onze organisatie zijn. Wij faciliteren dit door aandacht te hebben voor (talent)ontwikkeling, de balans tussen werk en privé, hybride werken en overige arbeidsomstandigheden. Het is van cruciaal belang voor zowel de werkgever als de werknemer dat de juiste persoon op de juiste plek zit.

Strategische personeelsplanning en arbeidsmarktcommunicatie

Voor ons als werkgever is strategische personeelsplanning een belangrijk instrument. Het geeft goed zicht op de toekomst, hoe kunnen de doelstellingen worden behaald, wie zijn hiervoor

nodig én welke competenties, vaardigheden en ervaring horen daarbij. Door een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de organisatie te maken willen wij ervoor zorgen dat de juiste persoon op de juiste plek terechtkomt. Hierbij willen wij ook aandacht hebben voor het zijn van een inclusieve organisatie. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt willen wij ook een kans bieden. In 2024 hebben wij in specifieke personele kwesties toekomstgericht gekeken en op basis van wat er nodig is voor de middellange dan wel lange termijn keuzes gemaakt. Tevens is er een start gemaakt met het opnieuw verkennen van de behoefte binnen de organisatie op het gebied van strategische personeelsplanning en dit wordt nader geconcretiseerd in 2025.

Strategische personeelsplanning helpt mee aan een goede positie op de arbeidsmarkt. Wanneer er een visie is en doelstellingen zijn kunnen deze gematcht worden met de ambities van werknemers. Hierdoor zijn wij bewust bezig met werknemers, hun talenten en ontwikkeling. Gezien de krapte op en de flexibilisering van de arbeidsmarkt is goede arbeidsmarktcommunicatie belangrijk. Hierbij gaat het niet alleen om het werven van nieuwe

medewerkers, maar ook om employer branding. Het gaat hierbij zowel om naamsbekendheid als om het creëren van een positieve houding tegenover onze organisatie bij de sollicitant. Ook daarom vinden wij het belangrijk om het contact te onderhouden met huidige, potentiële en oud-medewerkers. Onze wervingsinstrumenten nemen we voortdurend onder de loep om te kijken wat beter kan. We willen ons onderscheiden van andere werkgevers. Tevens willen wij door het faciliteren van stages en traineeships onszelf profileren bij eventuele toekomstige nieuwe medewerkers.

Integriteit

Integer handelen vinden wij binnen onze organisatie erg belangrijk. Onze organisatie voldoet aan de Basisnormen Integriteit en in het Personeels-handboek zijn diverse zaken vastgelegd. Denk hierbij aan het hebben van een Gedragscode, Regeling nevenwerkzaamheden en een Regeling melding financiële belangen. In dat kader hebben wij ook (interne en externe) vertrouwenspersonen aangesteld

Ons integriteitsbeleid is gericht op het bevorderen van integriteitsbewust-zijn, het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie. Aan iedere werknemer, die bij de gemeente Hof van Twente in dienst komt, wordt gevraagd om een VOG aan te leveren en hij dient de belofte of eed af te leggen. Daarnaast zijn we aangesloten bij de Landelijke Klachtcommissie Ongewenst Gedrag en hanteren we de Regeling melden vermoeden misstand en de Klachtenregeling ongewenst gedrag.

Inkoop- en aanbesteding

Begin 2024 zijn de openstaande vacatures bij cluster inkoop ingevuld en daarmee is het cluster compleet. Naast het herstructureren van de inkoop- en contractmanagementprocessen is er ook een groot aantal (Europese) aanbestedingen doorlopen en toetsen we alle procedures aan (inter)nationale regels.

Door de uitbreiding van cluster inkoop voeren we meer aanbestedingsprocedures uit binnen de gemeente, waarbij cluster Inkoop de vakteams beter kan begeleiden en helpen in de uitvoering van de

aanbestedingsprocedure. Zo zorgt cluster Inkoop voor betere naleving van de inkoopregels, terwijl de teams daarin geholpen worden. Daarnaast draagt het cluster Inkoop ook bij aan het stimuleren van de lokale economie en lokale ondernemers. In 2024 is het voorstel gedaan om de grens om enkelvoudig onderhands te gunnen iets te verhogen, waarmee wel de verplichting is vastgelegd om te motiveren waarom er wel of geen lokale ondernemers gevraagd wordt om een offerte te maken; dit is in de inkooprichtlijn vastgelegd.

De inkoop samenwerking met de Twentse gemeenten verloopt conform de gemaakte afspraken waarbij Hof van Twente een grotere rol op zich kan nemen in de samenwerking door de uitbreiding van het cluster.

Door de inzet van cluster Inkoop hebben we het beeld dat we als organisatie een (nog) betere grip hebben op onze inkoopkosten zowel binnen onze organisatie als regionaal. Zoals in de eerdere raadsbrief aangegeven is de inschatting dat dit tot een significante beperking van onze kosten heeft geleid.

Informatievoorziening en automatisering

Implementatieplan Regiebureau I&A

In 2024 hebben we een belangrijke eerste fase van het implementatieplan voor het Regiebureau I&A afgerond. Deze fase stond in het teken van de overgang van **‘voordoen naar samen doen’**. We hebben hierbij de basis gelegd voor een effectieve regievoering op I&A. Concreet hebben we:

- De basisprocessen opgesteld en geïmplementeerd, waardoor de samenwerking en effectiviteit is verbeterd
- De tooling aangepast en geoptimaliseerd naar de nieuwe basisprocessen, waarmee we beter inzicht hebben gekregen in de processen.
- Verder ingezet op de ontwikkeling van medewerkers en team om effectief te werken binnen het regiebureau I&A.

Met de afronding van fase 1 hebben we in de tweede helft van 2024 een start gemaakt met fase 2, die in het teken staat van de overgang van **samen doen naar zelf doen**. In deze fase richten we ons op de verdere verfijning en borging van de regievoering, het optimaliseren van de tooling en het versterken van de samenwerking met andere organisatieonderdelen.

Ondanks de nodige uitdagingen hebben we in 2024 veel vooruitgang geboekt en liggen we op koers om de visie op regievoering I&A verder te realiseren.

Beheer op koppelingen

In 2024 heeft de gemeente Hof van Twente stappen gezet in het verbeteren en beheren van de koppelingen tussen Software-as-a-Service (SaaS)-oplossingen en on-premise systemen. Deze hybride IT-omgeving vereist een robuuste en veilige integratie om efficiënte dienstverlening aan burgers en interne processen te waarborgen. Daarom hebben wij in 2024, na een uitvoerig onderzoek m.b.t. onze architectuur, gekozen voor de ESB (Elektronische Servicebus) van Enable-U.

In 2024 zijn de kosten voor het beheer en de doorontwikkeling van de koppelingen in kaart gebracht. Op basis van deze analyse heeft Regiebureau I&A aanvullende financiering aangevraagd via de begrotingsrapportage.

Momenteel zijn wij bezig met de implementatie van de ESB en het omleggen van onze koppelingen.

Eind mei 2025 verwachten wij alle koppelingen via de ESB te laten lopen.

Rekenkamer

Met de vaststelling van de Verordening Rekenkamer Hof van Twente op 6 januari 2024, hield de rekenkamercommissie van rechtswege op te bestaan en voldoet de gemeente aan de wettelijke verplichting (Wet versterking decentrale rekenkamers) om per 1 januari een rekenkamer te hebben. Omdat de samenstelling van de rekenkamer volledig vernieuwd is t.o.v. de rekenkamercommissie, stond 2024 vooral in het teken van inwerken en investeren. Daarnaast hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- De vorige rekenkamercommissie had zich aangemeld voor het jaarlijkse DoeMee-onderzoek (een landelijk onderzoek onder auspiciën van de Vereniging van Rekenkamers VvR – voorheen NVvR) naar gemeentelijke klachtafhandeling. De resultaten van dit onderzoek werden begin 2024 bekend gemaakt, waarna de rekenkamer Hof van Twente het eindrapport en de lokale factsheet

in juli 2024 voor een bestuurlijke zienswijze aan het college heeft aangeboden en vervolgens in oktober 2024 heeft aangeboden aan de gemeenteraad (raadsbehandeling op 25 november 2024).

- De quick scan verbonden partijen – een jaarlijks initiatief van de Samenwerkende Twentse Rekenkamers – is in mei 2024 opgesteld en aangeboden aan de gemeenteraad ter voorbereiding op de zienswijze op de conceptbegrotingen van de zeven gemeenschappelijke regelingen waar Hof van Twente bij is aangesloten.
- Het onderzoek in opdracht van de Samenwerkende Twentse Rekenkamers naar ‘Twentse samenwerking’ is in 2024 uitgewerkt en door Bureau Berenschot gestart. De oplevering van dit onderzoek wordt kort na het zomerreces 2025 verwacht.

Doelmatigheidsonderzoek

Als onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid als bedoeld in art.213a van de Gemeentewet is in 2024 een tweede tussenevaluatie Masterplan Asbest uitgevoerd.

Definities van doelmatigheid en doeltreffendheid zoals opgenomen in de Onderzoeksverordening 2023 Hof van Twente:

Doelmatigheid: De mate waarin een maximale hoeveelheid producten en prestaties is gerealiseerd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt met een gelijkblijvende hoeveelheid aan middelen.

Doeltreffendheid: De mate waarin de geleverde producten en prestaties bijdragen aan het realiseren van gestelde gemeentelijke beleidsdoelen.

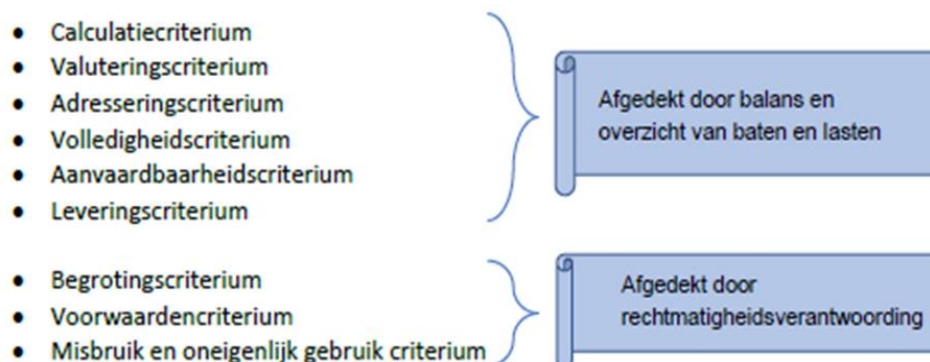
Conclusie doelmatigheidsonderzoek

De tussenevaluatie toont aan dat het Masterplan Asbest deels doeltreffend en grotendeels doelmatig is.

Rechtmatigheid

Algemeen

In de jaarrekening leggen wij verantwoording af over negen criteria van de rechtmatigheid.

De eerste 6 criteria gaan over getrouwheid en rechtmatigheid. Zij komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. Deze criteria worden afgedekt door het getrouwe beeld. Zij hoeven daarom niet afzonderlijk vermeld te worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Vanzelfsprekend maken deze criteria wel onderdeel uit van de reguliere jaarrekeningcontrole.

De volgende 3 criteria:

- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium
- Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium,

gaan alleen over rechtmatigheid. Zij komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.

Vanaf 1 januari 2023 verklaart het college zelf of de gemeente (financieel) rechtmatig heeft gehandeld, in plaats van de accountant. Dit geldt ook voor de begrotingsrechtmatigheid. Voorheen controleerde de accountant dit, maar vanaf 1 januari 2023 neemt het college die verantwoordelijkheid over.

Met de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording geven we de raad een completer beeld van begrotingsonrechtmatigheden. Dit omvat niet alleen overschrijdingen van de lasten, waar de accountant zich alleen op richtte, maar ook lagere lasten en hogere of lagere baten. Dus ook waar we minder hebben uitgegeven of extra inkomsten hebben verkregen. Hierbij is het uitgangspunt dat bij overschrijdingen van lasten of investeringskredieten en/of lagere of hogere baten dan begroot dit in beginsel niet als onrechtmatig wordt beschouwd.

Voorwaarde is dan wel dat deze tijdig worden gemeld aan de raad.

Rechtmatigheidsverantwoording

Op grond van de Financiële verordening 2024 nemen wij de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening 2024. Daarin rapporteren wij aan de raad over:

- a) fouten, met een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves;
- b) onduidelijkheden, met een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

De verantwoordingsgrens bedraagt voor het boekjaar 2024: € 4.394.134.

Nieuw is dat ook acceptabele afwijkingen van de begroting hierin meelopen, ook al lichten we deze elders toe in financiële analyses. Niet-acceptabele afwijkingen (fouten) lichten we toe in deze paragraaf.

De accountant controleert niet expliciet op rechtmatigheid, maar beoordeelt wel of de rechtmatigheidsverantwoording waarheidsgetrouw is. Als dit het geval is, zal dit geen gevolgen hebben voor de accountantsverklaring.

Nadere toelichting op geconstateerde fouten en onduidelijkheden groter dan 3,3% van de hierboven genoemde verantwoordingsgrens (de rapportagegrens)

Deze toelichting heeft, zoals eerder vermeld, op grond van de Financiële verordening 2024 betrekking op het Begrotings-, het Voorwaarden en het Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. De rapportagegrens bedraagt voor het boekjaar 2024: € 145.006.

VIC

De gemeente voert zelf Verbijzonderde Interne Controles (VIC) uit om tot een oordeel te komen omtrent de rechtmatigheidsverantwoording. Alle processen die als financieel significant worden aangemerkt zullen bij de VIC worden betrokken. Daarnaast kan er sprake zijn van ontwikkelingen, bevindingen van de accountant en/of vanuit de eigen

organisatie, of aandachtspunten vanuit de auditcommissie/raad waardoor bepaalde processen relevant kunnen zijn voor de VIC.

Medewerkers die de controles uitvoeren worden niet betrokken bij de controles indien de controle ziet op controlerende taken die de medewerkers zelf hebben uitgevoerd. Om de onafhankelijkheid te waarborgen, heeft de Stafmedewerker Financieel Control inzake de VIC een onafhankelijk toetsende en coördinerende rol en rapporteert hij direct aan de Concerncontroller. Dit waarborgt de objectiviteit van de uitgevoerde controles.

Het begrotingscriterium

In de door de raad vastgestelde financiële verordening hebben we regels opgenomen over de begrotingsrechtmatigheid. Dit heeft invloed op hoe we in de jaarstukken verantwoording afleggen over de besteding van de in de begroting vastgestelde budgetten.

Uitgangspunt is dat iedere overschrijding van de begrote lasten als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen zijn acceptabel in de volgende situaties:

- a. Er is sprake van compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten.
- b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
- c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage of afzonderlijk besluit door de raad voor het einde van het betreffende begrotingsjaar.

Begrotingsonrechtmatigheden die als acceptabel zijn aangemerkt, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden). Uitgangspunt is dat bij onderschrijdingen van lasten of investeringskredieten en/of lagere of hogere baten dan begroot dit in beginsel niet als onrechtmatig wordt beschouwd. Voorwaarde is dan wel dat deze tijdig worden gemeld aan de raad.

Zoals blijkt uit de rechtmatigheidsverantwoording zijn niet alle begrotingsafwijkingen op grond van hetgeen de raad heeft vastgesteld acceptabel. Voor het begrotingscriterium betreft de rechtmatigheidsfout € 559.876. Voor de rechtmatigheidsfout boven de rapportagegrens van € 145.006 wordt hieronder onder toelichting gegeven.

Exploitatielasten gebouwen (nadeel € 375.500)

Op de lasten met betrekking tot gebouwen zien we in dit product een nadeel van € 375.500 (€ 419.500 nadeel lasten en € 44.000 voordeel baten).

Op de lasten ontstaat een nadeel van € 200.000 als gevolg van de verrekening van gebouwlasten met derden. Per abuis zijn de doorbelastingen van 2022 en 2023 in de betreffende boekjaren zowel verminderd op de lasten als vermeerderd in de baten. In die jaren is dus een gunstiger saldo gepresenteerd, dat wordt nu gecorrigeerd en leidt tot een nadeel in de lasten. Daarnaast is het nadeel op schoonmaaklasten € 71.000, veroorzaakt door extra periodiek werk zoals lamellen, dieptereiniging keuken, stoelen reinigen en extra schoonmaak door de interne verbouwing hybride werken. Op nutskosten zien we een nadeel van € 30.000 als gevolg van fluctuatie in verbruik. Het restant van het nadeel op de lasten ad € 118.500

wordt veroorzaakt door afwijkingen op onderhoud. Het gaat hierbij om aanpassingen brandmeldinstallaties, diverse storingen en correctief onderhoud, noodstroomaggregaat en tijdelijke uitbreiding van het onderhoud om bestaande installaties operationeel te kunnen houden.

Het voordeel van € 44.000 op de baten betreft het verschil tussen de verrekeningen gebouwlasten 2023.

Het voorwaardencriterium

Binnen dit criterium zijn bij de volgende onderwerpen overschrijdingen groter dan de rapportagegrens geconstateerd.

Europese aanbesteding inkopen

Uit de interne controle blijkt dat er in 2024 inkopen zijn gedaan die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Het gaat om een financiële onrechtmatigheid van € 689.287 welke verdeeld is over 8 contracten. De onrechtmatige contracten hebben betrekking op inhuur personeel (4), groenonderhoud (2) en IT-diensten (2).

Voor de inhuur van personeel is inmiddels een inhuurbroker Europees aanbesteed waar in de loop van 2025 zoveel mogelijk inhuurcontracten zullen worden ondergebracht.

Voor het groenonderhoud heeft inmiddels een Europees aanbestedingstraject plaatsgevonden.

Voor de IT-diensten wordt gewerkt aan een planning om de onrechtmatige contracten Europees aan te besteden.

Identificatie Wmo-cliënten

Uit de interne controle van de gemeente is gebleken dat in 2024 er Wmo-uitgaven zijn gedaan zonder correcte vastlegging van de cliëntidentificatie. Van de totale uitgaven van € 9.537.812 bleek dit bij 54% het geval te zijn. Dit is als financiële onzekerheid onder het voorwaardencriterium in deze paragraaf opgenomen voor een bedrag van € 5.166.315.

Omdat het hier gaat om een onzekerheid, m.a.w. we kunnen niet vaststellen of aan alle voorwaarden is voldaan, zal dit niet leiden tot een financiële onrechtmatigheid voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Begin 2024 zijn de werkinstructies aangepast waardoor de gemeente bij het afgeven van nieuwe voorzieningen voor bestaande cliënten of een voorziening voor een nieuwe cliënt de juiste vastlegging van de identificatie van de cliënt zal waarborgen. Door deze werkwijze is de verwachting dat de financiële onzekerheid de komende jaren zal afnemen en zullen bestaande cliënten met bestaande voorzieningen niet met vragen over identificatie worden belast.

Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Binnen dit criterium zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Wij hebben in 2024 geen uitkeringen geconstateerd waarbij er opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig gegevens zijn verstrekt met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen.

In 2024 was er geen vastgesteld M&O-beleid. Deze is er inmiddels wel en maakt onderdeel uit van de Nota Risicomanagement 2025.

Intern inkoopbeleid

Naast de Verbijzonderde Interne Controles (VIC) hebben wij een interne controle uitgevoerd op het interne inkoopbeleid. Uit deze controle is gebleken dat er niet frequent is afgeweken van het eigen inkoopbeleid.

Financiële nota's

Op grond van artikel 212 Gemeentewet stelt de gemeenteraad bij verordening de uitgangspunten vast voor het financiële beleid, het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie. Als basis kennen we de [Financiële verordening Hof van Twente 2024](#). Hierop zijn de volgende nota's gebaseerd:

- [Nota waardering en afschrijving vaste activa 2022](#)
- [Nota reserves en voorzieningen 2022](#)
- [Treasurystatuut 2021](#)
- [Nota Risicomanagement](#)
- [Nota Grondbeleid](#)

De actualisatie van de nota risicomanagement en nota grondbeleid is doorgeschoven naar 2025.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

De Provincie Overijssel houdt interbestuurlijk toezicht (hierna: IBT) op de volgende zes domeinen bij gemeenten: Financiën, Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo), Omgevingsrecht (voorheen Wro), Erfgoed, Informatie- en archiefbeheer en Huisvesting statushouders. Het IBT-beeld wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt aan de hand van een “stoplichtmodel” (groen, oranje of rood) voor het totaalbeeld en daarnaast voor de zes domeinen afzonderlijk. Het “beoordelingskader IBT” van de provincie vormt al jaren de basis voor de IBT-beoordelingen van de gemeenten. Dit is ook opgenomen in de IBT-bestuursovereenkomst. Zoals in de bestuursovereenkomst wordt aangegeven wordt het beoordelingskader jaarlijks, nadat er overleg heeft plaatsgevonden met gemeenten, door Gedeputeerde Staten (GS) vastgesteld. Vorig jaar kleurde het IBT-totaalbeeld voor Hof van Twente oranje.

GS hebben op 15 april 2025 het IBT-beeld voor Hof van Twente vastgesteld voor 2024. Het IBT-totaalbeeld voor Hof van Twente kleurt ook dit jaar oranje. Deze oranje kleur geldt ook voor de drie individuele domeinen Financiën, Huisvesting

statushouders en Informatie- en archiefbeheer. Voor het domein Informatie- en archiefbeheer heeft dit onder andere te maken met de hack en de nasleep daarvan.

De oranje kleur op het domein Huisvesting statushouders komt voort uit het feit dat wij niet volledig hebben voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de 2^e helft van 2024. Hof van Twente heeft wel een compliment gekregen voor de getoonde inzet in de afgelopen periode. We hebben in de afgelopen periode (2024-II) maar liefst 35% van de achterstand ingehaald.

De oranje kleur op het domein Financiën is het gevolg van het structureel tekort in de meerjarenraming. De Provincie zal dit jaar contact blijven onderhouden met onze gemeente. De domeinen Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo) en Omgevingsrecht (voorheen Wro) en erfgoed kleuren groen. Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het beoordelingskader gestelde criteria en dat wij de werkzaamheden op deze domeinen naar behoren uitvoeren.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren				
	Realisatie	Realisatie	Begr.na wijz.	Realisatie
	2022	2023	2024	2024
Formatie in FTE per 1.000 inwoners	6,33	6,12	6,73	7,73
Bezetting in FTE per 1.000 inwoners	5,93	6,15	5,81	7,74
Apparaatskosten per inwoner in €	563	708	826	820
Inhuur als % van de totale loonsom & externe inhuur	17,8%	16,9%	25,2%	25,4%
Overheadkosten als % van de totale lasten	11,8%	10,1%	11,2%	11,3%

Paragraaf 6: Verbonden partijen

Algemeen

Voor de uitvoering van een aantal taken heeft de gemeente Hof van Twente zich verbonden met andere partijen. Daarbij kent de regionale samenwerking verschillende varianten.

Deze paragraaf verschaft inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente bij verbonden partijen.

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn, op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), die rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan: beschikbaar gestelde middelen, die kwijt zijn in geval van faillissement van de verbonden partij of waarvoor aansprakelijkheid van de gemeente bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet na kan komen. Over het algemeen gaat het bij verbonden partijen om

vennootschappen waar de gemeente aandelen in heeft en gemeenschappelijke regelingen, zoals de Samen Twente en de Veiligheidsregio, waarin bij wijze van verlengd lokaal bestuur publieke belangen worden gediend. De deelname in rechtspersonen is voor een deel historisch gegroeid. Deze zijn vooral ingegeven door het feit dat private partijen in het verleden bepaalde publieke belangen niet of onvoldoende konden waarborgen.

Instellingen waar de gemeente door een subsidierelatie uitvoering van beleid tracht te bereiken, behoren in dit kader niet tot de verbonden partijen. Vormen van samenwerking die niet in rechtspersonen zijn ondergebracht behoren eveneens niet tot verbonden partijen. Uiteraard blijft de gemeente de beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden houden ten aanzien van deze partijen, direct dan wel indirect.

In paragraaf 2 zijn de verbonden partijen onderdeel van de risico-inventarisatie en het (benodigde) weerstandsvermogen.

Grip op verbonden partijen / Top X

De Nota verbonden partijen van november 2015 is een leidraad voor het beleid, structuur, sturing en grip op de verbonden partijen vanuit het college en de raad en hun afgevaardigde bestuursleden.

Van alle verbonden partijen is een dynamische “top X” benoemd waarvan het wenselijk wordt geacht om die nadrukkelijker te monitoren gezien de belangen die hiermee kunnen spelen:

1. Samen Twente
2. Omgevingsdienst Twente
3. SWB

Zienswijze meerjarenbegrotingen 2025-2028

Bij de behandeling van de begrotingen 2025 van de gemeenschappelijke regelingen, in het voorjaar van 2024, is aangegeven dat (veel) gemeenten vanaf 2026 met aanzienlijke structurele tekorten in de begroting te maken hebben door de verlaging van de uitkering vanuit het gemeentefonds. Dit vraagt een fundamentele benadering om te komen tot een toekomstbestendige en structureel sluitende programmabegroting 2026.

Gemeenschappelijke regelingen voeren een substantieel deel van gemeentelijke taken uit. In lijn met de opgave van de gemeenten is ook aan de

gemeenschappelijke regelingen het verzoek om relevante opties voor scherpe keuzes aan te gaan dragen, zodat de uitkomsten kunnen worden meegenomen bij de opmaat naar de begrotingen 2026.

Ontwikkelingen verbonden partijen

Per verbonden partij wordt kort het doel, de bijdrage aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en, voor zover van toepassing, relevante ontwikkelingen beschreven. Daarna is een tabel opgenomen met de (minimale) financiële gegevens. Deze zijn deels op basis van vastgestelde gegevens, deels op basis van (afgegeven) indicaties (BBV-voorschriften).

Gemeenschappelijke regelingen

Samen Twente

De (gezondheids)organisatie bestaat uit de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Twente (GGD Twente), Veilig Thuis Twente (VTT) en de Organisatie voor (inkoop van) Zorg en Jeugd in Twente (OZJT). Zowel Kennispunt Twente als Samen14 en Twentse Koers zijn als gast ondergebracht.

Veiligheidsregio Twente

In de Veiligheidsregio Twente (VRT) werken de brandweer, geneeskundige hulpverlening (GHOR), de politie en de 14 Twentse gemeenten samen aan een veilig Twente. De VRT zet zich in voor effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen (wettelijke verplichting).

Omgevingsdienst Twente (ODT)

De ODT voert sinds 2019 milieutaken uit voor de Twentse gemeenten. Belangrijke ontwikkelingen rondom de OD Twente in 2023 zijn de invoering van de Omgevingswet en de introductie van outputfinanciering waardoor de gemeente gaat betalen voor het aantal afgenomen diensten.

Recreatieschap Twente

Het recreatieschap houdt zich bezig met exploitatie en beheer van de recreatieparken Het Hulsbeek (Oldenzaal), Het Rutbeek (Enschede) en Het Lageveld (Wierden). Daarnaast onderhoudt Routenetwerken Twente ruim 10.000 km recreatieve Twentse routes voor fietsen, wandelen, mountainbiken, paardrijden en auto's. Tot slot regelt het recreatieschap toeristische promotie en marketing.

SWB

De gemeente Hof van Twente heeft de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de uitvoering van 'Nieuw Beschut' gemandateerd aan SWB. Daarnaast is de SWB ketenpartner en voorkeursleverancier voor de uitvoering van arbeidsontwikkeling binnen de Participatiewet. SWB voert in het kader van de ketensamenwerking met gemeenten en het Werkplein verschillende soorten re-integratietrajecten uit voor de gemeentelijke doelgroep van de Participatiewet.

Onder de naam Gildebor wordt het beheer en onderhoud van de openbare ruimte voor de gemeenten Hengelo en Hof van Twente uitgevoerd. In 2023 is de strategienota geactualiseerd. De kern van de doorontwikkeling van SWB is gericht op arbeidsontwikkeling. De komende jaren wordt ingezet op het versterken van: arbeidsontwikkeling, Gildebor, partnerschap met gemeenten, bedrijfsleven en onderwijs, indentiteit en profilering en een duurzame bedrijfsvoering.

Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank is een kredietbank die (financiële) dienstverlening aan biedt aan mensen die financiële problemen ondervinden. Het gaat hier om

kredietverlening, budgetbeheer, schuldhulpverlening en bij bewindsvoering schuldsanering.

Crematoria Twente

Deze organisatie zorgt voor het in stand houden en exploiteren van crematoriumvoorzieningen in de regio. De deelname wordt beschouwd als een publieke taak bij een brede invulling van de Wet lijkbezorging.

Euregio

De grensoverschrijdende gemeentelijke samenwerking die plaatsvindt in Euregio-verband kent belangrijke toeristische en economische pijlers. De Euregio houdt zich bezig met belangenbehartiging, samenwerking op sociaal-cultureel gebied, advisering met betrekking tot grensoverschrijdend werknemersverkeer, het versterken van de economische structuur via Interreg-fondsen en intergemeentelijke samenwerking in de meest brede zin van het woord.

Vennootschappen en coöperaties

Twence

Het doel van Twence is de terugwinning van grondstoffen en energie uit afval door duurzame en betaalbare verwerking van afval en bevordering van de samenwerking op het gebied van innovatief afvalbeleid (circulaire economie).

In december 2024 is gezamenlijk besloten tot een aandelenoverdracht waarmee de gemeenten Almelo, Oldenzaal en Twenterand uittreden. De gemeenten Enschede, Hengelo, Losser en voor een deel Twence hebben de aandelen overgenomen. De gemeente Rijssen-Holten heeft aangegeven ook uit te willen treden.

Twente Milieu

Twente Milieu is actief op het gebied van afvalinzameling, om uitvoering te geven aan de wettelijke zorgplicht van de deelnemende gemeenten. Daarnaast voert men het beheer van de openbare ruimte uit voor enkele van die gemeenten. Bij het inzamelen van afval richt Twente Milieu zich op hergebruik van grondstoffen. De gemeente Berkelland treedt toe als aandeelhouder bij Twente Milieu NV.

Vanaf 1 januari 2025 zal de inzameling van het huishoudelijk afval in de gemeente Berkelland worden uitgevoerd door Twente Milieu..

Cogas

Cogas zorgt voor het beheren, onderhouden en verbeteren van infrastructuur in Oost-Nederland voor gas en elektriciteit en stadsverwarming en duurzame energie. De ambitie van Cogas is om in de energietransitie een belangrijke rol voor haar aandeelhouders en daarmee voor de regio te blijven te vervullen.

De wet VET (Wet Voortgang EnergieTransitie) legt daarbij beperkingen op aan de activiteiten die een netwerkbedrijf mag ontwikkelen. De benodigde investeringen in de energietransitie kunnen de vermogenspositie en het dividend onder druk zetten. Met een actualisatie van het dividendbeleid vanaf 2027 wordt hier aan tegemoet gekomen. Effectief leidt dit tot een lager dividendum uitkering vanaf 2028.

Vitens

Het waterleidingbedrijf wil op een duurzame basis een uitstekende kwaliteit drinkwater leveren met een excellente dienstverlening (leveringszekerheid).

Door de toenemende vraag naar drinkwater staat Vitens voor een enorme investeringsopgave waardoor het resultaat onder druk staat. Vitens keert conform afspraak geen dividend uit.

BNG Bank

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De BNG biedt financiële diensten op maat zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen.

Wadinko

Wadinko is een participatiemaatschappij, die vooral in Overijssel actief is. Het voornaamste doel is bevordering van de regionale werkgelegenheid.

Ontwikkelingsmaatschappij Zenkeldamshoek

Het industrieterrein Zenkeldamshoek in Goor wordt in het kader van een publiekrechtelijke samenwerkingsovereenkomst ontwikkeld door de gemeente en BNG Gebiedsontwikkeling. De verdere ontwikkeling geschiedt vanuit de samenwerkingsovereenkomst

Ontwikkelingsmaatschappij Zenkeldamshoek (OMZ) en een eind 2013 daaraan toegevoegde Allonge. De gemeente heeft hierbij 50% zeggenschap en is voor 20% risicodragend in deze participatie.

In oktober 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de overname van de resterende gronden en de activiteiten en de verplichting om het woonrijpmaken af te ronden nadat de hoogspanningskabels ondergronds zijn gebracht. De verkoop aan de gemeente heeft nog in 2024 plaatsgevonden waarmee de PPS Ontwikkelingsmaatschappij Zenkeldamshoek in 2025 kan worden ontbonden.

Zie ook paragraaf 7. Grondbeleid.

Enexis

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost en Zuid-Nederland. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen en excellent netbeheer uit te voeren. De energietransitie heeft

grote impact op de activiteiten en investeringsniveau van Enexis. De huidige (tarief)regulering faciliteert deze groei in investeringen onvoldoende. Om de groei als gevolg van de energietransitie ook in de toekomst te kunnen financieren kijkt Enexis kritisch naar haar eigen efficiency en is in gesprek met de reguleringsinstanties en haar aandeelhouders. Ondanks de inspanningen is het verschil tussen wat nodig is en wat kan worden gerealiseerd in bestaande en nieuwe netwerken groot..

PBE en CSV

De vennootschappen Publiek Belang Elektriciteitsproductie (PBE) en CSV Amsterdam zijn opgericht ter afwikkeling van zaken die voortkomen uit de verkoop van Essent in 2008. In 2024 is PBE ontbonden. Het voornemen is om CSV in 2025 te kunnen ontbinden.

Zuiver Hof van Twente

De duurzaamheidsdoelstelling van de gemeente is een energieneutraal Hof van Twente in 2035. Zuiver BV beoogt hieraan een bijdrage te leveren door het ontwikkelen van projecten die gericht zijn op de lokale opwekking van duurzame energie.

Het zonnepark Entersestraat is sinds 2020 operationeel. Voor het zonnepark Herike-Elsen wordt met ECHT, Hof op Rozen en de buurtcoöperatie gewerkt aan de mogelijkheid tot een gezamenlijke realisatie van het zonnepark. Daarnaast zijn de eerste stappen gezet richting een centrale Groen Gas Hub.

Stichtingen en verenigingen

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

De VNG behartigt de belangen van alle gemeenten bij andere overheden, waaronder de provinciale overheden, de Tweede Kamer en het kabinet. Daarnaast adviseert de VNG alle leden over actuele ontwikkelingen.

VNG Overijssel

De Provinciale afdeling van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Ze zorgt voor Behartiging van de gezamenlijke Overijsselse belangen (adviseren, coördineren en stimuleren).

Vegann

Vegann is de Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders binnen Noord-Nederland van netwerkbedrijf Enexis. Namens deze gemeenten is Vegann lid van de Aandeelhouderscommissie en Aandeelhoudersvergadering Enexis en verwoordt hierin de stem van de aandeelhoudende noordelijke gemeenten.

P10

De P10 is een samenwerkingsverband waarin inmiddels 33 gemeenten samenwerken. Samen trekken deze gemeenten op in de behartiging van plattelandsbelangen richting de landelijke overheid, Brussel en de VNG. Burgemeester Ellen Nauta is de voorzitter van de P10. Vanaf 2023 valt daarmee de uitvoeringsorganisatie ook onder beheer van Hof van Twente. Zie verder de beleidsmatige verantwoording in programma 1.

Financiële gegevens verbonden partijen

Verbonden partij	Indeling risico	Aandeel Hof van Twente	Eigen vermogen 31-12-2023	Eigen vermogen 31-12-2024	Eigen vermogen 31-12-2025	Vreemd vermogen 31-12-2023	Vreemd vermogen 31-12-2024	Vreemd vermogen 31-12-2025	Resultaat 2023	Resultaat 2024	Resultaat 2025	Dividend / Bijdrage (-) 2023	Dividend / Bijdrage (-) 2024	Dividend / Bijdrage (-) 2025
------------------	-----------------	------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------	----------------	----------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Gemeenschappelijke regelingen														
Samen Twente	Hoog	5,5%	4.105.000	4.060.000	4.015.000	21.371.000	17.499.000	19.374.000	267.000	-	-	-1.830.000	-2.175.000	2.250.000
Veiligheidsregio Twente	Gemiddeld	5,5%	2.433.000	1.721.000	1.755.000	75.687.000	88.918.000	88.298.000	1.374.000	-	-	-2.750.000	-2.995.000	-3.120.000
Omgevingsdienst Twente	Hoog	8,3%	2.036.000	902.000	902.000	4.576.000	2.310.000	2.252.000	454.000	-	-	-1.300.000	-1.855.000	-1.951.000
Recreatieschap Twente	Laag	5,5%	740.000	798.000	798.000	3.482.000	4.100.000	3.935.000	-8.000	-	-	-170.000	-220.000	-311.000
SWB	Hoog	33,3%	5.021.000	4.536.000	4.584.000	5.171.000	7.612.000	8.623.000	67.000	-200.000	255.000	-6.600.000	-7.180.000	-7.015.000
Stadsbank Oost Nederland	Gemiddeld	4,5%	1.370.000	1.465.000	1.465.000	11.396.000	7.098.000	7.098.000	289.000	-114.000	-	-300.000	-345.000	-356.000
Crematoria Twente	Laag	5,0%	2.081.000	1.611.000	1.611.000	-	-	-	471.000	364.000	364.000	16.000	20.000	-
Euregio	Laag	0,8%	2.442.000	2.442.000	2.442.000	1.613.000	1.613.000	1.613.000	-90.000	-	-	-13.000	-13.000	-13.000

Vennootschappen en coöperaties														
Twence	Gemiddeld	5,5%	169 mln	-	-	164 mln	-	-	9,5 mln	-	-	885.000	382.000	270.000
Twente Milieu	Gemiddeld	7,9%	12,1 mln	-	-	15,2 mln	-	-	-600.000	-	-	-	-	-
Cogas	Gemiddeld	13,2%	145,5 mln	-	-	112,4 mln	-	-	8,7 mln	-	-	1.326.000	1.326.000	1.326.000
Vitens	Gemiddeld	1,2%	677,7 mln	-	-	1.559,7 mln	-	-	27,2 mln	-	-	-	-	-
BNG Bank	Laag	0,3%	4.721 mln	-	-	110.819 mln	-	-	254 mln	-	-	393.000	340.000	275.000
Wadinko	Laag	6,0%	82,9 mln	-	-	8,7 mln	-	-	1,9 mln	-	-	90.000	90.000	72.000

Financiële gegevens verbonden partijen

Verbonden partij	Indeling risico	Aandeel Hof van Twente	Eigen vermogen 31-12-2023	Eigen vermogen 31-12-2024	Eigen vermogen 31-12-2025	Vreemd vermogen 31-12-2023	Vreemd vermogen 31-12-2024	Vreemd vermogen 31-12-2025	Resultaat 2023	Resultaat 2024	Resultaat 2025	Dividend / Bijdrage (-) 2023	Dividend / Bijdrage (-) 2024	Dividend / Bijdrage (-) 2025
Ontwikkelings- maatschappij Zenkeldamshoek BV	Laag	20%/50%	56.000	-	-	7.000	-	-	6.000	-	-	-	-	-
Ontwikkelings- maatschappij Zenkeldamshoek CV	Laag	20%/50%	6,4 mln	-	-	755.000	-	-	741.000	-	-	-	-	-
Enexis	Gemiddeld	0,3%	5.320 mln	-	-	5.140 mln	-	-	72 mln	-	-	543.000	100.000	100.000
PBE	Laag	0,3%	1,4 mln	-	-	32.000	-	-	-36.000	-	-	-	-	-
CSV Amsterdam	Laag	0,3%	84.000	-	-	64.000	-	-	-126.000	-	-	-	-	-
Zuiver Hof van Twente	Gemiddeld	100,0%	466.000	-	-	52.000	-	-	26.000	-	-	-	-	-

Stichtingen en verenigingen														
VNG	Gemiddeld	0,3%	56,3 mln	56,3 mln	56,3 mln	118,8 mln	118,8 mln	118,8 mln	2,8 mln	-	-	-174.200	-195.800	-226.800
VNG Overijssel	Laag	4,0%	183.400	183.400	183.400	-	-	-	15.700	-	-	-6.700	-8.200	-8.500
VEGANN	Laag	0,3%	49.000	49.000	49.000	-	-	-	6.600	-	-	-600	-600	-600
P10	Laag	3,0%	109.000	249.000	249.000	-	-	-	140.000	41.000	5.400	-15.000	-15.000	-17.000

* Financiële informatie verbonden partijen voor zover (actueel) bekend opgenomen.

* Dividend betreft de uitkering in het jaar waar het resultaat wordt uitgekeerd.

Paragraaf 7: Grondbeleid

Perspectiefnota grondexploitaties

Uitgangspunt vormt de in 2015 vastgestelde Nota Grondbeleid. Het uitgangspunt hierbij is dat de gemeente actief sturing wenst te geven aan ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij past een actieve en regisserende rol, waarbij gemeente uitgezonderd de ontwikkeling van eigen gronden, een voorkeur heeft voor een faciliterend grondbeleid. Als de gemeentelijke regie zeer gewenst is, kan de gemeente een actieve rol innemen en gebruik maken van een budget voor strategische verwerving. In november 2021 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin is aangegeven de faciliterende rol los te laten en over te gaan naar een actief grondbeleid. De keuze zal worden opgenomen in de actualisatie van de nota grondbeleid in 2025. Dit betekent dat we naast het faciliterend grondbeleid vaker actief grondbeleid zullen toepassen.

Strategische verwerving

Jaarlijks wordt bij de vaststelling van de begroting door de raad een raamkrediet (€ 1,0 miljoen) voor strategische verwerving van gronden beschikbaar gesteld, bedoeld om slagvaardig te kunnen handelen. Dit budget kan slechts worden aangewend voor reguliere verwervingen, waarvoor reeds een exploitatieopzet door de gemeenteraad is vastgesteld of voor anticiperende verwervingen die passen binnen door de gemeenteraad vastgestelde kaders, zoals Omgevingsvisie, structuurvisie (uit afgelopen jaren) of masterplan. In 2024 zijn de volgende verwervingen geweest:

- Markelo, Rijssenseweg, aankoop ca. 3,6 ha agrarisch
- Goor, Wheeweg 31b, 1.021 m² bedrijven, tbv Op Stoom
- Goor, Wheeweg 31a-01 525 m² bedrijven, tbv Op Stoom;
- Goor, Zenkeldamshoek, 11.896 m² bedrijfsgrond;
- Goor, Zenkeldamshoek, ca. 2,4 ha agrarisch.

Particuliere Plannen

Uiteraard kent deze gemeente ook particuliere plannen. Het gaat hierbij meestal om binnenstedelijke herontwikkelingsgebieden. Op basis van ruimtelijke uitgangspunten is de gemeente veelal bereid om een overeenkomst te sluiten over de herontwikkeling van een dergelijke locatie. Daarbij is het uitgangspunt dat de kosten gedragen worden door de ontwikkelende partij. De gemeente heeft de mogelijkheid om te kiezen voor de meest optimale vorm van kostenverhaal voor gerealiseerde openbare voorzieningen, bijvoorbeeld via anterieure overeenkomsten of het exploitatieplan. In 2024 zijn er geen anterieure overeenkomsten gesloten.

Grondprijzen

Bij de herziening van de grondexploitaties is gerekend met een index van 4% waarmee de grondprijzen zijn verhoogd.

Daarmee bewegen de grondprijzen voor woningbouw zich tussen € 236 en € 292 (excl. BTW).

Tevens is er de mogelijkheid om de kavels door middel van erfpacht af te nemen.

Voor reststroken wordt een vaste grondprijs gehanteerd van € 80 (exclusief overdrachtsbelasting).

Bij de grondprijzen voor bedrijventerreinen wordt vooralsnog uitgegaan van de grondprijzen van Zenkeldamshoek in Goor. Voor Zenkeldamshoek wordt een grondprijs gehanteerd van ca. € 135 per m².

Winstneming grondexploitaties

In de vastgestelde nota grondbeleid van 2015 zijn ook de richtlijnen bij (tussentijds) winstneming vastgesteld. Bij het nemen van resultaten wordt het Percentage of completion toegepast. Resultaten van winstgevende complexen worden afgezet tegen de raming van kosten en opbrengsten. Het voordelige saldo van de grondexploitaties voor 2024 op basis van deze methode is bepaald op € 385.727.

Daarnaast is er voor het plan Kerkegaarden in Diepenheim een aanvullende voorziening getroffen van € 4.122.

Weerstandsvermogen (zie ook paragraaf 2)

Het noodzakelijk weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's binnen de grondexploitaties

wordt binnen de reserve grondexploitatie afgedekt. De omvang van de reserve grondexploitatie komt bij de jaarrekening 2024 uit op ca. € 1,3 mln. en de benodigde weerstandscapaciteit op € 1,1 mln. De ratio voor het aanwezige weerstandsvermogen komt daarna uit op 1,1 en bevindt zich daarmee binnen de geformuleerde marge tussen 1,0 en 1,4.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is de invoering van de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven een belangrijke wijziging die veel gevolgen heeft voor met name de opzet van en administratie rond grondexploitaties. De jaarlijkse kosten komen ten laste van de reserve grondexploitatie. Voor 2024 waren deze kosten ca. € 7.000.

BBV- verslaggeving regels rondom grondexploitaties

Voor een goede uitvoering van deze nieuwe belastingplicht heeft de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een [Notitie Grondexploitaties](#) opgesteld. Vanaf juli 2019 is een nieuwe Notitie Grondexploitaties van de commissie BBV van toepassing.

Stand van zaken Grondexploitaties

Onderstaand wordt de stand van zaken van de grondexploitaties gegeven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in Gronden in exploitatie en Materiële vaste activa.

Gronden in exploitatie

Hemmelweg Markelo

De laatste kavel is in 2023 verkocht. Het woonrijpmaken van dit laatste gedeelte wordt meegenomen met het plan Hemmelweg (volkstuinten). Daarmee wordt het complex afgesloten met een aanvullend resultaat van € 40.727 en komt het totale resultaat uit op € 360.727

Hemmelweg (Volkstuinen)

In het voorjaar van 2019 is gestart met de planvorming voor deze locatie. In overleg met de dorpsraad is een groep starters geformeerd, die een voorkeur voor deze locatie hebben. Deze starters hebben geparticipeerd bij de ontwikkeling van dit gebied dat heeft geresulteerd in een plan voor 12 woningen. Het bestemmingsplan is in 2021 door de raad vastgesteld en was in maart 2023 eindelijk onherroepelijk. De exploitatieopzet is in mei 2023 door de gemeenteraad vastgesteld met

een verwacht positief resultaat van circa € 60.000 en herzien in november 2024 met een geraamd resultaat van € 72.000. Het bouwrijpmaken is in 2024 afgerond en er zijn in 2024 8 kavels voor starters verkocht. De laatste 4 kavels worden in 2025 verkocht waarna in 2026 gestart kan worden met het woonrijpmaken. Op basis van de winstnemingsregels is een bedrag van € 13.000 in 2024 als positief resultaat gerealiseerd.

De Marke 3

Bij dit complex is de verkoop in de jaren 2020 t/m 2024 voorspoedig verlopen. In 2024 zijn de laatste 2 kavels van fase 2 verkocht. In 2024 is het bestemmingsplan voor fase 3 door de raad vastgesteld. Tegen dit plan is beroep bij de raad van state ingesteld. In dit gebied komen circa 20 betaalbare koop- en huurwoningen. In 2024 is de grondexploitatie herzien en deze voorziet in een positief resultaat van € 1.482.000 (was € 1.210.000). Op basis van de systematiek van winstneming komt de gerealiseerde winst voor 2024 uit op € 284.000. Rijenwoningen in plaats van vrijstaande woningen in fase 3. Het belangrijkste risico is een planologisch risico voor fase 3, maar het geraamd resultaat is voldoende om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen.

Bentelo buiten

Dit woningbouwplan is vanuit de woonwensen, in een participatief traject met de potentiële bewoners, tot stand gekomen. Dit heeft geresulteerd in een plan voor 12 woningen.

Het bestemmingsplan is in 2021 onherroepelijk geworden. In 2022 is gestart met bouwrijpmaken en daarna zijn alle kavels verkocht. In 2025 wordt het woonrijpmaken afgerond en kan het complex worden afgesloten. Op basis van de nog te verwachte kosten is in 2024 een positief resultaat gerealiseerd van € 48.000 en dit is hoger dan het geraamde resultaat van € 20.000. Het plan kent beperkte risico's omdat alle kavels verkocht zijn.

Kerkegaarden Diepenheim

De locatie Kerkegaarden is een voormalige schoollocatie ter grootte van circa 2.000 m² en begin 2023 is het bestemmingsplan door de gemeenteraad vastgesteld en inmiddels onherroepelijk. Het plan voorziet in 7 grondgebonden woningen voor starters. Het resultaat van de herziene exploitatie-opzet voorziet in een exploitatietekort van € 127.479. Hiervoor is een voorziening getroffen. In 2024 is het pand gesloopt en de kaveluitgifte vindt in de 1e helft van 2025 plaats. Er is sprake van een beperkt

verkooprisico en mogelijk hogere kosten voor bouw- en woonrijpmaken.

Toonladder Delden

In Delden is een nieuw integraal kindcentrum (IKC) en een nieuwe sporthal gerealiseerd. Hierdoor is de schoollocatie de Toonladder en sporthal de Reiger vrijgekomen voor herontwikkeling voor woningbouw. De locatie de Toonladder is in samenhang met de sporthalontwikkeld in één bestemmingsplan. Op de locatie van de sporthal komen 44 sociale huurappartementen en op de locatie van de Toonladder komen 17 grondgebonden woningen. In 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met een exploitatie-opzet die voorziet in een positief resultaat van € 90.000. Daarna is gestart met de sloop van beide locaties. Op de locatie van de Toonladder is de sloop afgerond in 2024. Op de locatie van de sporthal is sprake van een diepe kelder. Hiervoor wordt uitgezocht hoe hier mee moet worden omgegaan in relatie tot de ontwikkeling van 44 appartementen. De planning is dat er medio 2025 gestart kan worden met de bouw van de appartementen en de uitgifte van de kavels op het perceel van de Toonladder. Er is sprake van een beperkt verkooprisico en mogelijke hogere kosten voor sloop en bouw- en woonrijpmaken.

Zenkeldamshoek

De gemeenteraad heeft in de raadsvergadering van oktober 2024 ingestemd met de ontbinding van Zenkeldamshoek en de overname van de resterende gronden door de gemeente. De realisatie van Zenkeldamshoek verkeert in de eindfase. Met uitzondering van 1 kavel die wacht op het ondergronds brengen van hoogspanningskabels zijn alle kavels verkocht. Verwacht wordt dat deze kavel in 2026 geleverd kan worden waarna het bouwrijpmaken kan worden afgerond. De gemeenteraad heeft voor deze aankoop een krediet beschikbaar gesteld van € 1.095.000. De in dezelfde raad vastgestelde grondexploitatie voorziet in een positief resultaat van € 320.000.

Materiële vaste activa

De Esch III

Het perceel ten behoeve het plan de Esch gebied 3 in Markelo is al jaren in gemeentelijk bezit. Medio 2022 is gestart met de voorbereidingen van de bestemmingsplanprocedure voor ca. 3 ha. Dit plan maakt onderdeel uit van het plan Markelo Noord. Het betreft een gezamenlijk plan met de gronden ten westen van de Noordachtereschweg die in eigendom zijn bij een ontwikkelaar. Het is de bedoeling om in

het gezamenlijke gebied de Esch 3 en Markelo Noord ca. 110 woningen te realiseren met een ontsluitingsweg naar de Holterweg voor de nieuwe woningen en de bestaande woningen op de Esch. Het was de bedoeling om het bestemmingsplan in januari 2025 door de gemeenteraad te laten vaststellen, maar door de uitspraak van de Raad van State over het beperken van intern salderen van stikstof is het bestemmingsplan van de agenda gehaald. Het plan Markelo Noord ligt nabij de Borkeld en dit is een Natura 2000 gebied en de uitspraak van de Raad van State heeft gevolgen voor het bestemmingsplan Markelo Noord. In 2025 wordt bekeken hoe er vanuit de uitspraak van de Raad van State verder kan worden gegaan met het plan Markelo Noord.

Bentelo (Hagmolenbeek)

In het voorjaar van 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met de aankoop van een perceel van circa 2 ha nabij de Hagmolenbeek. In 2025 wordt gestart met een participatietraject ten behoeve van de planvorming voor woningbouw. Verwacht wordt dat in 2026 een omgevingsplan aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt voorgelegd.

Schoollocatie Rannink in Delden

Ook deze locatie is beschikbaar gekomen door de realisatie van een IKC. Deze locatie is circa 4.000 m2 en uiteindelijk is gekozen voor een plan ten behoeve van de realisatie van 12 levensloopbestendige koopappartementen. Dit bestemmingplan is in 2024 onherroepelijk geworden. Inmiddels is de verkoopprocedure afgerond. De sloop van de voormalige school stond gepland voor eind 2024, maar er is een aanvullend natuurwaardenonderzoek nodig voordat gesloopt kan worden. Verwacht wordt dat in de 2e helft van 2025 gesloopt kan worden en begin 2026 gestart kan worden met de bouw van de appartementen. De exploitatieopzet wordt in de 2e helft van 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Schoollocatie in Markelo

In Markelo is een nieuw integraal kindcentrum gerealiseerd. Hierdoor is de locatie de Welp beschikbaar gekomen. De locatie is momenteel in gebruik als opvang voor Oekraïense vluchtelingen en dat geldt ook voor 2025 en 2026. In 2026 zal gestart worden met een verkenning naar de mogelijke invulling van deze locatie.

Bedrijfslocatie TSB-terrein

Vanaf oktober 2020 is dit gebied in eigendom van de gemeente. Bij de aankoop ging het om circa 14 ha (waarvan 8 ha bedrijventerrein en 6 ha grasland).

Aangevuld met het gemeentelijk bezit (zwembadterrein, perceel Wheeweg, perceel Bouwens) gaat het om circa 17,5 ha. Onder de werknaam *Op Stoom* wordt het gebied in delen ontwikkeld ten behoeve van wonen, werken, behoud erfgoed, infrastructuur, biodiversiteit grond en water.

De rentelasten en overige exploitatielasten worden jaarlijks afgedekt door de huurinkomsten. Het saldo van de verhuurexploitatie wordt toegevoegd aan de reserve TSB. Voor deze ontwikkeling is eind 2022 ook een subsidie ontvangen vanuit de landelijke regeling woningbouwimpuls (WBI), die evenals de provinciale subsidie is toegevoegd aan de reserve TSB. De omvang van deze reserve was per 31-12-2024 bijna € 2,7 mln. (en 0,3 mln. nog te ontvangen)

In 2021 is de realisatie van de ontsluitingsweg (Reggeloop) die de Enterseweg verbindt met Bunschotenstraat gerealiseerd en in 2022 is het Masterplan vastgesteld.

In 2023 zijn de bestemmingsplannen voor de zwembadlocatie (stoombad) en de zuidrand

onherroepelijk vastgesteld. Het gaat voor beide locaties om bestemmingsplannen van in totaal circa 4 ha en ca. 110 woningen.

Tevens is in 2024 het bestemmingsplan voor de sportrand ten zuiden van de velden van vv Twenthe onherroepelijk geworden. Hier komen 5 woonwagendplaatsen en 33 sociale huurwoningen. In 2025 worden de grondexploitaties voor het Stoombad en de Sportrand aan de gemeenteraad voorgelegd, waarna gestart kan worden met het bouwrijpmaken van deze gebieden die verbonden worden door middel van een het 1e deel van het Stoompark. Verwacht wordt dat begin 2026 gestart kan worden met woningbouw in deze deelplannen.

Locatie Diepenheim Noord 3

Op deze locatie zijn in 2024 de bestemmingsplannen Warmenhuizen en Noord 3 vastgesteld. Beide locaties zijn gelegen nabij de Boinksweide. Het bestemmingsplan Warmenhuizen ziet toe op de realisatie van een verpleeghuis met 54 zorgeenheden. In het bestemmingsplan Diepenheim Noord worden 20 grondgebonden woningen gerealiseerd. In de 2e helft van 2025 wordt de grondexploitatie aan de gemeenteraad

voorgelegd waarna gestart kan worden met het bouwrijpmaken.

Locatie Morsweg in Delden

Dit betreft een agrarisch perceel nabij de Morsweg van ca. 2 ha. Met mogelijkheden om te ontwikkelen voor woningbouw. In 2024 is overeenstemming bereikt met kwekerij Krooshoop over de beëindiging van de kwekerij waardoor aanvullend nog ca. 6.000 m² toegevoegd kan worden aan deze ontwikkeling. In 2025 zal een keuze worden gemaakt over de toekomstige ontwikkelingslocaties voor woningbouw in Delden.

Locatie voormalig Korfbalterrein in Delden

Het voormalige korfbalterrein in Delden is ca. 1 ha groot. In 2025/ 2026 zal gestart worden met een verkenning naar de mogelijke invulling van deze locatie.

Locatie Openbare werken/brandweer in Markelo

Deze locatie ter grootte van ca. 5.000 m² komt vanaf 2026 beschikbaar nadat gildebor haar activiteiten geheel verplaatst heeft naar de gemeentewerf in Bentelo en de brandweer een nieuwe kazerne gerealiseerd heeft aan de Goorseweg in Markelo.

Overige ruilgronden

De locaties Waterlanden en Entersestraat worden inmiddels gebruikt ten behoeve van zonneparken voor een periode van 15 jaar. Daarmee worden de rentekosten afgedekt door de huurinkomsten.

Ten aanzien van het perceel aan de Herikerweg ter grootte van circa 2 ha wordt bekeken waarvoor dit perceel ingezet kan worden nu gebruik voor zonnepark niet langer reëel is.

In 2024 heeft gemeente 3,7 ha agrarische grond nabij de Rijssenseweg in Markelo verworven tegen een agrarische waarde. Deze grond kan bijvoorbeeld worden ingezet als ruilgrond bij toekomstige ontwikkelingen.

Daarmee heeft de gemeente nog bijna 17 ha agrarische grond in bezit. Deze zijn gewaardeerd tegen een agrarische waarde en daarmee zijn de risico's beperkt.

Ontwikkelingsmaatschappij Zenkeldamshoek (OMZ)

Dit betreft geen gemeentelijke grondexploitatie maar een publiek private Samenwerking (PPS) en valt onder de deelnemingen (zie ook paragraaf 6 verbonden partijen). De gemeente heeft hierbij 50% zeggenschap en is voor 20% risicodragend. De Bank Nederlandse Gemeenten

Gebiedsontwikkeling (BNG GO) is de partner in deze samenwerking.

In oktober 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de overname van de resterende gronden en de activiteiten en de verplichting om het woonrijpmaken af te ronden nadat de hoogspanningskabels ondergronds zijn gebracht. De verkoop aan de gemeente heeft nog in 2024 plaatsgevonden waarmee de PPS Ontwikkelingsmaatschappij Zenkeldamshoek in 2025 kan worden ontbonden. Eind 2024 is het gestorte eigen vermogen in CV ontwikkelingsmaatschappij Zenkeldamshoek ter grootte € 996.370 ook teruggestort.

Het laatst bekende eindresultaat komt uit op ca. € 1.374.000 en dit betekent dat gemeente bij de afwikkeling nog ca. € 275.000 tegemoet kan zien.

De reserve borgstellingsprovisie ter grootte van € 233.000 is reeds bij de jaarrekening 2023 vrijgevallen.

Paragraaf 8: Wet open overheid

Vanaf 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna Woo) in werking getreden. Deze wet bestaat uit een actieve publicatieplicht en een reactieve publicatieplicht (op verzoek). De wet beoogt overheden transparanter te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker te maken. Uitgangspunt is dat informatie openbaar is tenzij er een uitzondering uit de wet van toepassing is.

Wet open overheid

Het projectteam Woo is sinds mei 2023 aan het werk om gemeente Hof van Twente te laten voldoen aan de eisen van de Woo. In 2024 hebben we verder gewerkt aan de implementatie van de Woo. Hiervoor volgden we de planning van de VNG/ het Rijk met de geplande tranches en 11 informatiecategorieën.

We zijn gestart met het in kaart brengen van de eerste informatiecategorieën die vallen onder de actieve openbaarmaking en het voorbereiden van de automatische publicatiemethode via de verwijzindex (Woo-index).

Er is een begin gemaakt met het implementeren van

een publicatieplatform die de verbinding legt met de Woo-index. Sinds 1 november 2024 voldoen we aan de 1^e tranche van de wet en maken we de daarin opgenomen informatie-categorieën actief openbaar. Op deze manier wordt het voor iedereen mogelijk om makkelijk informatie op te zoeken via de Woo-index.

Daarnaast was het ook in 2024 mogelijk om een Woo verzoek bij de gemeente in te dienen voor informatie die (nog) niet onder de actieve openbaarmaking valt. De nieuwe website maakt daarnaast het onderscheid tussen Woo- en informatieverzoeken beter inzichtelijk. Er is een afname zichtbaar in het aantal ontvangen Woo verzoeken. In 2024 zijn 64 Woo-verzoeken bij ons ingediend. Deze verzoeken zien op het openbaar maken van publieke informatie. Opvallend is dat een groot gedeelte van de verzoeken afkomstig is van één verzoeker (26 verzoeken).

Procesoptimalisatie voor actieve openbaarmaking

In 2024 zijn we ook gestart met het vertalen van de 11 informatiecategorieën naar concrete werkprocessen binnen onze organisatie. Om de Woo goed te implementeren in de gehele organisatie is het van belang om eerst in kaart te hebben welke werkprocessen geraakt worden en welke documenten we in de toekomst actief openbaar moeten maken. Onder andere voor de Woo hebben we de I-navigator aangeschaft waarin alle werkprocessen van de organisatie vastgelegd kunnen worden. Vanuit daar wordt bekeken welke procesoptimalisaties er moeten plaatsvinden om technisch te kunnen voldoen aan het actief openbaar maken van informatie.

Een ander belangrijk speerpunt is goed informatiebeheer en bewustwording rondom de Woo. Hier zijn we in 2024 mee begonnen. We hebben informatiesessies binnen onze organisatie gehouden en in samenwerking met Cluster Communicatie een opzet gemaakt voor een communicatieplan. Eigenaarschap op alle lagen is hierin ook een belangrijke pijler.

Bestuurlijke projecten en programma's

Op stoom

Er wordt gewerkt aan de uitvoering van het Masterplan Op Stoom, die op 8 februari 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Voor de woningbouwopgave zijn op 25 januari en 8 augustus 2024 de bestemmingsplannen 'Goor, herziening Op Stoom Steltloperstraat' (deelgebied Parkrand-Zuid) en 'Goor, herziening Op Stoom Gruttostraat' (deelgebied Sportrand) onherroepelijk geworden. Samen met het bestemmingsplan 'Goor, herziening Op Stoom Merelstraat' (deelgebied Stoomdbad) zijn er in de parkranden nu planologisch maximaal 152 woningen mogelijk. Begin 2024 is de voorbereiding van het bouwrijp maken voor deelgebied Stoomdbad gestart, later is deelgebied Sportrand daaraan toegevoegd. Eind 2024 hebben voor beide deelgebieden de voorlopige ontwerpen voor het bouw- en woonrijp maken ter inzage gelegen. Ook hebben de eerste vergaderingen van het supervisieteam (welstand) plaatsgevonden voor de uitwerking van de eerste woningbouwplannen.

Begin 2024 is het proces gestart om te komen tot een voorlopig ontwerp van het Stoompark. Dit voorlopig ontwerp is vereist met het oog op het bouwrijp maken van de woningbouwplannen. Denk dan aan een deel van de waterbergingsopgave, de padenstructuur maar bovenal ook voor het uitwerken van een nieuw nutstracé voor middenspanning. In het najaar van 2024 is door Strootman landschapsarchitecten het boekwerk voor het voorlopig ontwerp opgeleverd. Ook heeft een eerste gesprek plaatsgevonden met de nutspartij om het ontwerp van het nieuwe nutstracé op te starten.

Voor het deelgebied De Fabriek is in 2024 doorgewerkt aan een stedenbouwkundig plan op hoofdlijnen. Daarin wordt qua programma enerzijds rekening gehouden met ruimte voor circa 180 woningen en anderzijds voor commerciële functies zoals lichte bedrijvigheid.

Qua beheer is niet langer het gehele terrein verhuurd. Na een wolkbreuk in Goor bleek dat het pand waarin de kringloopwinkel gevestigd was niet langer op een acceptabele manier kon worden verhuurd. Daarom is in overleg met de huurder

besloten om de huur te beëindigen. Het overige deel van het complex is volledig verhuurd.

In 2024 zijn een tweetal panden aangekocht ten behoeven van project Op Stoom. Het gaat om een pand aan de Wheeweg 31a/01 (deelgebied Pakrrand-Noord) en de Molenstraat 49 (deelgebied Reggeloop).

Financieel loopt het project positief, de huurinkomsten zijn positief en er zijn forse subsidies binnengehaald om de ambities te realiseren.

Biodiversiteit

Door het programma KleurRijkLeven zetten we sinds 2020 als gemeente het thema Biodiversiteit extra op de kaart. Dit doen we vooral door lokale groene projecten die we samen met inwoners en ondernemers uitvoeren. In 2024 hebben diverse initiatieven in het magazine “Impactgids KleurRijkLeven” zichtbaar gemaakt. Ook hebben we in 2024 door het project “Groene Helden” laten zien dat het werken aan biodiversiteit alleen slaagt als we het samen doen. Het project “Natuur voor Elkaar” hebben we afgerond met onder andere de

heropening van het Plein onder de Platanen in Diepenheim. Ook in 2024 hebben weer veel agrariërs meegedaan aan de akkerranden regeling en zijn er diverse “reguliere grasland percelen” omgezet naar kruidenrijk grasland. Er is ongeveer 50 kilometer aan bloemrijke akkerranden aangelegd en inmiddels gaat de teller kruidenrijkgrasland richting de 200 hectare.

Eind 2024 liep de project periode van de Groene Loper af. In overleg met de provincie Overijssel is een plan uitgewerkt en aanvraag ingediend voor het voortzetten van de Groene Loper in 2025 en 2026. De aanvraag is inmiddels gehonoreerd, waardoor we ook de komende twee jaar door kunnen met de Groene Loper. In 2024 is er een eerste monitoring uitgevoerd voor ons ecologische bermbeheer. Bij het vergelijken van de resultaten uit 2024 en 2021 bleek het gemiddelde aantal soorten per opname van 34,9 gegroeid te zijn naar 40,3. Dat is positief, maar een belangrijke constatering was daarbij wel dat op veel opnamelocaties het soortenspectrum in de periode 2021 - 2024 sterk is gewijzigd. Een meerjarige monitoring zal nodig zijn om harde conclusies te trekken over de van effecten van het aangepast beheer.

Omgevingsvisie

In het kader van de Omgevingswet is iedere Nederlandse gemeente verplicht een Omgevingsvisie op te stellen. De gemeente Hof van Twente heeft ervoor gekozen het bestaande beleid als uitgangspunt te nemen voor deze visie. Waar bestaand beleid actueel en doeltreffend is, is dit geïntegreerd in de nieuwe Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie kent een brede reikwijdte. Waar voorheen vooral sprake was van beleid rondom ruimtelijke ordening, richt de visie zich nu op de gehele fysieke leefomgeving. Daarbij is nadrukkelijk aandacht voor sociale thema's zoals zorg, onderwijs en inclusiviteit. Deze verbreding zorgt voor een meer integrale aanpak, waarin fysieke en sociale opgaven in samenhang worden benaderd.

Het ontwerp van de Omgevingsvisie is voor de zomer aangeboden aan de gemeenteraad. Aan de totstandkoming van deze visie is een uitgebreid participatietraject voorafgegaan. Inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen en ketenpartners zijn op verschillende manieren betrokken, waaronder via vragenlijsten, roadshows, themasessies en inspraakmomenten op het concept.

Project opvang Oekraïne, Statushouders en Asielzoekers (OSA)

De structuur van het bestuurlijk project OSA krijgt een meer structurele invulling en er vindt verdere professionalisering plaats in vergelijking met de aanpak vanuit crisis vanuit waar het project is gestart. De gemeente heeft diverse Opvang locaties waar wij Oekraïners opvangen. In 2024 bedroeg de vergoeding € 83 per beschikbaar gestelde plek, per dag. Momenteel loopt er landelijk een onderzoek waarbij waarschijnlijk besloten wordt deze bijdrage naar beneden bij te stellen. Hierbij blijft wel het uitgangspunt dat gemeenten kostendekkend de opvang kunnen regelen.

Financieel Overzicht projecten

Overzicht projecten en programma's	Soort	Dekkings middels besluit	In 2024 Uitgegeven/ Ingekomen	T/m 2024 Uitgegeven/ Ingekomen	Aangegane verplichtingen	Verplichtingen nog aan te gaan	Verwacht Totaal Uit/In	Verwacht Tekort (-) of Overschot (+)
1a. Op Stoom - krediet (excl aankoop) (zie voetnoot 1)	uitgaven	€ 1.487.000	€ 371.315	€ 1.331.583	€ 0	€ 155.351	€ 1.486.934	€ 66
	inkomsten	€ 1.037.000		€ 109.830		€ 927.170	€ 1.037.000	€ 0
	saldo project							€ 66
1b. Op Stoom - beheer	uitgaven	€ 404.403	€ 395.564	€ 395.564	€ 0	€ 0	€ 395.564	€ 8.839
	inkomsten	€ 502.274	€ 502.274	€ 502.274	€ 0	€ 0	€ 502.274	€ 0
	saldo beheer							€ 8.839
Het saldo van het beheer per einde 2024 (€ 106.710) wordt toegevoegd aan de reserve TSB De reserve TSB bedraagt per einde 2024 € 2.706.142								
2. Agenda Biodiversiteit	uitgaven	€ 1.545.559	€ 347.041	€ 1.249.606	€ 16.239	€ 279.714	€ 1.545.559	€ 0
	inkomsten	€ 545.559	€ 89.500	€ 374.322	€ 171.237		€ 545.559	€ 0
	saldo agenda							€ 0
3. Omgevingsvisie	uitgaven	€ 275.000		€ 173.145,00	€ 72.631		€ 245.776	€ 29.224
	inkomsten						€ 0	€ 0
	saldo agenda							€ 29.224
4. Project OSA	uitgaven	€ 12.974.107	€ 5.725.386	€ 8.952.715			€ 8.952.715	€ 4.021.392
	inkomsten	€ 15.697.000	€ 9.485.008	€ 16.365.347			€ 16.365.347	€ 668.347
	saldo agenda							€ 4.689.739

Bijlage 1: Overzicht beleidsindicatoren

Algemeen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt voorgeschreven dat gemeenten een basisset van beleidsindicatoren opnemen in de begroting. Doel hiervan is de begrotingen inzichtelijker maken voor raadsleden die niet met financiën zijn belast en een betere onderlinge vergelijkbaarheid van de gemeentebegrotingen mogelijk te maken.

Op de volgende pagina's wordt inzicht geboden in deze basisset. Deze zijn overgenomen van de website waarstaatjegemeente.nl. Deze indicatoren worden minder relevant geacht voor onze gemeente. Omdat de cijfers afkomstig zijn van externe instanties varieert de periode waar de indicator betrekking op heeft.

Gelet op het voorgaande verbinden wij aan deze beleidsindicatoren op dit moment nog geen harde conclusies.

Naast de verplichte beleidsindicatoren heeft de gemeente de vrijheid om eigen indicatoren te benoemen. In de recente themanotities zijn een aantal specifieke indicatoren voorgesteld. Het werken met beleidsindicatoren is volop in ontwikkeling. Hierover zijn we in gesprek met de raad door middel van de raadswerkgroep.

Basisset beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Omschrijving	Eenheid	Bron	Programma of paragraaf	Periode 2022		Periode 2023		Periode 2024	
						Hof van Twente	NL	Hof van Twente	NL	Hof van Twente	NL
1	Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	Programma 1	0,6*	2,3*	0,6	2,5	0,4	2,2
2	Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit	Programma 1	1,7*	4,6*	2,3	4,3	2,3	4,3
3	Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	Programma 1	1,7*	1,4*	0,7	1,3	1,4	1,2
4	Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.	per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit	Programma 1	3,7*	6*	2,3	5,8	2,7	5,7
5	Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergriep plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	per 1.000 jongeren	Stichting Halt	Programma 1	9	8	4	9	9	9
6	Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	%	CBS Jeugd	Programma 1	0	1	0	1	NB	NB
7	Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	per 1.000 woningen	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	Programma 2	4,8	9,3	8,2	9,1	NB	NB
8	Demografische druk	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	Programma 2	84,9%	70,3%	85,1	70,3	84,6	70,4
9	Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	per 1.000 inwoners 15-64 jaar	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	Programma 2	788,3	825,4	805,8	836,6	NB	NB

Nr.	Indicator	Omschrijving	Eenheid	Bron	Programma of paragraaf	Periode 2022		Periode 2023		Periode 2024	
						Hof van Twente	NL	Hof van Twente	NL	Hof van Twente	NL
10	Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	per 1.000 inwoners 15-64 jaar	LISA	Programma 2	195,3	174,1	200,1	181,8	NB	NB
11	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	%	CBS - Arbeidsdeelname	Programma 2	74,1%	72,2%	74,4	73,1	74,2	73,2
12	Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	%	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	Programma 2	52,1%	53,8%	52,7%	54,2%	NB	NB
13	Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	%	Berekening	Programma 2	42%	41,3	NB	NB	NB	NB
14	Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	kg per inwoner	CBS statistiek Huishoudelijk afval	Programma 3	74	148	70	150	73	NB
15	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2019" staat voor schooljaar "2018/2019".	%	DUO/Ingrado	Programma 4	1,1%	2,4%	1,2%	2,4%	NB	NB
16	Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	Programma 4	0	NB	0	NB	0	NB
17	Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	Programma 4	19	24	21	27	NB	NB

Nr.	Indicator	Omschrijving	Eenheid	Bron	Programma of paragraaf	Periode 2022		Periode 2023		Periode 2024	
						Hof van Twente	NL	Hof van Twente	NL	Hof van Twente	NL
18	Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	%	Gezondheidsmonit or volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Programma 4	45,6	46,4	NB	NB	NB	NB
19	Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.	per 10.000 inwoners	CBS - Participatiewet	Programma 5	183,5	366,7	188	344,8	180,8	343,6
20	Lopende re- integratievoorzieningen	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	per 10.000 inwoners 15-64 jaar	CBS - Participatiewet	Programma 5	189,2*	197,7*	257,7	191,5	239,5	203,1
21	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.	per 10.000 inwoners	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Programma 5	720	710	710	705	670	650
22	Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey- Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	%	CBS Jeugd	Programma 5	4%	6%	4%	6%	NB	NB
23	Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	%	CBS Jeugd	Programma 5	1%	1%	1%	2%	NB	NB
24	Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd	Programma 5	11,7%	13,4%	9,5%	11,1%	9,5	11,5

Nr.	Indicator	Omschrijving	Eenheid	Bron	Programma of paragraaf	Periode 2022		Periode 2023		Periode 2024	
						Hof van Twente	NL	Hof van Twente	NL	Hof van Twente	NL
25	Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.	%	CBS Jeugd	Programma 5	1,1%	1,2%	1,1%	1%	1	0,9
26	Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.	%	CBS Jeugd	Programma 5	0,2%	0,3%	0,2%	0,3%	0,2	0,3
27	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	euro	COELO, Groningen	Paragraaf 1	NB	823	963	860	1024	NB
28	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	euro	COELO, Groningen	Paragraaf 1	NB	NB	1003	942	1055	NB
29	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	Duizend euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	Paragraaf 1	307	317	344	369	359	379
30	Formatie	Aantal formatieplaatsen per 1.000 inwoners	per 1.000 inwoners	Gemeente	Paragraaf 5	6,33	-	6,1	-		-
31	Bezetting	Aantal formatieplaatsen per 1.000 inwoners	per 1.000 inwoners	Gemeente	Paragraaf 5	5,93	-	5,79	-		-
32	Apparaatskosten	Kosten (euro) per inwoner	euro	Gemeente	Paragraaf 5	562,6		760,82	-		-
33	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	%	Gemeente	Paragraaf 5	17,80%	-	13,30%	-		-
34	Overhead	Aandeel van totale lasten	%	Gemeente	Paragraaf 5	11,80%	-	12,3	-		-

NB = Niet Bekend